

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

**ΓΝΩΜΗ
3/2014**

(άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ, υποπερ. (γγ) του Ν.4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 08^η Απριλίου του έτους δύο χιλιάδες δέκα τέσσερα (2014) ημέρα Τρίτη και ώρα 10.00 π.μ. και επί της οδού Κηφισίας 7 (5^{ος} όροφος), όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Πρόεδρος: Ράικος Δημήτριος

Αντιπρόεδρος: Μπουσουλέγκα Χριστίνα

Μέλη:

1. Καραμανλής Ευάγγελος
2. Κουλούρη Ιωάννα
3. Λουρίκας Δημήτριος
4. Σταθακόπουλος Δημήτριος

Εισηγητές: Γεώργιος Κυρίτσης, Ειρήνη Μουτσοπούλου, Ευανθία Σαββίδη, Σταυρούλα Κουρή, Νομικοί, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Σχετ: Το με αριθμό πρωτ. ΕΜΠ 240 /11-03-2014 έγγραφο του Υπουργού Εσωτερικών, το οποίο υποβλήθηκε στην Αρχή και έλαβε αρ. πρωτ. εισερχ. 158/15-1-2014.

Θέμα: «Διατύπωση γνώμης σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ υποπερ. (αα) του ν.4013/2011 επί νομοθετικών ρυθμίσεων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις και προτείνονται από τον Υπουργό Εσωτερικών με διατάξεις του σχεδίου Νόμου με τίτλο «Επείγουσες Ρυθμίσεις Υπουργείου Εσωτερικών».

Ι. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις:

Το υποβληθέν σχέδιο Νόμου διαρθρώνεται σε τέσσερα Κεφάλαια. Στο Κεφάλαιο Α περιέχονται διατάξεις με τις οποίες προτείνονται ρυθμίσεις που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία των ΟΤΑ, στο Κεφάλαιο Β ρυθμίζονται οικονομικά θέματα των ΟΤΑ, στο Κεφάλαιο Γ θέματα των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και στο Κεφάλαιο Δ περιλαμβάνονται λοιπές διατάξεις που ρυθμίζουν διάφορα ζητήματα των ΟΤΑ Α και Β βαθμού.

Μεταξύ των διατάξεων του σχεδίου Νόμου περιλαμβάνονται διάσπαρτες διατάξεις, με τις οποίες προτείνονται ρυθμίσεις που αφορούν σε θέματα ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, όπως παρατίθενται κατωτέρω:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΤΙΤΛΟΣ	ΑΡΘΡΑ
Α	ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Ο.Τ.Α.	9, 28
Β	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο.Τ.Α.	37, 38, 45, 49, 56
Γ	ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ	61
Δ	ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	62, 63, 64, 65, 68, 69, 70, 71 παρ 1

II. Αρμοδιότητα Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Ως προς τις προπαρατεθείσες διατάξεις και αναφορικά με την άσκηση της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας της Αρχής επισημαίνονται τα κάτωθι:

1. Σύμφωνα με το αρ. 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. αα του ν. 4013/2011 ορίζεται ότι: «..αα) Η Αρχή γνωμοδοτεί επί των διατάξεων σχεδίων νόμων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις πριν από την κατάθεσή τους στη Βουλή. Αν ο αρμόδιος Υπουργός διαφωνεί με τη γνώμη της Αρχής, η Αρχή δύναται να συγκαλεί συσκέψεις, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της και εκπροσώπων όλων των συναρμόδιων Υπουργείων με σκοπό την ανταλλαγή και σύγκλιση των απόψεων. Στις εν λόγω συσκέψεις η Αρχή και κάθε συναρμόδιος Υπουργός μπορούν να ζητούν τη συμμετοχή ανεξάρτητων τρίτων, ειδικών σε θέματα δημοσίων συμβάσεων. Οι συσκέψεις αυτές πραγματοποιούνται σε διάστημα δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την περιέλευση της πρόσκλησης της Αρχής στους συμμετέχοντες. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής δεν κωλύει τη συνέχιση της διαδικασίας ψήφισης του σχεδίου Νόμου. Αν δεν αρθεί η διαφωνία μεταξύ του αρμόδιου Υπουργού και της Αρχής, στη γνώμη της Αρχής προσαρτάται έκθεση του Υπουργού στην οποία περιλαμβάνεται και ειδική αιτιολόγηση κάθε απόκλισης από το περιεχόμενο της γνώμης. Τα εν λόγω έγγραφα συνοδεύουν τα σχέδια νόμων κατά την κατάθεσή τους στη Βουλή και αναρτώνται με επιμέλεια της Αρχής στην ιστοσελίδα της. Σε περίπτωση απόκλισης του σχεδίου Νόμου από τη γνώμη της Αρχής, η αρμόδια επιτροπή της Βουλής δύναται να καλεί, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, σε ακρόαση τον Πρόεδρο της Αρχής.[...] Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της παρούσας περίπτωσης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση των ανωτέρω σχεδίων διατάξεων στην Αρχή, με μέριμνα

του οικείου οργάνου. Με την άπρακτη παρέλευση της άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής».

Με την παρ 1 του άρθρου 2 του ως άνω νόμου ορίζεται ότι: «Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου ως δημόσιες συμβάσεις νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των προεδρικών διαταγμάτων 59/2007 (Α' 63) και 60/2007 (Α' 64) (Οδηγίες 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ αντίστοιχα) ανεξαρτήτως όμως της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων αυτών. Στον παρόντα νόμο υπάγονται και οι συμφωνίες – πλαίσιο, οι συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, καθώς και τα δυναμικά συστήματα αγορών. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3978/2011 (Α' 137), στις συμβάσεις που εξαιρούνται από το νόμο αυτόν σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 24 αυτού, καθώς και στις συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει του άρθρου 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)».

2. Οι διατάξεις που παρατίθενται ανωτέρω στον σχετικό πίνακα (Ενότητα Ι) περιλαμβάνουν ρυθμίσεις που αφορούν, όπως προαναφέρθηκε σε ζητήματα ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων και, κατά συνέπεια, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Αρχής για παροχή γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. αα του ν. 4013/2011.

3. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι, παρά το γεγονός ότι με το με αριθμ. πρωτ. 1224/20-03-2014 έγγραφο της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ ζητήθηκε η υποβολή εκ μέρους του έχοντος τη νομοθετική πρωτοβουλία Υπουργού του κειμένου του σχεδίου αιτιολογικής έκθεσης προς τον σκοπό της πληρέστερης επεξεργασίας των σχετικών διατάξεων του σχεδίου Νόμου, την ίδια ημέρα, ήτοι στις 20-03-2014, και μεσούσης της προθεσμίας για παροχή γνώμης της Αρχής, κατατέθηκε το υπό εξέταση σχέδιο Νόμου στη Βουλή και σήμερα (7/4) έχει ήδη ολοκληρωθεί η σχετική επεξεργασία του από τις αρμόδιες Επιτροπές της Βουλής, κατά παραβίαση της σχετικής διάταξης του νόμου και του απαιτούμενου σε αυτήν τύπου της προηγούμενης λήψης γνώμης Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., η οποία και πρέπει να συνοδεύει τα σχετικά σχέδια νόμων κατά την κατάθεσή τους στη Βουλή. Ο ως άνω απαιτούμενος τύπος και η διαδικασία αυτού περιγράφονται αναλυτικά και στο με αρ πρωτ. 1204/10.03.2014 έγγραφο της Αρχής, που έχει σταλεί σε όλα τα έχοντα τη νομοθετική πρωτοβουλία όργανα, συμπεριλαμβανομένου και του Υπουργού Εσωτερικών, στον οποίο εστάλη, δε, δύο φορές, στις 10/03/2014 και στις 20/03/2014 με αφορμή την υποβολή του παρόντος σχεδίου Νόμου.

III. Εκτίμηση επί της αναγκαιότητας των προτεινόμενων ρυθμίσεων:

Σημειώνεται προκαταρκτικά ότι σύντομα πρόκειται να σχεδιαστεί η μεταρρύθμιση, υπό το συντονισμό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., του νομικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, με σκοπό την απλούστευση και ενοποίησή του, τον εξορθολογισμό των διοικητικών δομών και διαδικασιών και τη μείωση των καθυστερήσεων που σημειώνονται κατά τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων.

Ειδικότερα, στις 31-01-2014 ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, με τίτλο «Για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου για την ανάθεση δημοσίων

συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών» και εκκρεμεί η σύνταξη των σχετικών εκθέσεων που θα συνοδεύουν το σχέδιο Νόμου κατά την κατάθεση του στη Βουλή.

Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο της συνολικής αναμόρφωσης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, προς τον σκοπό του περιορισμού της γραφειοκρατίας και της προαγωγής του γνήσιου και ανόθευτου ανταγωνισμού, στόχος των πάσης φύσεως νομοθετικών και κανονιστικών πρωτοβουλιών που αναλαμβάνονται, ιδίως εφεξής, πρέπει να είναι η κατά το δυνατόν ενοποίηση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και όχι αποσπασματικές ή εξαιρετικές ρυθμίσεις.

Σημειώνεται ότι, παρόλο που στην Ομάδα Εργασίας για τη σύνταξη του σχεδίου Νόμου «Για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών» συμμετείχε και εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών, ουδέποτε, στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, τέθηκαν προς συζήτηση οι υπό εξέταση προτεινόμενες -με το παρόν σχέδιο Νόμου- ρυθμίσεις και περαιτέρω δεν φαίνεται ότι λήφθηκε υπόψη, κατά τη διαδικασία κατάρτισης του υπό εξέταση σχεδίου Νόμου, ο στόχος της ενοποίησης του θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.

Ιδιαίτερης μνείας χρήζει η διαπίστωση ότι αρκετές από τις προτεινόμενες, με το υποβληθέν σχέδιο Νόμου, ρυθμίσεις (ενδεικτικά αναφέρονται οι διατάξεις των άρθρων άρθρα 9, 64, 69), οι οποίες παρατίθενται αναλυτικά στο πλαίσιο της κατ' άρθρο γνωμοδότησης που ακολουθεί στην Ενότητα V, τροποποιούν υφιστάμενες ρυθμίσεις που συμπεριλαμβάνονται στις καταργούμενες με το σχέδιο Νόμου «Για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών» του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, διατάξεις. Οι εν λόγω διατάξεις θα παύσουν να ισχύουν και να εφαρμόζονται από την έναρξη ισχύος του προαναφερθέντος νόμου, ήτοι, κατά κανόνα, από την 1η Ιανουαρίου του 2015, οπότε οι προτεινόμενες, με το υποβληθέν σχέδιο Νόμου, ρυθμίσεις καθίστανται εκ προοιμίου ρυθμίσεις περιορισμένης χρονικής ισχύος, εφόσον υιοθετηθούν από τη Βουλή των Ελλήνων.

Ωστόσο, και παρά το γεγονός ότι, όπως ήδη αναφέρθηκε στην προηγούμενη Ενότητα, το επισπεύδον Υπουργείο κατέθεσε από 20-03-2014 το υπό εξέταση σχέδιο Νόμου στη Βουλή και εκκρεμεί μόνο η συζήτησή και ψήφιση του, καθώς έχει ήδη ολοκληρωθεί η επεξεργασία του από τις αρμόδιες Επιτροπές, η Αρχή με πλήρη συνείδηση της ευθύνης και του θεσμικού ρόλου που της έχει εμπιστευθεί ο νομοθέτης στο πλαίσιο της διαδικασίας ενοποίησης του εθνικού νομοθετικού πλαισίου για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών, γνωμοδοτεί, ιδίως, επί της συμβατότητας των επιμέρους διατάξεων του υποβληθέντος σχεδίου Νόμου που άπτονται δημοσίων συμβάσεων με το πρωτογενές και παράγωγο ενωσιακό δίκαιο. Την απαίτηση αυτή ενισχύει και το γεγονός της γενικότερης αποτίμισης των προτεινόμενων ρυθμίσεων, δεδομένου ότι έχουν αποσπασματικό και εξαιρετικό χαρακτήρα, που ουδόλως συμβαδίζει με τον σκοπό της ενοποίησης του νομοθετικού πλαισίου, ούτε με τις αρχές και τις διαδικασίες καλής νομοθέτησης, καθώς και τις υποχρεώσεις των οργάνων θέσπισης νομοθετικών ρυθμίσεων για την τήρηση των αρχών αυτών, όπως αποτυπώνονται στις διατάξεις του νόμου 4048/2012.

IV. Το υποβληθέν στην Αρχή σχέδιο Νόμου:

Ο Υπουργός Εσωτερικών υπέβαλε στην Αρχή το σχέδιο Νόμου, το σχετικό κείμενο του οποίου παρατίθεται αναλυτικά στο συνημμένο στην παρούσα γνώμη Παράρτημα Ι. Το κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης, το οποίο, επίσης παρατίθεται στο Παράρτημα ΙΙ, αν και ουδέποτε εστάλη, παρότι ζητήθηκε από το επισπεύδον Υπουργείο, είναι αυτό που αναρτήθηκε, προς το σκοπό της δημόσιας διαβούλευσης, στο διαδίκτυο.

V. Η Γνώμη της Αρχής

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη:

α) Το με αριθμό πρωτ. ΕΜΠ 240 /11-03-2014 έγγραφο του Υπουργού Εσωτερικών, το οποίο υποβλήθηκε στην Αρχή και έλαβε αρ. πρωτ. εισερχ. 1224/11-3-2014

β) Την από 07/04/2014 εισήγηση των ειδικών επιστημόνων της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ Γεώργιου Κυρίτση, Ειρήνης Μουτσοπούλου, Ευανθίας Σαββίδη και Σταυρούλας Κουρή,

μετά από διαλογική συζήτηση, που διεξήχθη κατά τη συνεδρίαση της 8ης Απριλίου 2014, γνωμοδοτεί ως εξής

1. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ - ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Ο.Τ.Α.

1.1. Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 9 έχει ως εξής :

«Άρθρο 9

Το β΄ εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 265 του ν. 3463/06 αντικαθίσταται ως εξής : «Σε αυτόν περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με τα αρμόδια όργανα της εταιρείας, τις προϋποθέσεις και τους όρους ανάθεσης ανάλογα με την εφαρμοζόμενη διαδικασία (ανοιχτός, κλειστός διαγωνισμός, ανάθεση με διαπραγμάτευση) τα κριτήρια, τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής και την εκτέλεση των συμβάσεων, ούτως ώστε να εξασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας και αντικειμενικότητας, όπως αυτές συνάγονται από την ισχύουσα νομοθεσία».

Συναφείς διατάξεις:

Άρθρο 265 παράγραφος 7 του ν. 3463/2006

«... 7. Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. διενεργείται βάσει κανονισμού, ο οποίος καταρτίζεται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας. Σε αυτόν περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με τα αρμόδια όργανα της εταιρείας, τις προϋποθέσεις και τους όρους ανάθεσης ανάλογα με την εφαρμοζόμενη διαδικασία (ανοιχτός, κλειστός διαγωνισμός, ανάθεση με διαπραγμάτευση) και τα κριτήρια και τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής, ούτως ώστε να εξασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας και αντικειμενικότητας, όπως αυτές συνάγονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Για τις αναθέσεις της παραγράφου αυτής, των οποίων ο προϋπολογισμός υπερβαίνει τα όρια που προβλέπουν οι αντίστοιχες ευρωπαϊκές οδηγίες, εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτών.»

Άρθρο 43 παράγραφος 2 του Συντάγματος

«...2. Ύστερα από πρόταση του αρμοδίου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτηριστικά τεχνικό ή λεπτομερειακό.»

Άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 4048/2012

«...2. α) Το αντικείμενο κάθε νομοσχεδίου ρυθμίζεται κατά τρόπο πλήρη. Εξουσιοδοτικές διατάξεις θεσπίζονται μόνο:

ί. εάν η νομοθετική εξουσιοδότηση είναι ειδική και ορισμένη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 του Συντάγματος και

ιι. εάν ο σκοπός της εξουσιοδότησης δεν μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση υφιστάμενων εξουσιοδοτήσεων.

Οι εξουσιοδοτικές διατάξεις εκτός από τα οικεία άρθρα καταχωρίζονται και σε αυτοτελές άρθρο με τον τίτλο «εξουσιοδοτήσεις» στο τέλος του νομοσχεδίου, πριν από τις μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις».

Άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. γγ του ν. 4013/2011

«...γγ) Οι λοιπές κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου, εξαιρουμένων των προκηρύξεων, καθώς και οι κανονισμοί άλλων δημοσίων οργάνων και αναθετουσών αρχών, όπως ιδίως οι κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 2286/ 1995, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών εσωτερικής λειτουργίας των κατά περίπτωση αρμόδιων ελεγκτικών διοικητικών οργάνων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, κατά το μέρος που οι εν λόγω πράξεις και κανονισμοί ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής.

Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της παρούσας περίπτωσης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση των ανωτέρω σχεδίων διατάξεων στην Αρχή, με μέριμνα του οικείου οργάνου. Με την άπρακτη παρέλευση της άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής».

Παρατηρήσεις:

Με τη διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 265 του ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων) δίδεται νομοθετική εξουσιοδότηση για έκδοση κανονισμού ανάθεσης συμβάσεων έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από το διοικητικό συμβούλιο των ανωνύμων εταιριών Ο.Τ.Α. και στο δεύτερο εδάφιο της ίδιας διάταξης καθορίζεται το περιεχόμενο του εν λόγω κανονισμού.

Υπογραμμίζεται ότι η προβλεπόμενη αρμοδιότητα του Δ.Σ. των ανωνύμων εταιριών Ο.Τ.Α. να εκδίδουν κανονισμούς που ρυθμίζουν ζητήματα ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, πρέπει κατά περίπτωση να ασκείται υπό την επιφύλαξη της

γνωμοδοτικής αρμοδιότητας της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. (γγ) του ν. 4013/2011. Ειδικότερα, η παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. επί κανονιστικών ρυθμίσεων ισχύει για κάθε διάταξη που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις, με την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011, όπως αυτός ισχύει.

Επιπρόσθετα, προτείνεται η τροποποίηση και αναδιατύπωση της εξουσιοδοτικής διάταξης του α' εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 265, καθώς και νομοτεχνική βελτίωση της προτεινόμενης αντικατάστασης του δεύτερου εδαφίου ως ακολούθως: «7. Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης και εκτέλεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. διενεργείται βάσει κανονισμού, ο οποίος καταρτίζεται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας. Σε αυτόν περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με τα αρμόδια όργανα της εταιρείας, τις προϋποθέσεις και τους όρους ανάθεσης ανάλογα με την εφαρμοζόμενη διαδικασία (ανοικτός, κλειστός διαγωνισμός, ανάθεση με διαπραγμάτευση) και τα κριτήρια και τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής και την εκτέλεση των, ούτως ώστε να εξασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας και αντικειμενικότητας, όπως αυτές συνάγονται από την ισχύουσα **ενωσιακή και εθνική νομοθεσία**».

Τέλος, η Αρχή επισημαίνει ότι η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 265 του ν. 3463/2006 συμπεριλαμβάνεται στις καταργούμενες διατάξεις του σχεδίου Νόμου «Για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου για την ανάθεση δημοσίως συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών» διατάξεις και θα παύσει να ισχύει από την έναρξη ισχύος του προαναφερθέντος νόμου, ήτοι από την 1η Ιανουαρίου του 2015, οπότε επαναλαμβάνεται ο προβληματισμός που διατυπώθηκε ανωτέρω στην Ενότητα II ως προς τον προσωρινό χαρακτήρα της προτεινόμενης ρύθμισης. Ειδικότερα ως προς τους κανονισμούς, τίθεται υπόψιν του προτεινόμενου Υπουργείου ότι, από την έναρξη ισχύος του ως άνω σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, θα καταργηθούν όλοι οι επιμέρους Ειδικοί Κανονισμοί ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων των νομικών προσώπων, τα οποία επίσης θα διέπονται από τις διατάξεις του, εφόσον αυτός ψηφισθεί από τη Βουλή των Ελλήνων.

1.2. Η προτεινόμενη διάταξη του Άρθρου 28 έχει ως εξής :

«Άρθρο 28

Δημιουργείται Μητρώο επιχειρήσεων των δήμων και των περιφερειών, το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν τη σύσταση και λειτουργία τους. Τα ανωτέρω στοιχεία κοινοποιούνται από τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση, η οποία τηρεί σχετική βάση δεδομένων, γνωστοποιούνται δε μετά από έλεγχο της πληρότητας τους στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Με βάση τα στοιχεία του Μητρώου, η οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση εκδίδει κάθε χρόνο βεβαίωση, η οποία περιέχει τα στοιχεία κάθε δημοτικής και περιφερειακής επιχείρησης, που είναι καταχωρημένη στο ανωτέρω Μητρώο. Η βεβαίωση αυτή συνηυποβάλλεται στην οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) μαζί με τη φορολογική δήλωση της επιχείρησης.

Επιχείρηση ΟΤΑ α' και β' βαθμού δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε δημόσιο διαγωνισμό ή να εισπράξει οποιαδήποτε χρηματικό ποσό από φορέα του δημόσιου τομέα,

αν δεν υποβάλλει, μαζί με τα αναγκαία κατά περίπτωση δικαιολογητικά, τη βεβαίωση του προηγούμενου εδαφίου.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών που εκδίδεται μετά από γνώμη της ΚΕΔΕ και της Ένωσης Περιφερειών, για τους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού, αντίστοιχα, ορίζονται μεταξύ άλλων, τα στοιχεία που γνωστοποιούν οι επιχειρήσεις, ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής τους, η διαδικασία δημιουργίας και τήρησης του μητρώου, καθώς και κάθε θέμα αναγκαίο για τη λειτουργία του. Προηγούμενες διατάξεις που ρυθμίζουν τα ανωτέρω καταργούνται.»

Συναφείς Διατάξεις :

Άρθρο 44 του π.δ/τος 60/2007 (άρθρο 46 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

«Άδεια άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας

Είναι δυνατόν να ζητείται από κάθε οικονομικό φορέα που επιθυμεί να συμμετάσχει σε δημόσια σύμβαση να αποδεικνύει την εγγραφή του σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ή να προσκομίζει ανάλογη ένορκη βεβαίωση ή πιστοποιητικό, όπως προσδιορίζονται στο Παράρτημα ΙΧ Α για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, στο Παράρτημα ΙΧ Β για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και στο Παράρτημα ΙΧ Γ για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους στο κράτος μέλος εγκατάστασής του. Ειδικώς, προκειμένου για τις διαδικασίες σύναψης των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, όταν οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να είναι σε θέση να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να τους ζητάει να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού».

Άρθρο 50 του π.δ/τος 60/2007 (άρθρο 52 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

«Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων. Πιστοποίηση από οργανισμούς δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου

1. Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους κα-ταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α) έως δ) και ζ), 44, 45 παράγραφοι 1, 4 και 5, 46 παρά-γραφοι 1, 2, 5 και 6, 47 και 48.

Αιτήσεις εγγραφής μπορούν να υποβάλουν και οικο-νομικοί φορείς που ανήκουν σε όμιλο και επικαλούνται πόρους που τους διαθέτουν άλλες επιχειρήσεις του ομίλου. Σε αυτή την περίπτωση, πρέπει να αποδεικνύουν στην αρχή που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ότι διαθέτουν αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού που πιστοποιεί την εγ-γραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι συνεχίζουν να πληρούν κατά το ίδιο διάστημα τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος για την εγγραφή τους. Με προεδρικά διατάγ-ματα που εκδίδονται από τους αρμόδιους Υπουργούς ρυθμίζονται οι λεπτο-μέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

2. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή ή

το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά μνημονεύονται τα δικαιολογητικά, βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή στον κατάλογο / η πιστοποίηση καθώς και η σχετική κατάταξη.

3. Η εγγραφή στους επίσημους καταλόγους, πιστοποιούμενη από τους αρμόδιους οργανισμούς, ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης συνιστά, για τις αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών, τεκμήριο καταλληλότητας μόνο σε σχέση με τα οριζόμενα στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α) έως δ) και ζ), 44, 45 παράγραφος

1 σημεία β) και γ), και 46 παράγραφος 2 σημεία α) ι), β), γ), ε), ζ) και η) για τους εργολήπτες, παράγραφος

2 σημεία α) ii), β), γ), δ) και ι) για τους προμηθευτές και παράγραφος 2 σημεία α) ii) και γ) έως θ) για τους παρόχους υπηρεσιών.

4. Οι πληροφορίες που συνάγονται από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν είναι δυνατόν να τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. Όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, είναι δυνατόν να ζητείται, για την εκάστοτε σύμβαση, πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε οικονομικό φορέα. Οι αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών εφαρμόζουν την παράγραφο 3 και το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μόνον προς όφελος των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος μέλος, το οποίο έχει καταρτίσει τον επίσημο κατάλογο.

5. Για την εγγραφή των οικονομικών φορέων άλλων κρατών μελών σε επίσημο κατάλογο ή για την πιστοποίησή τους από τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεν είναι δυνατόν να ζητούνται άλλες αποδείξεις και δηλώσεις εκτός από εκείνες που ζητούνται από τους οικονομικούς φορείς που έχουν την ιθαγένεια του οικείου κράτους και, εν πάση περιπτώσει, όχι άλλες από τις προβλεπόμενες στα άρθρα 43 έως 48.

Εντούτοις, η εν λόγω εγγραφή ή πιστοποίηση δεν μπορεί να επιβάλλεται στους οικονομικούς φορείς των άλλων κρατών μελών για τη συμμετοχή τους σε δημόσια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη. Οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται επίσης και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα.

6. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο ή την έκδοση του πιστοποιητικού, πρέπει να ενημερώνονται δε σε σύντομο χρονικό διάστημα για την απόφαση της αρχής που συντάσσει τον κατάλογο ή του αρμόδιου οργανισμού πιστοποίησης.

7. Οι οργανισμοί πιστοποίησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1, είναι οργανισμοί που ανταποκρίνονται στα ευρωπαϊκά πρότυπα για την πιστοποίηση.

8. Στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.) και στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ) μπορούν να εγγραφούν άτομα ή εργοληπτικές επιχειρήσεις αντίστοιχα των άλλων κρατών μελών με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 43 έως 46 του παρόντος».

Άρθρο 268 παράγραφος 4 του ν. 3463/2006

«4. α) Δημιουργείται Μητρώο Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α., το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν τη Σύσταση και λειτουργία των επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. του παρόντος νόμου. Τα ανωτέρω στοιχεία κοινοποιούνται από τις επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. στην οικεία Περιφέρεια, η οποία τηρεί σχετική βάση δεδομένων, γνωστοποιούνται δε μετά από έλεγχο της πληρότητάς τους στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

β) Με βάση τα στοιχεία του Μητρώου η οικεία Περιφέρεια εκδίδει κάθε χρόνο βεβαίωση, η οποία περιέχει τα στοιχεία κάθε επιχείρησης Ο.Τ.Α. που είναι καταχωρημένη στο ανωτέρω Μητρώο. Η βεβαίωση αυτή συνυποβάλλεται στην οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) μαζί με τη φορολογική δήλωση της επιχείρησης.

γ) Επιχείρηση Ο.Τ.Α. δεν επιτρέπεται να συμμετάσχει σε δημόσιο διαγωνισμό ή να εισπράξει οποιοδήποτε χρηματικό ποσό από Ο.Τ.Α. ή φορέα του δημόσιου τομέα, αν δεν υποβάλλει μαζί με τα αναγκαία κατά περίπτωση δικαιολογητικά τη βεβαίωση της προηγούμενης παραγράφου.

δ) Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., ορίζονται τα ειδικότερα στοιχεία που γνωστοποιούν οι επιχειρήσεις, ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής των στοιχείων και έκδοσης της αντίστοιχης βεβαίωσης, η διαδικασία δημιουργίας και συντήρησης του Μητρώου, ο χρόνος έναρξης εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας παραγράφου, καθώς και κάθε ειδικό θέμα αναγκαίο για την εφαρμογή τους. Στα κοινοποιούμενα στοιχεία περιλαμβάνονται οπωσδήποτε οι προσλήψεις προσωπικού που οι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. διενεργούν, καθώς και οι συμβάσεις μίσθωσης έργου και ανάθεσης ή ανάληψης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών που αυτές συνάπτουν.»

Αριθμ. οικ.79767/09 (ΦΕΚ 7 Β/7-1-2009) Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών

«Περιεχόμενο και λειτουργία του Μητρώου Επιχειρήσεων ΟΤΑ.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 268 παρ. 4 του ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ Α' 114), ως και τις όμοιες των άρθρων 252–270 του νόμου αυτού.
2. Την υπ' αριθμ. 215/5137/7.10.2008 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, με την οποία διατυπώνεται η γνώμη της.
3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ή των προϋπολογισμών των ΟΤΑ, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Επιχειρήσεις που εντάσσονται στο Μητρώο

1α. Στο Μητρώο Επιχειρήσεων εντάσσονται οι κατά το άρθρο 252 του ΚΔΚ αναφερόμενες ως κατωτέρω:

- Οι Δημοτικές και Κοινοτικές Κοινοφελείς Επιχειρήσεις.
- Οι Ανώνυμες Εταιρείες Ο.Τ.Α.
- Οι Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ειδικού σκοπού. 1β. και επίσης:
- Οι Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. των άρθρων 269 παρ. 10 και 270 παρ. 5.
- Οι Διαδημοτικές επιχειρήσεις του άρθρου 269 παρ. 9, για όσο χρονικό διάστημα συνεχίζεται μεταβατικά η λειτουργία τους.
- Οι Αστικές Εταιρείες Ο.Τ.Α. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 267 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, για όσο χρονικό διάστημα συνεχίζεται η λειτουργία τους, καθώς και αυτές που συνιστώνται και λειτουργούν με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις ή με βάση το κανονιστικό πλαίσιο εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων.

2. Κάθε Επιχείρηση, που εντάσσεται στο Μητρώο, αποκτά και τον αντίστοιχο αριθμό μητρώου, ο οποίος χαρακτηρίζει το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο και προσδιορίζει τη νομική του μορφή. Ο αριθμός μητρώου

αποδίδεται αυτόματα από το σύστημα, σύμφωνα με το λογισμικό που θα επιλεγεί και δε μεταβάλλεται.

Άρθρο 2

Διαδικασία λειτουργίας

1. Ο εξοπλισμός του συστήματος με το σχετικό λογισμικό εγκαθίσταται στο Υπουργείο Εσωτερικών και συγκεκριμένα, στη Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α.

2. Στη Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης της έδρας κάθε Περιφέρειας ανατίθεται η παρακολούθηση της εισαγωγής των στοιχείων και ο έλεγχος τους.

3. Η Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών λειτουργεί ως κεντρικός κόμβος ενός δικτύου, που επικοινωνεί με τους άλλους δεκατρείς (13) περιφερειακούς κόμβους της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου και τροφοδοτείται με στοιχεία από τους τελευταίους. Η χρήση του εξοπλισμού και η αξιοποίηση του λογισμικού είναι αποκλειστική ευθύνη των στελεχών κάθε μονάδας, που ορίζονται γι' αυτό το σκοπό ως υπεύθυνα σε κάθε Περιφέρεια.

4. Η αξιοποίηση των στοιχείων γίνεται από τις περιφερειακές μονάδες, που αποστέλλουν στην κεντρική υπηρεσιακή μονάδα περιοδικές εκθέσεις και αναφορές. Οι υπηρεσίες επιπέδου νομού ενημερώνονται από τις περιφερειακές μονάδες.

5. Με τον κεντρικό κόμβο του συστήματος συνδέεται η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ). Η ΕΕΤΑΑ αναλαμβάνει το σχεδιασμό, υλοποίηση, εγκατάσταση και συντήρηση του λογισμικού, την εκπαίδευση των χρηστών, καθώς και την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και ερευνών με βάση τις οδηγίες και προδιαγραφές του Υπουργείου.

Άρθρο 3

Χρόνος και διαδικασία υποβολής των στοιχείων

1. Οι Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. θα συνδέονται με κωδικό πρόσβασης στον περιφερειακό κόμβο του Μητρώου και θα συμπληρώνουν ηλεκτρονικά το δελτίο απογραφής, μέσα στο πρώτο τετράμηνο κάθε έτους, με τα στοιχεία του προηγούμενου έτους.
2. Τα στοιχεία των Επιχειρήσεων, που γνωστοποιούνται και περιλαμβάνονται στο Μητρώο Επιχειρήσεων, είναι αυτά που προβλέπονται αναλυτικά ανάλογα με την κατηγορία επιχείρησης, στα συνημμένα δελτία απογραφής, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.
3. Η αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας ελέγχει την πληρότητα και ορθότητα των στοιχείων και προβαίνει σε όλες τις προβλεπόμενες από το Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων ενέργειες.
4. Στις περιπτώσεις λαθών ή ελλείψεων, τα δελτία διορθώνονται ή συμπληρώνονται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή τους. Στη συνέχεια, τα στοιχεία εντάσσονται στο πανελλαδικό Μητρώο, που θα τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών.
5. Η λειτουργία του Μητρώου Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. θα αρχίσει αμέσως μετά την παρέλευση της προθεσμίας που τίθεται από την οικεία νομοθεσία για την προσαρμογή των επιχειρήσεων στις ρυθμίσεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.
6. Οι πληροφορίες και τα δεδομένα του Μητρώου έχουν κατ' αρχήν εμπιστευτικό χαρακτήρα τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τα άτομα που τα αφορούν και χρησιμοποιούνται μόνον από τις υπηρεσίες και φορείς του άρθρου 2 της παρούσας και τις οικείες υπηρεσίες των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.). Η χρήση στοιχείων ή πληροφοριών του Μητρώου από τρίτους είναι δυνατή μόνο μετά από άδεια της αρμόδιας υπηρεσιακής μονάδας του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία θα χορηγείται κατόπιν γραπτού αιτήματος. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι οικείες διατάξεις που αφορούν προσωπικά δεδομένα ή επιχειρηματικά απόρρητα. Η πρόσβαση στο δίκτυο και η προσπέλαση του συστήματος, με βάση τα προβλεπόμενα στο άρθρο αυτό, θα ακολουθούν συγκεκριμένες και κωδικοποιημένες διαδικασίες, σύμφωνα με το οικείο λογισμικό.

Άρθρο 4

Χρόνος και τρόπος έκδοσης της βεβαίωσης

1. Μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε έτους η αρμόδια υπηρεσία κάθε Περιφέρειας εκδίδει τη Βεβαίωση της παραγράφου 4 περ. β του άρθρου 268 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, η ισχύς της οποίας αφορά το επόμενο έτος, σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.
2. Η Βεβαίωση αυτή υποβάλλεται στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) μαζί με τη φορολογική δήλωση της επιχείρησης, καθώς και όπου αλλού προβλέπεται από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, με τη μορφή αντιγράφου.
3. Κατά την έκδοση της πρώτης Βεβαίωσης, αποδίδεται στην επιχείρηση και ο αντίστοιχος αριθμός Μητρώου.

Άρθρο 5

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Παρατηρήσεις:

Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 28 του υποβληθέντος σχεδίου Νόμου προβλέπει τη δημιουργία Μητρώου Επιχειρήσεων των δήμων και των περιφερειών, το οποίο θα περιλαμβάνει στοιχεία που θα αφορούν τη σύσταση και λειτουργία τους.

Ειδικότερα, στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου τίθεται ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή των επιχειρήσεων αυτών σε δημόσιο διαγωνισμό, η υποβολή βεβαίωσης καταχώρησης στο συγκεκριμένο Μητρώο και στην περίπτωση μη υποβολής της αποκλείονται οι τελευταίες από τη συμμετοχή τους στη διαγωνιστική διαδικασία.

Κατ' αρχήν επισημαίνεται ότι με την παρομοίου περιεχομένου διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 268 του ν. 3463/2006 είχε ήδη συσταθεί Μητρώο Επιχειρήσεων ΟΤΑ και είχε εκδοθεί, δυνάμει της εξουσιοδοτικής διάταξης της περίπτωσης δ της ίδιας παραγράφου, η με αριθμ. οικ.79767/09 (ΦΕΚ 7 Β/7-1-2009) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Περιεχόμενο και λειτουργία του Μητρώου Επιχειρήσεων ΟΤΑ». Η ανωτέρω διάταξη, ωστόσο, καταργείται ρητά, όπως αυτό προκύπτει από τον σχετικό πίνακα καταργούμενων-τροποποιούμενων διατάξεων, ο οποίος συνοδεύει το κατατεθέν στη Βουλή κείμενο του υπό εξέταση σχέδιο Νόμου.

Σύμφωνα με το κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης του προτεινόμενου σχεδίου Νόμου «*Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις προβλέπεται η λειτουργία ενιαίου μητρώου για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, αντίστοιχα, των δήμων και περιφερειών, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η πολυδιάσπαση της νομοθεσίας και προβλέπονται κυρώσεις στην περίπτωση μη χορήγησης, από τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, των στοιχείων που θα οριστούν με τις Υπουργικές Αποφάσεις που θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση των σχετικών διατάξεων*».

Συναφώς, επισημαίνεται ότι η Οδηγία 2004/18/ΕΚ περιλαμβάνει δύο άρθρα (46 και 52, όπως αυτά ενσωματώθηκαν στην εθνική έννομη τάξη με τα άρθρα 44 και 50 του π.δ./τος 60/07 αντίστοιχα), οι διατάξεις των οποίων ορίζουν θέματα σχετικά με τη δυνατότητα των κρατών μελών να επιβάλλουν την υποχρέωση εγγραφής των οικονομικών φορέων σε ορισμένο επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ή σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή τους σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

Ειδικότερα, η μεν διάταξη του άρθρου 44 του π.δ./τος 60/07 καθιερώνει ως προαιρετικό λόγο αποκλεισμού (κριτήριο ποιοτικής επιλογής) τη μη εγγραφή του οικονομικού φορέα σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο, η δε διάταξη του άρθρου 50 του π.δ./τος 60/07 καθιερώνει τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίσουν επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, η εγγραφή στους οποίους μπορεί να αποτελέσει τεκμήριο καταλληλότητας για τη συμμετοχή τους σε διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων. Επιπρόσθετα, αφενός οι προϋποθέσεις εγγραφής στον επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων θα πρέπει να είναι τέτοιες, ώστε να συνάγεται τεκμήριο καταλληλότητας σε σχέση με τη μη συνδρομή των υποχρεωτικών και προαιρετικών λόγων αποκλεισμού, καθώς και με την απόδειξη οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικών/επαγγελματικών ικανοτήτων των υποψήφιων οικονομικών φορέων και αφετέρου όλες οι

πληροφορίες που συνάγονται από την εγγραφή στον επίσημο κατάλογο δεν μπορούν να τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση.

Εν προκειμένω, σύμφωνα με την προτεινόμενη διάταξη, η υποβολή σχετικής βεβαίωσης καταχώρησης της επιχείρησης στο προβλεπόμενο Μητρώο Επιχειρήσεων, αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη συμμετοχή της σε δημόσιο διαγωνισμό. Κατά συνέπεια, αποτελεί λόγο αποκλεισμού η μη απόδειξη εγγραφής και διατήρησης αυτής στο εν λόγω Μητρώο.

Από το κείμενο του προτεινόμενου άρθρου 28 δεν προκύπτει εάν τα στοιχεία που θα περιλαμβάνει το εν λόγω Μητρώο αποδεικνύουν τη μη συνδρομή των υποχρεωτικών και προαιρετικών λόγων αποκλεισμού σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, καθώς και την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και τις τεχνικές/επαγγελματικές ικανότητες των εγγεγραμμένων σε αυτό επιχειρήσεων, ώστε να θεωρηθεί ότι το εν λόγω Μητρώο αποτελεί επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων οικονομικών φορέων κατά την έννοια του άρθρου 50 του π.δ/τος 60/2007.

Αντίθετα, η γραμματική διατύπωση της παρ. 3 του προτεινόμενου άρθρου, σύμφωνα με την οποία «Επιχείρηση ΟΤΑ α' και β' βαθμού δεν επιτρέπεται να συμμετέχει σε δημόσιο διαγωνισμό ή να εισπράξει οποιαδήποτε χρηματικό ποσό από φορέα του δημόσιου τομέα, αν δεν υποβάλλει, μαζί με τα αναγκαία κατά περίπτωση δικαιολογητικά, τη βεβαίωση του προηγούμενου εδαφίου» οδηγεί στην ερμηνεία και παραδοχή ότι, στο βαθμό που απαιτείται η προσκόμιση και άλλων, αναγκαίων κατά περίπτωση δικαιολογητικών, πέρα από τη βεβαίωση καταχώρησης, το υπό σύσταση Μητρώο Επιχειρήσεων δεν συνιστά επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων οικονομικών φορέων, κατά την ανωτέρω έννοια.

Ωστόσο, το υπό σύσταση Μητρώο δύναται να αποτελεί επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο, κατά την έννοια του άρθρου 44 του π.δ/τος 60/2007, σε συνδυασμό με το Παράρτημα ΙΧ του ίδιου π.δ/τος, όπου ορίζεται ότι: «Για τους σκοπούς του άρθρου 44, ως «μητρώα» νοούνται τα περιλαμβανόμενα στο παρόν παράρτημα και, σε περίπτωση που έχουν επέλθει τροποποιήσεις σε εθνικό επίπεδο, τα μητρώα που τα αντικατέστησαν». Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο αυτό μπορεί να αποτελεί λόγο αποκλεισμού η υποχρέωση υποβολής της σχετικής βεβαίωσης καταχώρησης στο εν λόγω Μητρώο ως δικαιολογητικού συμμετοχής σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο.Τ.Α.

2.1. Η προτεινόμενη διάταξη του Άρθρου 37 έχει ως εξής:

«Άρθρο 37

Ταμειακές υπηρεσίες δήμων

Σε περίπτωση που ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης διαπιστώσει την έλλειψη ή την αδυναμία σύστασης από δήμο ίδιας ταμειακής υπηρεσίας, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 11 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 (Α' 87) και την εξάντληση της δυνατότητας σύναψης διαδημοτικής συνεργασίας για το σκοπό αυτό, με αιτιολογημένη απόφασή του, η οποία εκδίδεται εντός έξι (6) μη-

νών από τη δημοσίευση του παρόντος, ορίζει το δήμο που θα τον εξυπηρετήσει ταμειακά, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως την γεωγραφική εγγύτητα και την επιχειρησιακή δυνατότητα.

Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται τυχόν ειδικότερα διαδικαστικά ζητήματα, το αντισταθμιστικό όφελος για το δήμο που θα παρέχει τις υπηρεσίες του, καθώς και λοιπές υποχρεώσεις και δικαιώματα των δύο εμπλεκόμενων δήμων.

Αποφασιστικές ή γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, οι οποίες προβλέπονται από τη κείμενη νομοθεσία για τα μονομελή ή συλλογικά αιρετά όργανα, ασκούνται από το δήμο που εξυπηρετείται.

Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, η ταμειακή λειτουργία των εν λόγω δήμων, δύναται να διεξάγεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 166 του ν. 3463/2006 (Α'114).

Σε περίπτωση που ο εξυπηρετούμενος δήμος αποκτήσει ίδια ταμειακή υπηρεσία, η απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης παύει αυτοδίκαια να ισχύει.»

Συναφείς διατάξεις :

Άρθρο 99 του ν. 3852/2010

«Συμβάσεις διαδημοτικής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας

1. Δήμοι της ίδιας περιφέρειας ή όμοροι δήμοι μπορούν να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις, με τις οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση αρμοδιότητας για λογαριασμό τους ή την υποστήριξη της άσκησής της. Στις συμβάσεις αυτές μπορεί να συμμετέχει και νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του Δήμου που αναλαμβάνει την αρμοδιότητα ή σύνδεσμος στον οποίον μετέχει ο δήμος που αναλαμβάνει την αρμοδιότητα. Οι συμβάσεις αυτές καλούνται «συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας».

2. Δήμοι της ίδιας περιφέρειας και η οικεία περιφέρεια μπορούν να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις συνεργασίας, με τις οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση αρμοδιότητας ή την υποστήριξη της άσκησής της, για λογαριασμό ενός ή περισσοτέρων των συμβαλλόμενων μερών. Στις συμβάσεις αυτές μπορεί να συμμετέχει και νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή σύνδεσμος στον οποίο μετέχει ο φορέας που αναλαμβάνει την αρμοδιότητα. Οι συμβάσεις αυτές καλούνται «συμβάσεις διαβαθμιδικής συνεργασίας».

3. Στις συμβάσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων ορίζεται, ιδίως, ο τρόπος άσκησης της ανατιθέμενης αρμοδιότητας ή υποστήριξης της άσκησής της και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών, και ειδικότερα:

α) Ο σκοπός και η διάρκεια της σύμβασης.

β) Η διάθεση του προσωπικού των συμβαλλόμενων ή η σύσταση θέσεων προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) του φορέα που αναλαμβάνει την άσκηση της αρμοδιότητας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

γ) Η διάθεση μηχανολογικού εξοπλισμού, οχημάτων και άλλων τεχνικών μέσων ή ακινήτων και εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση του σκοπού της σύμβασης.

δ) Τα ποσά χρηματοδότησης των επενδυτικών και των λειτουργικών δαπανών για την εφαρμογή της σύμβασης. Τα έσοδα αυτά μπορούν να προέρχονται από τέλη, δικαιώματα και εισφορές, τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.), τη Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Τ.Α.) ή τα Αναπτυξιακά Προγράμματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ε) Το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της σύμβασης.

στ) Το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της σύμβασης.

4. Οι προβλεπόμενες στη σύμβαση δαπάνες εγγράφονται ως υποχρεωτικές στους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων φορέων και αποδίδονται στον αναλαμβάνοντα την αρμοδιότητα φορέα.

5. Τα χρησιμοποιούμενα τεχνικά μέσα και εγκαταστάσεις μπορεί να φέρουν ως διακριτικό τον τίτλο «Διαδημοτική Συνεργασία» ή «Διαβαθμιδική Συνεργασία.....», αντίστοιχα, που συμπληρώνεται με τα ονόματα των συμβαλλόμενων φορέων ή με άλλο όνομα δηλωτικό της γεωγραφικής ενότητας των φορέων αυτών.

6. Οι αποφάσεις των οικείων συμβουλίων για την έγκριση συμβάσεων διαδημοτικής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών εκάστου.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.»

Άρθρο 266 παρ. 11 του ν. 3852/2010

«...11. Η ταμειακή λειτουργία των δήμων διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα, η οποία αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).»

Άρθρο 166 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α 114)

«Διεξαγωγή (Ταμειακής Υπηρεσίας)

1. Η ταμειακή λειτουργία των Δήμων με πληθυσμό άνω των πέντε χιλιάδων (5.000) κατοίκων διεξάγεται υποχρεωτικά από ίδια ταμειακή υπηρεσία που συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

2. Στους λοιπούς Δήμους, είναι δυνατή η σύσταση ίδιας ταμειακής υπηρεσίας με σχετική πρόβλεψη στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας αυτών (Ο.Ε.Υ.).

3. Στις Κοινότητες της Χώρας, στους Συνδέσμους Δήμων και Κοινοτήτων, καθώς και στα ιδρύματα και νομικά πρόσωπα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι δυνατή η σύσταση ίδιας ταμειακής υπηρεσίας με σχετική πρόβλεψη στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας αυτών (Ο.Ε.Υ.).

4. Η ταμειακή υπηρεσία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που δεν υποχρεούνται και δεν έχουν συστήσει ίδια ταμειακή υπηρεσία διεξάγεται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, δια των δημοσίων οικονομικών υπηρεσιών, με υπαλλήλους που διατίθενται από τους οικείους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οι-

κονομίας και Οικονομικών μπορούν να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα, σχετικά με την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

5. Δήμοι και Κοινότητες εντός του ίδιου νομού είναι δυνατό να συστήσουν κοινή ταμειακή υπηρεσία, συνάπτοντας σχετική σύμβαση διαδημοτικής συνεργασίας.

6. Η ταμειακή υπηρεσία των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των Δήμων και των Κοινοτήτων, τα οποία δεν έχουν δική τους ταμειακή υπηρεσία, διεξάγεται από αυτόν που την ασκεί στο Δήμο ή την Κοινότητα που τα έχει συστήσει.

Σε περίπτωση που η ταμειακή υπηρεσία διεξάγεται μέσω των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών, αυτή διεξάγεται από υπαλλήλους του οικείου Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο οποίος έχει συστήσει το νομικό πρόσωπο».

Άρθρο 222 του ν. 3463/2006

«Συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας

1. Δήμοι και Κοινότητες του ίδιου νομού ή όμοροι Δήμοι και Κοινότητες μπορούν να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις, με τις οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση αρμοδιότητας για λογαριασμό τους ή την υποστήριξη της άσκησής της. Στις συμβάσεις αυτές μπορεί να συμμετέχει και νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του αναλαμβάνοντος την αρμοδιότητα Δήμου ή Κοινότητας ή Σύνδεσμος. Οι συμβάσεις αυτές καλούνται «συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας».

2. Στις συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας ορίζεται, ιδίως, ο τρόπος άσκησης της ανατιθέμενης αρμοδιότητας ή υποστήριξης της άσκησής της και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών, και ειδικότερα:

α) Ο σκοπός και η διάρκεια της σύμβασης.

β) Η διάθεση του προσωπικού των συμβαλλομένων ή η σύσταση πρόσθετων θέσεων προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) του αναλαμβάνοντος την άσκηση της αρμοδιότητας φορέα, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 του π.δ. 164/2004 (ΦΕΚ 134 Α΄).

γ) Η διάθεση μηχανολογικού εξοπλισμού, οχημάτων και άλλων τεχνικών μέσων ή ακινήτων και εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση του σκοπού της σύμβασης.

δ) Τα ποσά χρηματοδότησης των επενδυτικών και των λειτουργικών δαπανών για την εφαρμογή της σύμβασης. Τα έσοδα αυτά μπορούν να προέρχονται από τέλη, δικαιώματα και εισφορές, τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.), τη Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Τ.Α.) ή τα Αναπτυξιακά Προγράμματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ε) Το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της σύμβασης.

στ) Το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της σύμβασης.

3. Οι προβλεπόμενες στη σύμβαση δαπάνες εγγράφονται ως υποχρεωτικές στους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αποδίδονται στον αναλαμβάνοντα την αρμοδιότητα φορέα.

4. Τα χρησιμοποιούμενα τεχνικά μέσα και εγκαταστάσεις μπορεί να φέρουν ως διακριτικό τον τίτλο «Διαδημοτική Συνεργασία» που συμπληρώνεται με τα

ονόματα των συμβαλλόμενων φορέων ή με άλλο όνομα δηλωτικό της γεωγραφικής ενότητας των φορέων αυτών.

5. Οι αποφάσεις των οικείων συμβουλίων για την έγκριση συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών εκάστου.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Παρατηρήσεις :

Με το προτεινόμενο άρθρο 37 προβλέπεται ότι, σε περίπτωση που διαπιστωθεί από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης η έλλειψη ή η αδυναμία σύστασης από δήμο ίδιας ταμειακής υπηρεσίας, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 11 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 και η εξάντληση της δυνατότητας σύναψης διαδημοτικής συνεργασίας για το σκοπό αυτό, με αιτιολογημένη απόφασή του, η οποία εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του υποβληθέντος σχεδίου Νόμου, ορίζει το δήμο που θα εξυπηρετήσει ταμειακά το δήμο που αδυνατεί να συστήσει ίδια ταμειακή υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως την γεωγραφική εγγύτητα και την επιχειρησιακή δυνατότητα.

Επίσης, προβλέπεται ότι με την ίδια απόφαση θα ρυθμίζονται τυχόν ειδικότερα διαδικαστικά ζητήματα, το αντισταθμιστικό όφελος για το δήμο που θα παρέχει τις υπηρεσίες του, καθώς και λοιπές υποχρεώσεις και δικαιώματα των δύο εμπλεκόμενων δήμων.

Σύμφωνα με την αιτιολογικής έκθεση του υποβληθέντος σχεδίου Νόμου «*Με την παρούσα διάταξη εισάγεται εξαίρεση στην υποχρεωτική σύσταση ίδιας ταμειακής υπηρεσίας για μικρούς πληθυσμιακά Δήμους ή Δήμους με γεωγραφικές ιδιαιτερότητες, όπως οι νησιωτικοί και οι ορεινοί, που αντιμετωπίζουν αντικειμενικές δυσκολίες, ιδίως λόγω έλλειψης προσωπικού και πόρων. Παρέχεται υποχρεωτικά διοικητική υποστήριξη για την ταμειακή εξυπηρέτηση τους από δήμο που ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος λαμβάνει υπόψη του την γεωγραφική εγγύτητα, αλλά και την επιχειρησιακή δυνατότητα των δήμων χωρικής αρμοδιότητάς. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αρχή της συνέχειας και της εύρυθμης λειτουργίας των δήμων, η ταμειακή λειτουργία τους διεξάγεται, μέχρι την έκδοση της παραπάνω απόφασης, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν.3463/2006). Τέλος, με τη σύσταση ίδιας ταμειακής υπηρεσίας η απόφαση του Γενικού Γραμματέα, παύει αυτοδίκαια να ισχύει.*

Κατ' αρχήν επισημαίνεται ότι η έννοια των συμβάσεων «διαδημοτικής συνεργασίας» προβλέφθηκε για πρώτη φορά με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 222 του ν. 3463/2006 και εν συνεχεία συμπεριλήφθηκε με όμοιο περιεχόμενο στη νεότερη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 99 του ν. 3852/2010. Ως συμβάσεις που εμπίπτουν στην έννοια αυτή νοούνται εκείνες που δύνανται να συνάπτουν μεταξύ τους Δήμοι της ίδιας περιφέρειας ή όμοροι Δήμοι, με τις οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση αρμοδιότητας ο ένας για λογαριασμό του άλλου ή την υποστήριξη της άσκησης της. Στις συμβάσεις αυτές μπορεί να συμμετέχει και νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του

Δήμου που αναλαμβάνει την αρμοδιότητα ή σύνδεσμος στον οποίον μετέχει ο δήμος που αναλαμβάνει την αρμοδιότητα.

Εν προκειμένω η διαπίστωση της έλλειψης ή της αδυναμίας σύστασης ίδιας ταμειακής υπηρεσίας από Δήμο, καθώς και η εξάντληση της δυνατότητας σύναψης διαδημοτικής συνεργασίας, με την παραπάνω έννοια, αποτελούν προϋποθέσεις απαραίτητες για την έκδοση, μονομερώς, απόφασης του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την οποία αφενός θα ορίζεται ο Δήμος που θα εξυπηρετεί ταμειακά τον αδυνατούντα δήμο, καθώς και το αντισταθμιστικό όφελός για την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας.

Πέραν του προβληματισμού σχετικά με την ευθυγράμμιση της προτεινόμενης διάταξης με το άρθρο 102 του Συντάγματος, η Αρχή επισημαίνει ότι το αντισταθμιστικό όφελος του εξυπηρετούντος Δήμου δεν πρέπει να συνίσταται σε αμοιβή για την παροχή ταμειακής υπηρεσίας, διότι σε αυτήν την περίπτωση η παροχή ταμειακής υπηρεσίας, ως υπηρεσίας που περιλαμβάνεται στις υπηρεσίες του Παραρτήματος ΙΙΑ του π.δ/τος 60/2007 (κατηγορία 9: υπηρεσίες λογιστικής), ήτοι ως υπηρεσίας υποκείμενης κατεξοχήν σε ανταγωνισμό στην αγορά, πιθανόν να μην αποτελεί ορισμό Δήμου για ταμειακή εξυπηρέτηση, αλλά να φέρει τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών. Στην περίπτωση αυτή για την ανάθεσή της πρέπει να ακολουθούνται οι κανόνες και οι διαδικασίες ανάθεσης τόσο του πρωτογενούς όσο και του παράγωγου ενωσιακού δικαίου και να τηρούνται οι θεμελιώδεις αρχές προστασίας του ανταγωνισμού, ίσης μεταχείρισης και απαγόρευσης διακρίσεων των οικονομικών φορέων.

2.2. Η προτεινόμενη διάταξη του Άρθρου 38 έχει ως εξής:

«Άρθρο 38

Προγραμματικές Συμβάσεις

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 100 του ν.3852/2010 (Α' 87, προστίθεται περίπτωση δ', ως εξής:

«δ. Είναι επιτρεπτή η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ των φορέων της περίπτωσης α' και αστικών μη κερδοσκοπικών εταιρειών, που στοχεύουν σε δράσεις πολιτικής προστασίας, όπως αυτές προβλέπονται γενικότερα από τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτουν οι διατάξεις του ν. 3013/2002 (Α'102) ή και ειδικότερα που στοχεύουν σε δράσεις που έχουν σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος, την προστασία του δασικού πλούτου, τη δασοπυρόσβεση, την προστασία από πλημμύρες ή και την προστασία της θάλασσας και των ακτών, υπό την προϋπόθεση ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του εταιρικού κεφαλαίου τους κατέχει ένας από τους φορείς της περίπτωσης α'. Κατά την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτουν, θεωρούνται φορείς κατασκευής του έργου κατά την έννοια του άρθρου 3 του ν. 1418/1984 (Α'23), όπως ισχύει, και εκτελούν τις συμβάσεις αυτές με τα προβλεπόμενα στις περιπτώσεις ε', στ' και ζ' του ίδιου άρθρου όργανα και υπηρεσίες που συνιστούν με αποφάσεις των διοικητικών τους συμβουλίων.»

Συναφείς διατάξεις :

«Άρθρο 100 παράγραφος 1 α, β, γ του ν. 3852/2010 «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ», όπως ισχύει

Προγραμματικές συμβάσεις

1 .α. Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών κάθε είδους, οι δήμοι, οι περιφέρειες, οι σύνδεσμοι δήμων, οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και Ν.Π.Ι.Δ. στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, οι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τα δημοτικά και περιφερειακά ιδρύματα, καθώς και κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία περιλαμβάνονται και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο, μεταξύ τους ή και με φορείς του δημόσιου τομέα της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, μεμονωμένα ή από κοινού. Στις προγραμματικές συμβάσεις, που μετέχει το Δημόσιο, μπορεί να εκπροσωπείται και από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία εκτελείται η προγραμματική σύμβαση. Οι ανωτέρω συμβάσεις υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία."

Η παρ.1α αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 8 παρ.9 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α' 85/11.04.2012)

β. Στις Προγραμματικές Συμβάσεις επιτρέπεται και η συμμετοχή επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) με οποιαδήποτε νομική μορφή και αν λειτουργούν, των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, επιμελητηρίων, επιστημονικών φορέων δημοσίου δικαίου, Ερευνητικών Πανεπιστημιακών Ινστιτούτων (Ε.Π.Ι.), συνεταιρισμών, ενώσεων συνεταιρισμών και εργοδοτικών και εργατοúπαλληλικών ενώσεων. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να επιτρέπεται και η συμμετοχή τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων

γ. Είναι επιτρεπτή η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ των φορέων της περίπτωσης α` και κοινωφελών ιδρυμάτων, καθώς και κληροδοτημάτων που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς. Κατά την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτουν, θεωρούνται φορείς κατασκευής του έργου κατά την έννοια του άρθρου 3 του ν. 1418/1984 (ΦΕ Κ 23 Α`), όπως ισχύει, και εκτελούν τις συμβάσεις αυτές με τα προβλεπόμενα στις περιπτώσεις ε`, στ` και ζ` του ίδιου άρθρου όργανα και υπηρεσίες που συνιστούν με αποφάσεις των διοικητικών τους συμβουλίων.»

Άρθρο 75 παρ. Ι περ (ζ) του ν. 3463/2006

« [...] ζ) Πολιτικής Προστασίας, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

Ο συντονισμός και η επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στα διοικητικά τους όρια.

Η διατύπωση εισήγησης για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας της περιοχής τους, στο πλαίσιο του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού και η εφαρμογή των προγραμμάτων,

μέτρων και δράσεων που αφορούν την περιοχή τους στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού.»

Άρθρα 1&2 του ν. 3013/2002

«Άρθρο 1 - Σκοπός Πολιτικής Προστασίας

1. Η πολιτική προστασία της Χώρας αποβλέπει στην προστασία της ζωής, υγείας και περιουσίας των πολιτών από φυσικές (ταχείας ή βραδείας εξέλιξης), τεχνολογικές (συμπεριλαμβανομένων βιολογικών, χημικών και πυρηνικών συμβάντων) και λοιπές καταστροφές που προκαλούν καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης, κατά τη διάρκεια ειρηνικής περιόδου. Στο πλαίσιο του ίδιου σκοπού περιλαμβάνεται η μέριμνα για τα υλικά και πολιτιστικά αγαθά, τις πλουτοπαραγωγικές πηγές και τις υποδομές της χώρας, με στόχο την ελαχιστοποίηση των συνεπειών των καταστροφών.

2. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού:

α. εκπονούνται σχέδια και προγράμματα πρόληψης, ανά κατηγορία κινδύνου, λαμβάνονται μέτρα ετοιμότητας και αναλαμβάνονται δράσεις πρόληψης, ετοιμότητας, αντιμετώπισης και αποκατάστασης,

β. αξιοποιείται το ανθρώπινο δυναμικό και χρησιμοποιούνται τα δημόσια και ιδιωτικά μέσα σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και

γ. υποβάλλονται εισηγήσεις προς τα αρμόδια, κατά περίπτωση, Υπουργεία, για την αναμόρφωση της αντίστοιχης νομοθεσίας.»

«Άρθρο 2 Έννοιες – Ορισμοί

1.α. Καταστροφή νοείται κάθε ταχείας ή βραδείας εξέλιξης φυσικό φαινόμενο ή τεχνολογικό συμβάν στο χερσαίο, θαλάσσιο και εναέριο χώρο, το οποίο προκαλεί εκτεταμένες δυσμενείς επιπτώσεις στον άνθρωπο, καθώς και στο ανθρωπογενές ή φυσικό περιβάλλον.

β. Η ένταση της καταστροφής καθορίζεται από το μέγεθος των απωλειών ή ζημιών που αφορούν στη ζωή, στην υγεία και στην περιουσία των πολιτών, στα αγαθά, στις παραγωγικές πηγές και στις υποδομές.

2. Κίνδυνος νοείται η πιθανότητα εκδήλωσης ενός φυσικού φαινομένου ή τεχνολογικού συμβάντος ή και λοιπών καταστροφών σε συνδυασμό με την ένταση των καταστροφών, που μπορεί να προκληθούν στους πολίτες, στα αγαθά, στις πλουτοπαραγωγικές πηγές και στις υποδομές μιας περιοχής.

3.α. Γενική καταστροφή νοείται η καταστροφή που εκτείνεται σε περισσότερες από τρεις περιφέρειες της χώρας.

β. Περιφερειακή καταστροφή μικρής έντασης νοείται αυτή για την αντιμετώπιση της οποίας αρκεί το δυναμικό και τα μέσα πολιτικής προστασίας της περιφέρειας.

γ. Περιφερειακή καταστροφή μεγάλης έντασης νοείται αυτή για την αντιμετώπιση της οποίας απαιτείται η διάθεση δυναμικού και μέσων πολιτικής προστασίας και από άλλες περιφέρειες ή και από κεντρικές υπηρεσίες και φορείς.

δ. Τοπική καταστροφή μικρής έντασης νοείται αυτή για την αντιμετώπιση της οποίας αρκεί το δυναμικό και τα μέσα πολιτικής προστασίας σε επίπεδο νομού.

ε. Τοπική καταστροφή μεγάλης έντασης νοείται αυτή για την αντιμετώπιση της οποίας απαιτείται η διάθεση δυναμικού και μέσων πολιτικής προστασίας και από άλλους νομούς, περιφέρειες ή και από κεντρικές υπηρεσίες και φορείς.

4. Κατάσταση κινητοποίησης πολιτικής προστασίας είναι η ενεργοποίηση και η κλιμάκωση της δράσης του δυναμικού και των μέσων πολιτικής προστασίας σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για τους

σκοπούς της πολιτικής προστασίας και ειδικότερα για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών από καταστροφές ή και για τον έλεγχο και περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων, που σχετίζονται με τους αντίστοιχους κινδύνους. Η κατάσταση κινητοποίησης πολιτικής προστασίας διακρίνεται σε:

α. Κατάσταση ετοιμότητας πολιτικής προστασίας, λόγω τεκμηριωμένου κινδύνου, στην οποία περιλαμβάνεται η κλιμάκωση της ετοιμότητας του δυναμικού και των μέσων πολιτικής προστασίας, κατό την εξειδίκευση που γίνεται στο σχεδιασμό ετοιμότητας,

β. Κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας στην οποία περιλαμβάνεται η κατάσταση, που σχετίζεται με συγκεκριμένη καταστροφή, για την αντιμετώπιση της οποίας απαιτείται:

i. ειδικός συντονισμός από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του δυναμικού και των μέσων των υπηρεσιών και των φορέων, που αναλαμβάνουν δράση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και ii. κινητοποίηση δυναμικού και μέσων επιπλέον του διατιθέμενου υπό κανονικές συνθήκες.»

Παρατηρήσεις :

Σύμφωνα με το κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης του υποβληθέντος σχεδίου Νόμου «...με τη συγκεκριμένη προσθήκη προβλέπεται η δυνατότητα σύναψης προγραμματικών συμβάσεων και για τις αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, αποκλειστικά για δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών και άλλων φυσικών φαινομένων και καταστροφών. Πρόκειται για φορείς που διευκολύνουν όχι μόνον τους ΟΤΑ, αλλά και το κεντρικό Κράτος, ώστε να είναι αποτελεσματικοί στην αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων και την προστασία του φυσικού πλούτου, της ζωής και της παρουσίας των πολιτών. Περαιτέρω προβλέπεται ότι για να είναι δυνατή η σύναψη προγραμματικής σύμβασης, θα πρέπει τη μεγαλύτερη ποσοστιαία συμμετοχή στο εταιρικό κεφάλαιο των εταιρειών αυτών, να την κατέχει ένας από τους φορείς της παρ.1 περ. α του ιδίου άρθρου».

Από τις διατάξεις του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87), μεταξύ άλλων, συνάγεται ότι οι προγραμματικές συμβάσεις είναι συμφωνίες που θέτουν το γενικό πλαίσιο για την οργάνωση και διαχείριση δημόσιων υπηρεσιών και την άσκηση κάθε φορά συγκεκριμένης δραστηριότητας μέσω των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Σκοπό έχουν να διευκολύνουν τη μελέτη και εκτέλεση έργων και τη παροχή υπηρεσιών με αναπτυξιακό χαρακτήρα σε τοπικό επίπεδο, προκειμένου να παρακαμφθούν τυχόν γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, ελλείψεις προσωπικού, αλληλοεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων και άλλοι ανασταλτικοί παράγοντες που επιβραδύνουν τους ρυθμούς εκτέλεσης των έργων και καθυστερούν την ανάπτυξη και την εν γένει βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των περιοχών αυτών (βλ. απόφαση Ελ. Συν. Τμ. VI 390/2013).

Τα έργα και τα προγράμματα που εκτελούνται στο πλαίσιο μιας προγραμματικής σύμβασης και οι υπηρεσίες που παρέχονται κατ' εφαρμογή της, πρέπει να έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα (βλ. Πράξεις Ελ. Συν Τμ. VII 304/2006, 171/2009) και να μην μπορούν, όσον αφορά, ειδικότερα τις υπηρεσίες, να παρασχεθούν με άλλο τρόπο εκτός της σύναψης της οικείας προγραμματικής σύμβασης (Πράξεις Τμ. VII Ελ.Συν. 205/2007). Για το λόγο αυτό, δεν επιτρέπεται να εμπíπτουν οι ως άνω υπηρεσίες στα συνήθη καθήκοντα και αρμοδιότητες των υπηρεσιών του συμβαλλόμενου Δήμου (Πράξη 137/2007 VII Τμήμα Ελ.Συν.), όπως αυτά περιγράφονται στο νόμο και στις οικείες οργανικές διατάξεις, καθόσον η εκτέλεση τέτοιων υπηρεσιών στο πλαίσιο μιας προγραμματικής σύμβασης θα προκαλούσε αδικαιολόγητη οικονομική επιβάρυνση της υπηρεσίας και θα ήταν δυνατό να οδηγήσει σε χρηματοδότηση κοινωφελούς δημοτικής επιχείρησης κατά παράβαση του άρθρου 259 ΔΚΚ (βλ. Πράξη 137/2007 Τμ. VII Ελ.Συν.).

Για λόγους αποφυγής καταστρατήγησης του εθνικού και ενωσιακού δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων, η Αρχή οφείλει να θέσει υπόψιν του αρμοδίου Υπουργείου ότι, παρόλο που, εκ της φύσεώς τους, οι προγραμματικές συμβάσεις δεν εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 17/2004/ΕΚ και 18/2004/ΕΚ, ωστόσο η εφαρμογή των ανωτέρω καθίσταται υποχρεωτική σε περίπτωση που η σύναψη της προγραμματικής σύμβασης υποκρύπτει δημόσια σύμβαση κατά την έννοια των οδηγιών αυτών. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι, κατά πάγια νομολογία, οποιαδήποτε σύμβαση, η οποία έχει συναφθεί μεταξύ νομικών προσώπων του εδαφίου α της παραγράφου 1 ν. 3852/2010 και ενός φορέα του εδαφίου β της ίδιας παραγράφου, στον οποίο έχει ανατεθεί εξ' ολοκλήρου η υλοποίηση του αντικειμένου της σύμβασης, δεν πρέπει να χαρακτηρίζεται ως προγραμματική, προκειμένου να καταστρατηγείται η υποχρέωση εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου, διότι σε αυτή τη περίπτωση ο φορέας δε συμμετέχει απλώς ως εκ τρίτου συμβαλλόμενος, αλλά ως συνάπτων φορέας και καθίσταται κατ' ουσίαν μοναδικός αντισυμβαλλόμενος των λοιπών φορέων του ως άνω εδαφίου α' (βλ. Πράξη 136/2010 Κλ. Ζ Ελ.Συν). Στην περίπτωση αυτή πρόκειται για κατ' ουσίαν δημόσια σύμβαση, κατά την έννοια του π.δ/τος 60/2007 (οδηγία 18/2004/ΕΚ) ή του πδ/τος 59/2007 (οδηγία 17/2004/ΕΚ), στο πλαίσιο της οποίας, είναι υποχρεωτική η εφαρμογή των διατάξεων των ανωτέρω νομοθετημάτων.

2.3. Η προτεινόμενη διάταξη του Άρθρου 45 έχει ως εξής :

«Άρθρο 45

Στο άρθρο 209 του ν. 3463/2006 προστίθεται ενδέκατη παράγραφος ως εξής:

«11. Επιτρέπεται η εκχώρηση και η ενεχυρίαση εσόδων από ανταποδοτικά τέλη για την εξασφάλιση κάθε είδους δημοσίων συμβάσεων ιδίως έργου, προμήθειας, υπηρεσίας, παραχώρησης, σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα κατά το ν. 3389/2005 και σύμβασης ενεργειακής απόδοσης κατά το ν. 3855/2010, οι οποίες συνάπτονται από τους Δήμους με σκοπό την εξυπηρέτηση της αντίστοιχης υπηρεσίας χάριν της οποίας επιβάλλονται τα ανταποδοτικά τέλη.»

Συναφείς διατάξεις:

«Άρθρο 209 του ν. 3463/2006

Προμήθειες – Υπηρεσίες – Μελέτες

1. Οι προμήθειες των Δήμων, των Κοινοτήτων, των πάσης φύσεως Συνδέσμων τους, των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου και των ιδρυμάτων τους διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ενιαίου Κανονισμού Προμηθειών των Ο.Τ.Α. (Ε.Κ.Π.Ο.Τ.Α), όπως ισχύει, με την επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων του π.δ. 370/1995 (ΦΕΚ 199 Α'), όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί από το π.δ. 105/2000 (ΦΕΚ 100 Α') και των αντίστοιχων του π.δ. 57/2000 (ΦΕΚ 45 Α').

2. Η παροχή των κάθε είδους υπηρεσιών προς τους φορείς της προηγούμενης παραγράφου, πλην αυτών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α'), ρυθμίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών.

3. Με απόφαση της δημορχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας περί εκπόνησης μελετών, η απευθείας ανάθεση της εκπόνησης μελέτης του Δήμου ή Κοινότητας σε πτυχιούχο μελετητή ή μελετητικό γραφείο Α ή Β' τάξης πτυχίου, εφόσον η προεκτιμώμενη αμοιβή όλων των σταδίων της μελέτης δεν υπερβαίνει σε ποσοστό το τριάντα τοις εκατό (30%) του ανώτατου ορίου αμοιβής πτυχίου Α' τάξης που κάθε φορά ισχύει για την αντίστοιχη κατηγορία μελέτης. Σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο, προκύψει μεγαλύτερη αμοιβή από αυτή που προεκτιμήθηκε και που έγινε αποδεκτή από τον ανάδοχο με την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, η επιπλέον διαφορά θεωρείται ποινική ρήτρα, σε βάρος του, για εσφαλμένη προεκτίμηση. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και από τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα, τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους κάθε είδους συνδέσμους Δήμων και Κοινοτήτων.

4. Οι μελέτες των έργων και παροχής υπηρεσιών και τα τεύχη δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελετών ή παροχής υπηρεσιών του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α') των Δήμων, των Κοινοτήτων και των κάθε είδους Συνδέσμων τους συντάσσονται και θεωρούνται από την τεχνική υπηρεσία τους και, αν δεν υπάρχει τέτοια υπηρεσία ή αυτή αδυνατεί, από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.).

Οι μελέτες των έργων και παροχής υπηρεσιών και τα τεύχη δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελετών ή παροχής υπηρεσιών του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α') των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των Δήμων ή Κοινοτήτων, των ιδρυμάτων τους και των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης - αποχέτευσης του ν. 1069/ 1980 (ΦΕΚ 191 Α') και του ν. 890/1979 (ΦΕΚ 80 Α') συντάσσονται και θεωρούνται από την τεχνική υπηρεσία τους και, αν δεν υπάρχει τέτοια υπηρεσία ή αυτή αδυνατεί, από την τεχνική υπηρεσία του Δήμου ή της Κοινότητας που τα έχει συστήσει. Στην περίπτωση που η τελευταία αυτή υπηρεσία δεν υπάρχει, η σύνταξη και η θεώρηση γίνεται από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.).

Αν η Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.) αδυνατεί να συντάξει τη μελέτη, αδυναμία που βεβαιώνεται από τον Προϊστάμενό της, επιτρέπεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής η ανάθεση εκπόνησης μελετών πάσης φύσης σε ιδιώτες μελετητές και ιδιωτικά γραφεία μελετών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται τα όρια προϋπολογισμού των μελετών έργων και υπηρεσιών, πέραν των οποίων απαιτείται θεώρηση, ύστερα από γνώμη του περιφερειακού συμβουλίου δημοσίων έργων ή από την Τεχνική Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας

Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών του ίδιου Υπουργείου.

Η εγκριτική απόφαση των μελετών, που προβλέπουν οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 3316/2005, εκδίδεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία.

Οι μελέτες παροχής υπηρεσιών και τα τεύχη (περιγραφή, συγγραφές υποχρεώσεων και τεχνικές προδιαγραφές) προμηθειών, για την εκτέλεση των οποίων δεν απαιτούνται, λόγω της φύσης τους, τεχνικές γνώσεις ή τεχνική εμπειρία, μπορεί να συντάσσονται από υπάλληλο της υπηρεσίας που διαχειρίζεται την πίστωση, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και να θεωρούνται από τον προϊστάμενο της αντίστοιχης κατά περίπτωση αρμόδιας υπηρεσίας του Ο.Τ.Α., τηρουμένων κατά τα λοιπά των ισχυουσών διατάξεων. Η επίβλεψη, η παρακολούθηση και εποπτεία των ανωτέρω συμβάσεων γίνεται από τις αντίστοιχες καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες του Ο.Τ.Α., με ανάλογη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων. Για τις ανωτέρω υπηρεσίες και προμήθειες, που η δαπάνη τους δεν υπερβαίνει το ποσό, μέχρι του οποίου γίνεται απευθείας ανάθεση, η ανάθεση γίνεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη, την περιγραφή της υπηρεσίας, την περιγραφή της προμήθειας και τα τυχόν λοιπά στοιχεία, τα οποία περιέχονται σε σχετική απόφαση της δημορχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου, που υποκαθιστούν τη μελέτη και τα ανωτέρω τεύχη

5. Επιτρέπεται η παροχή υπηρεσιών και η διενέργεια προμηθειών από τους Δήμους και Κοινότητες, με βάση τις ρυθμίσεις του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 2 του παρόντος για λογαριασμό ιδρύματος ή άλλου νομικού προσώπου που έχουν συστήσει, μετά από σχετική απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου με μεταφορά και της αντίστοιχης πίστωσης στον προϋπολογισμό των φορέων αυτών.

6. Κατά παρέκκλιση των πολεοδομικών διατάξεων, τεχνικά έργα και εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την ύδρευση και αποχέτευση Δήμων ή Κοινοτήτων, την άρδευση περιοχών τους, καθώς και την κατασκευή και λειτουργία χώρων υγειονομικής ταφής απορριμμάτων (Χ.Υ.Τ.Α.), τα οποία προβλέπονται από τεχνικές μελέτες, δεν υπόκεινται στους όρους και περιορισμούς των διατάξεων αυτών και για την κατασκευή τους δεν απαιτείται η έκδοση άδειας από τις αρμόδιες αρχές. Όσα από τα τεχνικά έργα και τις εγκαταστάσεις αυτές έχουν μεγάλο όγκο ή ύψος εκτελούνται ύστερα από γνωμοδότηση της αρμόδιας αρχιτεκτονικής επιτροπής.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζεται το όριο προϋπολογισμού δαπάνης των καλλιτεχνικών έργων, που εκτελούνται με απευθείας ανάθεση από τον δήμαρχο ή τον πρόεδρο της Κοινότητας ή τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου των φορέων της παραγράφου 1.

8. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες που εφαρμόζουν το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού, σύμφωνα με το π.δ. 315/1999, μπορούν, σε περίπτωση που δεν υπηρετεί υπάλληλος με την απαιτούμενη άδεια λογιστή ή όταν ο αριθμός των λοιπών υπαλλήλων δεν καλύπτει τις αντίστοιχες οργανικές θέσεις της οικείας υπηρεσίας, να αναθέτουν σε εξωτερικούς συνεργάτες που διαθέτουν τα αντίστοιχα προσόντα ή σε λογιστικά γραφεία που πληρούν τις οικείες προϋποθέσεις, την οργάνωση και υποστήριξη των λογιστικών και οικονομικών υπηρεσιών τους, τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεών τους, καθώς και τη διεξαγωγή κάθε εργασίας απαραίτητης για την εφαρμογή του ανωτέρω Σχεδίου.

9. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, οι Σύνδεσμοι τους, τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τα ιδρύματα τους δύνανται να αναθέτουν απευθείας ή με συνοπτική δια-

δικασία (πρόχειρο διαγωνισμό) παροχή υπηρεσιών, που δεν υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α), σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 83 του ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α), ως προς τα επιτρεπτά χρηματικά όρια, όπως αυτά καθορίζονται με τις εκάστοτε εκδιδόμενες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Για την απευθείας ανάθεση απαιτείται απόφαση Δημάρχου ή Προέδρου Κοινότητας, προέδρου συνδέσμων, νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, χωρίς προηγούμενη απόφαση του συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή τα συντασσόμενα τεύχη εγκρίνονται από τον Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο Κοινότητας ή τον πρόεδρο του συνδέσμου, του δημοτικού ή κοινοτικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή ιδρύματος. Για τη συνοπτική διαδικασία (πρόχειρο διαγωνισμό) απαιτείται απόφαση της δημορχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου συνδέσμων, νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, που εγκρίνει και τα συντασσόμενα τεύχη.

10. Η σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση σχετικής προκήρυξης ρυθμίζεται με ανάλογη εφαρμογή των αντίστοιχων διατάξεων του άρθρου 25 των προεδρικών διαταγμάτων 59/2007 (ΦΕΚ 59 Α) και 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α), όπως ισχύουν

«Άρθρο 176 ν. 3463/2006

Διαδικασία συνομολογήσεως

1. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνομολογούν δάνεια με το Κράτος, με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας ή του εξωτερικού και με κάθε είδους δημόσιους οργανισμούς και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, αποκλειστικά για την πραγματοποίηση σκοπών της αρμοδιότητας ή της δράσης τους, συμπεριλαμβανομένης και της αποπληρωμής ληξιπρόθεσμων ή μη οφειλών.

2. Με την απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου που αφορά τη σύναψη του δανείου και η οποία λαμβάνεται, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4, με απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, πρέπει να καθορίζονται ο σκοπός, οι όροι του και η τοκοχρεωλυτική δόση.

3. Απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί το δάνειο για σκοπό άλλον από εκείνο για τον οποίο συνομολογήθηκε. Επιτρέπεται κατ' εξαίρεση να χρησιμοποιηθεί το δάνειο ή ένα μέρος του για την εκτέλεση άλλου έργου, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του.

Για να συναφθεί δάνειο για την εκτέλεση έργων ή προμηθειών, πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον προκαταρκτική τεχνική μελέτη των έργων ή των προμηθειών, για τα οποία θα συνομολογηθεί το δάνειο, που να έχει συνταχθεί και εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα. Αν και ο σκοπός αυτός ματαιωθεί, λύεται η δανειακή σύμβαση και το δάνειο ή το τμήμα αυτού επιστρέφεται στον δανειστή.

4. Για τη συνομολόγηση δανείου ποσού άνω του ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) ευρώ από οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης με πληθυσμό έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους ή άνω των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ με πληθυσμό άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) κατοίκων ή άνω των πέντε

εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ με πληθυσμό άνω των ογδόντα χιλιάδων (80.000) κατοίκων ή άνω των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ με πληθυσμό άνω των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) κατοίκων ή άνω των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ με πληθυσμό άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) κατοίκων, η σχετική απόφαση του οικείου συμβουλίου λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του

Τα ανωτέρω ποσά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η ανωτέρω αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων δεν απαιτείται για δάνεια που συνομολογούνται προς καταβολή αποζημιώσεων για αναγκαστικές απαλλοτριώσεις, καθώς και για εκείνα που αφορούν αναχρηματοδότηση συναφθέντων δανείων με ευνοϊκότερους όρους.

5. Η εξυπηρέτηση του δανείου επιτρέπεται να γίνεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) από έσοδα που προέρχονται από εξειδικευμένες επιχορηγήσεις ή από τα ανταποδοτικά τέλη ή από το τμήμα των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.) που προορίζονται για επενδυτικές δραστηριότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Σ.Α.Τ.Α.). Επιτρέπεται η λήψη δανείου με εκχώρηση εσόδων για την ασφάλειά του από ανταποδοτικά τέλη με την προϋπόθεση ότι το δάνειο συνάπτεται με την εξυπηρέτηση της αντίστοιχης υπηρεσίας χάριν της οποίας επιβάλλονται τα ανταποδοτικά τέλη.

Επίσης επιτρέπεται η λήψη δανείου με ασφάλεια την εκχώρηση εσόδων από εξειδικευμένες επιχορηγήσεις ή από το τμήμα των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.), που προορίζονται για επενδυτικές δραστηριότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Σ.Α.Τ.Α.), υπό την προϋπόθεση ότι το δάνειο συνάπτεται για την εξυπηρέτηση ή εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών ή δράσεων, που προβλέπονται από τη Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Τ.Α.) ή την εξειδικευμένη επιχορήγηση.

Στους πιο πάνω περιορισμούς δεν περιλαμβάνονται τα κάθε είδους λοιπά έσοδα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα οποία είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται για λήψη δανείων, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος, κατόπιν εκχωρήσεως ή ενεχυριάσεως, με την επιφύλαξη τυχόν ρητής αντίθετης διάταξης – ΑΝΤΙΚ. ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΕΔΑΦΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 176 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 3α ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 45 ΤΟΥ Ν. 3731/08, ΦΕΚ-263 Α/23-12-08 [Τέλος Τροποποίησης]

4. Απαιτήσεις και οφειλές από προγραμματικές συμβάσεις, που έχουν συναφθεί με διάρκεια ισχύος τους μέχρι την 31.12.2009, καθώς και συμβάσεις μίσθωσης κινητών ή ακινήτων, με τη συμμετοχή αμιγών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων του π.δ. 410/1995, μετά τη μετατροπή αυτών σε κοινωφελείς επιχειρήσεις, εισπράττονται και αποπληρώνονται αντίστοιχα από τις νέες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν προέρχονται από δραστηριότητα που δεν προβλέπεται πλέον στους σκοπούς αυτών. Δημοτική ή κοινοτική ανώνυμη εταιρεία (μονομετοχική), μπορεί να εισπράττει ή να αποπληρώνει ανάλογες απαιτήσεις και οφειλές, μόνο εάν προέρχονται από την αξιοποίηση της ακίνητης δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας, ή την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων»).

6. Απαραίτητο στοιχείο για την υπογραφή της δανειακής σύμβασης, με εξαίρεση τα δάνεια που συνομολογούνται με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, αποτελεί η πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, από την οποία προκύπτει η νομιμότητα της απόφασης του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

7. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, με σκοπό την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων αναγκών ρευστό-τητάς τους και αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση των λειτουργικών τους δαπανών, μπο-ρούν να συνομολογούν με αναγνω-ρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς ορ-γανισμούς της Ελλάδας ή του εξωτερικού και με κάθε είδους δημόσιους οργανισμούς και νο-μικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου:

α) Βραχυπρόθεσμες πιστώσεις Ανοιχτών Αλληλόχρεων Λογαριασμών με όριο έως τέσσερα τοις εκατό (4%) του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού του τελευταί-ου Ισολογι-σμού Χρήσης τους και στην περίπτωση μη εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχε-δίου των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού, ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί των μέσων ταμειακών και τραπεζικών κατα-θετικών υπολοίπων του προηγούμενου τριμήνου, μη συμπερι-λαμβανομένων των διαθεσίμων που προορίζονται για επενδυτικούς σκο-πούς και

β) Συμβάσεις δημιουργίας χρεωστικού υπολοίπου σε λογαριασμούς καταθέσεων. Το χρεωστι-κό υπόλοιπο αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του μέσου ετήσιου πι-στωτικού υπολοίπου των τηρούμενων καταθετικών λογαριασμών τους.

Επί των ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως οι δια-τάξεις των παραγράφων 3, 4, 5, 6 και 8 του παρόντος άρθρου.

8.α. Οι Δήμοι μπορούν να εκδίδουν ομολογιακά δάνεια, για την πραγματοποίηση των σκοπών της αρμοδιότητάς τους, ύστερα από έγκριση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

β. Η σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου λαμ-βάνεται με την πλειοψηφία που προ-βλέπεται, από την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού.

γ. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικο-νομίας και Οι-κονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυ-βερνήσεως, καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέ-σεις, οι όροι και κάθε άλλη ανα-γκαία λεπτομέρεια για την έκδοση κάθε ομολογιακού δανείου.

9. Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου παρέχονται μόνο για δάνεια των Ο.Τ.Α. που συ-νομο-λογούνται με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργα-νισμούς της αλ-λοδαπής και σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του ν. 2322/1995 (ΦΕΚ 143 Α').

10. Όποιοι παραβαίνουν τις διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4 και 6 διώκονται για παράβαση του άρθρου 259 του Ποινικού Κώδικα και παραλλήλως ευθύνονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 141.

Άρθρο 157 παρ. 1 ν. 3463/2006

«Έσοδα

1. Τα έσοδα είναι τακτικά και έκτακτα. Τακτικά έσοδα είναι αυτά που προέρχονται:

.....

γ) από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα

.....».

Άρθρο 25 παρ. 14 ν. 1828/1989

«14. Με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου μπορεί να επιβάλλονται τέλη ή εισφορές για υπηρεσίες, τοπικά έργα της περιοχής τους, που συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, της ανάπτυξης της περιοχής και στην καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών. Τα τέλη αυτά ή οι εισφορές έχουν ανταποδοτικές χαρακτήρα. Το ύψος των τελών ή εισφορών, οι υπόχρεοι στην καταβολή τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ορίζονται με την ίδια απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου».

Παρατηρήσεις:

Καταρχήν σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 25 παρ 14 ν. 1828/1989, είναι δυνατή η επιβολή εκ μέρους των ΟΤΑ ανταποδοτικών τελών ή εισφορών για υπηρεσίες ή έργα στην περιοχή τους, που συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής, στην ανάπτυξη της περιοχής και στην καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών. Τα εν λόγω τέλη έχουν ανταποδοτικό χαρακτήρα και το ύψος τους, οι υπόχρεοι καταβολής τους και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται νέα παράγραφος 11 στο άρθρο 209 του ν. 3463/2006 με την οποία «...επιτρέπεται η εκχώρηση και η ενεχυρίαση εσόδων από ανταποδοτικά τέλη για την εξασφάλιση κάθε είδους δημοσίων συμβάσεων ιδίως έργου, προμήθειας, υπηρεσίας, παραχώρησης, σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα κατά το ν. 3389/2005 και σύμβασης ενεργειακής απόδοσης κατά το ν. 3855/2010».

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση με την προτεινόμενη προσθήκη «...διευκολύνονται οι Δήμοι να αναβαθμίσουν τις παρεχόμενες στους δημότες υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, όπως είναι ο φωτισμός και η καθαριότητα χωρίς να επιβαρυνθούν με πρόσθετο δανεισμό, όπως σήμερα επιτρέπεται δυνάμει των παρ. 1 και 5 του άρθρου 176 ΚΔΚ. Ειδικότερα παρέχεται η εναλλακτική δυνατότητα στους Δήμους αντί δανείων για τη χρηματοδότηση των σχετικών έργων να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις (έργων, υπηρεσιών κλπ) με ασφάλεια την εκχώρηση ή την ενεχύραση των συναφών ανταποδοτικών τελών, αλλά υπό τον όρο ότι η σύμβαση εξυπηρετεί την αντίστοιχη υπηρεσία χάριν της οποίας επιβάλλονται τα ανταποδοτικά τέλη, κατ' αναλογία των όσων σήμερα ισχύουν για τη σύναψη δανείων...».

Η εν λόγω εναλλακτική δυνατότητα εκχώρησης και ενεχυρίασης των εσόδων από ανταποδοτικά τέλη αντί της σύναψης δανείων, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 176 του ν. 3463/2006, ως τρόπος παροχής ασφάλειας από τους οικείους Δήμους για τις συναπτόμενες από αυτούς δημόσιες συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών που αφορούν σε υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, καταρχήν δε φαίνεται ασύμβατη με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο περί δημοσίων συμβάσεων ως προς το σκοπό που επιδιώκει και μπορεί ενδεχομένως να χαρακτηριστεί ως οικονομικός όρος της σύμβασης, δεδομένου ότι, σε κάθε περίπτωση, εξασφαλίζει την πληρωμή της αμοιβής του αναδόχου.

Ωστόσο, η Αρχή επισημαίνει ότι, σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιταγές του ενωσιακού δικαίου, όπως αυτές αποτυπώνονται στο άρθρο 54 του π.δ/τος 60/2007 και στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 19ης Ιουνίου 2008, C-454/2006 Pressetext Nachrichtenagentur GmbH κατά Αυστρίας). Σύμφωνα με το Δικαστήριο (σκέψεις 34-37): «Προς διασφάλι-

ση της διαφάνειας των διαδικασιών και της ίσης μεταχείρισης των υποβαλλόντων προσφορές, οι τροποποιήσεις διατάξεων δημοσίας συμβάσεως κατά τη διάρκεια της ισχύος της συνιστούν σύναψη νέας συμβάσεως κατά την έννοια της οδηγίας 92/50, όταν οι όροι που προβλέπουν διαφοροποιούνται ουσιαστικώς από εκείνους της αρχικής συμβάσεως υποδηλώνοντας τη βούληση των συμβαλλομένων να αναδιαπραγματευθούν τους ουσιώδεις όρους της συμβάσεως αυτής (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-337/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2000, σ. I-8377, σκέψεις 44 και 46). Η τροποποίηση μιας δημόσιας συμβάσεως κατά τη διάρκεια της ισχύος της μπορεί να θεωρηθεί ως ουσιώδης όταν προστίθενται όροι οι οποίοι, αν είχαν γνωστοποιηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας συνάψεως της αρχικής συμβάσεως, θα είχαν ίσως ως αποτέλεσμα να επιτραπεί η συμμετοχή στη διαδικασία άλλων διαγωνιζομένων από εκείνους που έγιναν αρχικώς δεκτοί ή να επιλεγεί μια προσφορά διαφορετική από εκείνη που αρχικώς επελέγη. Ομοίως, τροποποίηση της αρχικής συμβάσεως μπορεί να θεωρηθεί ως ουσιαστική όταν διευρύνει σημαντικώς το αντικείμενο της συμβάσεως, περιλαμβάνοντας υπηρεσίες που δεν είχαν αρχικώς προβλεφθεί. Την ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνει το άρθρο 11, παράγραφος 3, στοιχεία ε' και στ', της οδηγίας 92/50, που επιβάλλει για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που έχουν ως αντικείμενο την παροχή, αποκλειστικώς ή κυρίως, υπηρεσιών εκ των περιλαμβανομένων στο παράρτημα ΙΑ της οδηγίας αυτής, περιορισμούς στη δυνατότητα των αναθετουσών αρχών να προσφύγουν στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμβάσεων που αφορούν υπηρεσίες συμπληρωματικές εκείνων που αποτελούν το αντικείμενο της αρχικής συμβάσεως. Μια τροποποίηση μπορεί, επίσης, να θεωρηθεί ως ουσιώδης όταν μεταβάλλει την οικονομική ισορροπία της συμβάσεως υπέρ του επιλεγέντος μειοδότη κατά τρόπο μη προβλεπόμενο στην αρχική σύμβαση». Επισημαίνεται δε ότι τα ανωτέρω ερμηνευθέντα από το Δικαστήριο έχουν ήδη ενσωματωθεί στα άρθρα 43, 72 και 89 αντίστοιχα των νέων Οδηγιών 2014/23/ΕΕ ως προς τις συμβάσεις παραχώρησης, 2004/24/ΕΕ στον κλασικό τομέα και 2014/25/ΕΕ στον τομέα οργανισμών κοινής ωφέλειας (ΟΚΩ).

Εν όψει των προαναφερθέντων, η Αρχή επισημαίνει ότι καθίσταται αυτονόητο ότι η προτεινόμενη ρύθμιση θα πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής μόνο ως προς την εξασφάλιση των δημοσίων συμβάσεων, οι διαδικασίες ανάθεσης των οποίων θα εκκινήσουν μετά την έναρξη ισχύος της, ήτοι από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και σε καμία περίπτωση δεν καταλαμβάνει εκκρεμείς κατά τη δημοσίευσή του διαδικασίες ανάθεσης, πολλώ δε μάλλον ήδη υπογεγραμμένες συμβάσεις, διότι στην περίπτωση αυτή θα συνιστούσε ουσιώδη τροποποίηση των όρων της αρχικής σύμβασης, σύμφωνα με τα εκτεθέντα ανωτέρω, δεδομένου ότι θέτει νέους χρηματοδοτικούς όρους, οι οποίοι, αν είχαν γνωστοποιηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης της αρχικής σύμβασης, θα είχαν ίσως ως αποτέλεσμα να συμμετάσχουν στη διαδικασία άλλοι ή περισσότεροι διαγωνιζόμενοι από εκείνους που έγιναν αρχικώς δεκτοί ή να επιλεγεί μια προσφορά διαφορετική από εκείνη που αρχικώς επελέγη.

Συμπερασματικά, στο πλαίσιο της αρχής της προστασίας και της ασφάλειας των συναλλαγών και προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε εσφαλμένη ερμηνεία ως προς το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης διάταξης, η Αρχή κρίνει ότι θα πρέπει να προστεθεί εδάφιο με σχετική μεταβατική διάταξη, ως εξής: «Οι ρυθμίσεις των εδαφίων α' και β' καταλαμβάνουν μόνο τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων που θα εκκινήσουν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου».

2.4. Η προτεινόμενη διάταξη του Άρθρου 49 έχει ως εξής :

«Άρθρο 49

Η παράγραφος 5 του άρθρου 9, του Ν. 4071/2012 (ΦΕΚ Α'85/11.04.2012), τροποποιείται ως εξής :

«5. Στα έργα των δήμων και των περιφερειών, όταν γίνεται ρητή μνεία στα συμβατικά τεύχη δημοπράτησης σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 17 του ν. 3669/2008, μπορεί να διαχωρίζονται οι τιμές και να προστίθεται στο τέλος ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του εργολάβου που ορίζεται σε 18% ανεξαρτήτως της πηγής χρηματοδότησης. Για έργα των οποίων η Διακήρυξη δημοσιεύθηκε πριν την ισχύ του παρόντος, το ποσοστό για τα γενικά έξοδα και το όφελος του εργολάβου και οι κρατήσεις υπέρ τρίτων, οι οποίες βαρύνουν τον ανάδοχο, είναι αυτά τα οποία έχουν οριστεί στη διακήρυξη της δημοπρασίας. Για τις συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου οι κρατήσεις υπέρ τρίτων, οι οποίες δεν προβλέφθηκαν στη Διακήρυξη της δημοπρασίας βαρύνουν τον κύριο του έργου και αποδίδονται από αυτόν».

Συναφείς διατάξεις :

Άρθρο 9 παράγραφος 5 νόμου 4071/2012

«...5. Στα έργα των δήμων, όταν γίνεται ρητή μνεία στα συμβατικά τεύχη δημοπράτησης σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 17 του ν. 3669/2008, μπορεί να διαχωρίζονται οι τιμές και για τα γενικά έξοδα και το όφελος του εργολάβου να προστίθεται στο τέλος σε ποσοστό που ορίζεται σε 18% ανεξαρτήτως της πηγής χρηματοδότησης.....»

Άρθρο 17 παράγραφος 7 ν. 3669/2008

«...7. Στις τιμές του προϋπολογισμού και του τιμολογίου τόσο της υπηρεσίας όσο και της προσφοράς περιλαμβάνεται κάθε σχετική δαπάνη, καθώς και τα γενικά έξοδα και όφελος της εργοληπτικής επιχείρησης. Αν γίνεται ρητή μνεία στα σχετικά τεύχη μπορεί να διαχωρίζονται οι τιμές και να προστίθεται στο τέλος ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους που ορίζεται σε δεκαοκτώ τοις εκατό (18%), για έργα που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων ή άλλες πηγές με ανάλογες απαλλαγές και σε είκοσι οκτώ τοις εκατό (28%) για τις άλλες περιπτώσεις.»

Άρθρο 15 παρ. 6 του ν. 3669/2008

«..6. Η διακήρυξη για τη διενέργεια ανοιχτής δημοπρασίας περιέχει τα εξής τουλάχιστον στοιχεία, ανάλογα με το σύστημα υποβολής προσφοράς:

α)...

β)...

ι) Τον φορέα κατασκευής, πληροφορίες για τις πιστώσεις του έργου, για τους τυχόν ειδικούς όρους πληρωμής και για τις επιβαρύνσεις του εργολαβικού ανταλλάγματος για κρατήσεις υπέρ τρίτων κ.λπ...»

Άρθρο 37 παρ. 6 του ν. 3669/2008

«Οι φόροι, τέλη, δασμοί, κρατήσεις και οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις βαρύνουν τον ανάδοχο, όπως ισχύουν κατά το χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση καταβολής τους. Κατ' εξαίρεση άλλοι φόροι του Δημοσίου που βαρύνουν άμεσα το εργολαβικό αντάλλαγμα, βαρύνουν τον ανάδοχο μόνο στο μέτρο που ίσχυαν κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς. Τυχόν μεταγενέστερες αυξομειώσεις, αυξομειώνουν αντίστοιχα το οφειλόμενο εργολαβικό αντάλλαγμα. Τα δύο προηγούμενα εδάφια δεν ισχύουν για το φόρο εισοδήματος ή τις τυχόν παρακρατήσεις έναντι του φόρου αυτού».

Παρατηρήσεις :

Με το εδάφιο α της προτεινόμενης διάταξης επεκτείνεται η ισχύς της αρχικής ρύθμισης της παραγράφου 5 του άρθρου 9 του ως άνω νόμου, πέρα από τα έργα των δήμων και στα έργα των περιφερειών, για τα οποία επίσης καθορίζεται ενιαίο ποσοστό 18% για τα γενικά έξοδα και το εργολαβικό όφελος, ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης, για τα οποία με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο ισχύουν διαφορετικά ποσοστά για τα γενικά έξοδα και το εργολαβικό όφελος ανά κατηγορία έργων, ήτοι για τα χρηματοδοτούμενα από τον τακτικό προϋπολογισμό (ίδιους πόρους) προβλέπεται ποσοστό 28%, ενώ για χρηματοδοτούμενα από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων το εν λόγω ποσοστό ορίζεται σε 18%.

Η Αρχή εκτιμά ότι η αιτιολογία επί της αναγκαιότητας της προτεινόμενης ρύθμισης του εδαφίου α, όπως αυτή παρατίθεται στην αιτιολογική έκθεση του υποβληθέντος σχεδίου Νόμου, σύμφωνα με την οποία *«...με την προτεινόμενη ρύθμιση σε όλα τα έργα τα οποία εκτελούν οι περιφέρειες, ανεξάρτητα της πηγής χρηματοδότησης, δηλαδή με πόρους από τον Τακτικό Προϋπολογισμό (ίδιους πόρους) ή από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, το ποσοστό για γενικά έξοδα και εργολαβικό όφελος θα ανέρχεται σε 18%...»*, συμβάλλει αφενός στην απλοποίηση του καθεστώτος υπολογισμού του εργολαβικού οφέλους και των γενικών εξόδων και στα έργα των περιφερειών, με αποτέλεσμα να μην καταλείπεται περιθώριο αμφιβολίας ως προς το ποσοστό που ισχύει, όπως συμβαίνει σήμερα, ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης εκάστου έργου και αφετέρου στην ενοποίηση των ρυθμίσεων που αφορούν στα έργα τόσο των δήμων όσο και των περιφερειών.

Παράλληλα, με την προτεινόμενη ρύθμιση προστίθεται δεύτερο εδάφιο στην παράγραφο 5 του άρθρου 9 του ν. 4071/2012, το οποίο εισάγει μεταβατική ρύθμιση ως προς το ποσοστό των γενικών εξόδων, του εργολαβικού οφέλους και των κρατήσεων υπέρ τρίτων των έργων, των οποίων η Διακήρυξη δημοσιεύθηκε πριν την έναρξη ισχύος του. Ειδικότερα προβλέπεται ότι *«...το ποσοστό για τα γενικά έξοδα και το όφελος του εργολάβου και οι κρατήσεις υπέρ τρίτων, οι οποίες βαρύνουν τον ανάδοχο, είναι αυτά τα οποία έχουν οριστεί στη διακήρυξη της δημοπρασίας»*, ρύθμιση η οποία κρίνεται επιβεβλημένη και συμβατή με τις επιταγές του ενωσιακού δικαίου περί μη ουσιώδους τροποποίησης των όρων της αρχικής σύμβασης, όπως αυτές εκτέθηκαν αναλυτικά ανωτέρω στις Παρατηρήσεις υπό στοιχείο 2.3.

Τέλος ως προς το τρίτο εδάφιο της προτεινόμενης ρύθμισης, που αφορά σε κρατήσεις υπέρ τρίτων, οι οποίες δεν προβλέφθηκαν σε Διακηρύξεις που δημοσιεύτηκαν πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, και οι οποίες προβλέπεται ότι βαρύνουν τον κύριο του έργου και αποδίδονται από αυτόν, η Αρχή κρίνει ότι δεν αντίκειται σε διατάξεις του εθνικού ή ενωσιακού δικαίου.

2.5. Η προτεινόμενη διάταξη του Άρθρου 56 έχει ως εξής :

«Άρθρο 56

Επιτρέπεται η παροχή αγαθών κάθε είδους, από δήμο σε νομικό του πρόσωπο δημοσίου δικαίου καθώς και ιδιωτικού δικαίου που παρέχει υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, έπειτα από σχετικό αίτημα του τελευταίου και απόφαση αποδοχής αυτού, εν όλω ή εν μέρει, από το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Η αξία των αγαθών σε χρήμα καθορίζεται με την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και αποτυπώνεται σε σχετικό πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής τους. Το συνολικό ποσό των ανωτέρω παροχών για κάθε οικονομικό έτος δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό πενήντα τοις εκατό του ύψους της επιχορήγησης-μεταβιβαστικής πληρωμής που ο δήμος οφείλει να καταβάλλει στο νομικό του πρόσωπο για το έτος αυτό και συμψηφίζεται με την επιχορήγηση ή τη μεταβιβαστική πληρωμή του ίδιου ή του επόμενου οικονομικού έτους. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.»

Συναφείς διατάξεις :

«Άρθρο 43 παράγραφος 2 Συντάγματος

«...2. Ύστερα από πρόταση του αρμοδίου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό.»

«Άρθρο 3 παράγραφος 2 του ν. 4048/2012

«...2. α) Το αντικείμενο κάθε νομοσχεδίου ρυθμίζεται κατά τρόπο πλήρη. Εξουσιοδοτικές διατάξεις θεσπίζονται μόνο :

- i. εάν η νομοθετική εξουσιοδότηση είναι ειδική και ορισμένη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 του Συντάγματος και
- ii. εάν ο σκοπός της εξουσιοδότησης δεν μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση υφιστάμενων εξουσιοδοτήσεων.

Οι εξουσιοδοτικές διατάξεις εκτός από τα οικεία άρθρα καταχωρίζονται και σε αυτοτελές άρθρο με τον τίτλο «εξουσιοδοτήσεις» στο τέλος του νομοσχεδίου, πριν από τις μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις».

«Άρθρο 202 παράγραφος 1 ν. 3463/2006

Επιχορηγήσεις και βοηθήματα

1. Με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου είναι δυνατή η παροχή χρηματικών επιχορηγήσεων σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, περιλαμβανομένων και των εκκλησιαστικών, σε αθλητικούς και πολιτιστικούς συλλόγους, που έχουν την έδρα τους εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου ή της Κοινότητας, σε τοπικά παραρτήματα οργανώσεων πανελλήνιας δράσης, που αναπτύσσουν κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα, καθώς και σε πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων στους οικείους Δήμους ή Κοινότητες για την πραγματοποίηση κοινωνικών

και πολιτιστικών εκδηλώσεων. Η απόφαση λαμβάνεται εφόσον έχει εγγραφεί σχετική πίστωση στον οικείο προϋπολογισμό για το σκοπό αυτόν, που σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα και μισό εκατοστό (1,5%) των τακτικών εσόδων του. Η διάταξη του τελευταίου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή, εφόσον τα ποσά των χορηγούμενων ενισχύσεων από τους Δήμους και Κοινότητες προς τους παραπάνω φορείς προ-έρχονται από έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις. Είναι επίσης δυνατή, υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις, η επιχορήγηση συλλόγων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με πανελλήνια δράση, οι οποίοι έχουν ως σκοπό την παροχή βοήθειας και υποστήριξης, κάθε μορφής, σε παιδιά που είναι, ιδίως, θύματα εξάρτησης, κακοποίησης, παραμέλησης, οικονομικής εκμετάλλευσης και παράνομης διακίνησης, ανεξαρτήτως υπηκοότητας. Πρόσθετη προϋπόθεση για την επιχορήγηση αυτή αποτελεί η κατάρτιση σχετικού προγράμματος δράσεως του συλλόγου, για τον αντίστοιχο Δήμο ή Κοινότητα και η έγκρισή του από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας».

Παρατηρήσεις :

Η προτεινόμενη ρύθμιση αφορά στην παροχή από τους Δήμους προς τα νομικά τους πρόσωπα (ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου), κατόπιν αιτήματός τους, αγαθών κάθε είδους, και μέχρι του ποσού του 50% του ύψους της επιχορήγησης – μεταβιαστικής πληρωμής του ίδιου ή του επόμενου έτους, που οφείλει να καταβάλλει ο δήμος στο νομικό του πρόσωπο, αφού έχει πραγματοποιηθεί αποτίμηση της αξίας των συγκεκριμένων αγαθών σε χρήμα, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, προκειμένου να συμψηφισθεί η αξία των αγαθών αυτών με το ύψος της επιχορήγησης ή της μεταβιαστικής πληρωμής του ίδιου ή επόμενου οικονομικού έτους.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του παρόντος σχεδίου Νόμου «...με τις προτεινόμενες διατάξεις δίνεται με τρόπο ρητό, η δυνατότητα στους Δήμους της χώρας να παρέχουν στα νομικά τους πρόσωπα αγαθά κάθε είδους απαραίτητα για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Η παροχή γίνεται έπειτα από σχετικό αίτημα του νομικού προσώπου και απόφαση αποδοχής του συνολικού αιτήματος ή μέρους αυτού από το οικείο δημοτικό συμβούλιο.

Κατά την παροχή των αγαθών συντάσσεται πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής τους, με το οποίο καθορίζεται η αξία τους σε χρήμα, ούτως ώστε να είναι δυνατή η επακριβής αποτίμησή τους.

Η χρηματική αξία των παρεχόμενων αγαθών συμψηφίζεται με την επιχορήγηση ή τη μεταβιαστική πληρωμή που ο δήμος οφείλει να αποδώσει στο εν λόγω νομικό πρόσωπο, το τρέχον ή το επόμενο οικονομικό έτος και σε κάθε περίπτωση το συνολικό ποσό αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό πενήντα τοις εκατό τους ύψους της επιχορήγησης – μεταβιαστικής πληρωμής που ο δήμος οφείλει να καταβάλλει στο νομικό του πρόσωπο για το έτος αυτό. Για την εφαρμογή του άρθρου αυτού παρέχεται η δυνατότητα στον Υπουργό Εσωτερικών με απόφασή του να καθορίζει κάθε αναγκαίο θέμα.

Με την εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων εκτιμάται ότι θα επιλυθεί σειρά προβλημάτων που παρατηρούνται σε περιπτώσεις όπου απαιτείται - και μάλιστα επειγόντως - η κάλυψη αναγκών νομικών προσώπων με είδη απαραίτητα για τη λειτουργία τους (χαρακτηριστικό παράδειγμα η κάλυψη των αναγκών θέρμανσης των σχολείων τους χειμερινούς μήνες) και απώσης ρητής πρόβλεψης, εγείρονται αντιρρήσεις ως προς τη νομιμότητα χορήγησης των εν λόγω ειδών και, εν συνεχεία, συμψηφισμού της αξίας τους με τις καταβαλλόμενες από τον δήμο επιχορηγήσεις.

Η επίλυση τέτοιου είδους ερμηνευτικών δυσχερειών θα συμβάλλει αποτελεσματικά στην ταχύτερη αντιμετώπιση ιδίως επειγουσών αναγκών των νομικών προσώπων, πολλά εκ των οποίων ασκούν αρμοδιότητες ιδιαίτερης κοινωνικής σημασίας (παιδικοί σταθμοί, ΚΑΠΗ κλπ)».

Ως προς τα εδάφια α, β και γ

Η αναγκαιότητα των προτεινόμενων ρυθμίσεων των εδαφίων α, β και γ έγκειται, σύμφωνα με το κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης, στον κατεπείγοντα χαρακτήρα της κάλυψης των λειτουργικών αναγκών των νομικών προσώπων των δήμων, αναφέροντας, μάλιστα, ως χαρακτηριστικό παράδειγμα την εξυπηρέτηση αναγκών θέρμανσης των σχολείων κατά τους χειμερινούς μήνες. Επισημαίνεται ότι, οι κάθε είδους προμήθειες των νομικών προσώπων πρέπει να εξασφαλίζονται μέσω διαγωνιστικών διαδικασιών είτε από τα ίδια είτε από τους Δήμους και με τήρηση των επιμέρους κανόνων που προβλέπονται στην κείμενη εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία. Ως προς το χαρακτηρισμό των αναγκών ως επειγουσών, η Αρχή επισημαίνει ότι με έγκαιρο προγραμματισμό από τα νομικά πρόσωπα των διαγωνιστικών διαδικασιών για την προμήθεια των κάθε είδους αγαθών για την κάλυψη των αναγκών αυτών, η θεραπεία των οποίων καθίσταται αντικείμενο, κατ' ουσίαν, του παρόντος άρθρου, δεν θα καθίστανται επείγουσες. Κατ' αποτέλεσμα η συγκεκριμένη ρύθμιση εισάγεται για την επίλυση ενός υπαρκτού μεν προβλήματος, που οφείλεται, ωστόσο, σε ελλιπή προγραμματισμό και μη έγκαιρη έναρξη των απαραίτητων διαγωνιστικών διαδικασιών εκ μέρους των αρμοδίων φορέων.

3. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ – ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ

3.1. Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 61 έχει ως εξής:

«Άρθρο 61

Το έβδομο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ν.4018/2011 (Α' 215) αντικαθίσταται ως εξής:

«Το ύψος της χρηματοδότησης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για την εκτέλεση των εν λόγω προγραμματικών συμβάσεων συναρτάται προς το εκτιμώμενο κόστος από τη χρήση των διατιθέμενων υποδομών και την απασχόληση των διατιθέμενων υπαλλήλων».

Συναφείς διατάξεις :

«Άρθρο 2 παράγραφος 5 Ν. 4018/2011 (ΦΕΚ Α/215)

... 5. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση, όπως αυτή εκπροσωπείται από τον Γενικό της Γραμματέα, εφόσον συνιστάται σημείο υποδοχής, μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με έναν ή περισσότερους Δήμους, Περιφέρειες ή την, κατά τόπο, αρμόδια Περιφερειακή Ενωση Δήμων που εδρεύουν εντός της χωρικής της αρμοδιότητας, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών και την εκτέλεση έργων που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος. Για το σκοπό αυτόν, μπορεί να διατίθεται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης προσωπικό μόνιμο ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, καθώς και ο, κατά περίπτωση, απαιτούμενος εξοπλισμός και εγκαταστάσεις.

Αντικείμενο των εν λόγω προγραμματικών συμβάσεων μπορεί να είναι και η παραλαβή ή λήψη και ο έλεγχος των βιομετρικών δεδομένων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του

παρόντος.

Για την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων, που συνάπτουν οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, μπορούν να χρηματοδοτούνται από τις πιστώσεις που εγγράφονται στους οικείους Κωδικούς αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος. Το διατιθέμενο προσωπικό τελεί υπό τις εντολές και τις οδηγίες της οικείας Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Η εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων, που συνάπτουν οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, μπορούν να χρηματοδοτούνται από τις πιστώσεις που εγγράφονται στους οικείους Κωδικούς αυτών σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος. Το ύψος της χρηματοδότησης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για την εκτέλεση των εν λόγω προγραμματικών συμβάσεων συναρτάται προς το εκτιμώμενο κόστος από τη χρήση των διατιθέμενων υποδομών και την απασχόληση των διατιθέμενων υπαλλήλων και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30% των εισπραττόμενων εσόδων από τα παράβολα, που κατατίθενται στο σημείο ή στα σημεία υποδοχής, την εξυπηρέτηση της λειτουργίας των οποίων αφορά η εκάστοτε προγραμματική σύμβαση.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 100 του ν. 3852/2010.»

«Άρθρο 100 παράγραφος 1 περιπτώσεις α, β, γ του ν. 3852/2010 «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ», όπως τροποποιήθηκε από το ν. 4071/2012

Προγραμματικές συμβάσεις

1 .α. Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών κάθε είδους, οι δήμοι, οι περιφέρειες, οι σύνδεσμοι δήμων, οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και Ν.Π.Ι.Δ. στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, οι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τα δημοτικά και περιφερειακά ιδρύματα, καθώς και κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία περιλαμβάνονται και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο, μεταξύ τους ή και με φορείς του δημόσιου τομέα της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, μεμονωμένα ή από κοινού. Στις προγραμματικές συμβάσεις, που μετέχει το Δημόσιο, μπορεί να εκπροσωπείται και από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία εκτελείται η προγραμματική σύμβαση. Οι ανωτέρω συμβάσεις υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία."

Η παρ.1α αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 8 παρ.9 του Ν.4071/2012 (ΦΕΚ Α' 85/11.04.2012)

β. Στις Προγραμματικές Συμβάσεις επιτρέπεται και η συμμετοχή επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης

(Κ.Ε.Κ.) με οποιαδήποτε νομική μορφή και αν λειτουργούν, των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, επιμελητηρίων, επιστημονικών φορέων δημοσίου δικαίου, Ερευνητικών Πανεπιστημιακών Ινστιτούτων (Ε.Π.Ι.), συνεταιρισμών, ενώσεων συνεταιρισμών και εργοδοτικών και εργατούπαλληλικών ενώσεων. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να επιτρέπεται και η συμμετοχή τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων

γ. Είναι επιτρεπτή η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ των φορέων της περίπτωσης α` και κοινωφελών ιδρυμάτων, καθώς και κληροδοτημάτων που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς. Κατά την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτουν, θεωρούνται φορείς κατασκευής του έργου κατά την έννοια του άρθρου 3 του ν. 1418/1984 (ΦΕΚ 23 Α`), όπως ισχύει, και εκτελούν τις συμβάσεις αυτές με τα προβλεπόμενα στις περιπτώσεις ε`, στ` και ζ` του ίδιου άρθρου όργανα και υπηρεσίες που συνιστούν με αποφάσεις των διοικητικών τους συμβουλίων.»

Παρατηρήσεις:

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το έβδομο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ν. 4018/2011, καταργώντας ουσιαστικά τον περιορισμό του ύψους της χρηματοδότησης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για την εκτέλεση των εν λόγω προγραμματικών συμβάσεων, στο ποσοστό του 30% των εισπραττόμενων εσόδων από τα σχετικά παράβολα, που κατατίθενται για την εξυπηρέτηση της λειτουργίας των σημείων υποδοχής, των οποίων αφορά η εκάστοτε προγραμματική σύμβαση.

Οι αναφερόμενες στην προτεινόμενη ρύθμιση προγραμματικές συμβάσεις έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών και την εκτέλεση έργων αναφερόμενων στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 του ν. 4018/2011 (παραλαβή αιτήσεων για τη χορήγηση ή ανανέωση αδειών διαμονής ή άλλων εγγράφων νόμιμης διαμονής, παράδοση αδειών διαμονής, παραλαβή αιτήσεων εργοδοτών για μετάκληση αλλοδαπού εργατικού δυναμικού κλπ) και συνάπτονται μεταξύ των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και ενός ή περισσότερων Δήμων, Περιφερειών ή της, κατά τόπο, Περιφερειακής Ένωσης Δήμων.

Η Αρχή επανέρχεται ως προς την εν λόγω προτεινόμενη διάταξη στο ως άνω υπό στοιχείο 2.2 σκεπτικό της σχετικά με τη φύση, το αντικείμενο των προγραμματικών συμβάσεων και την υπαγωγή τους, κατά περίπτωση, στις διατάξεις του π.δ/τος 60/2007 και του π.δ/τος 59/2007.

4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' - ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

4.1. Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 62 έχει ως εξής :

«Άρθρο 62

Η παράγραφος 7 του άρθρου 6 του ν.4071/2012 (Α' 85) αντικαθίστανται ως εξής:

«Οι περιφέρειες, δύνανται να αναθέτουν απευθείας ή με συνοπτική διαδικασία (πρόχειρο διαγωνισμό), δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν υπάγονται στις διατάξεις του ν.3316/2005 (Α' 42), με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 83 του ν.2362/1995 (Α' 247), ως προς τα επιτρεπόμενα χρηματικά όρια, όπως αυτά καθορίζονται με τις εκάστοτε εκδι-

δόμενες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών. Για την απευθείας ανάθεση απαιτείται απόφαση του περιφερειάρχη, χωρίς προηγούμενη απόφαση του συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή τα συντασσόμενα τεύχη εγκρίνονται από τον περιφερειάρχη. Για τη συνοπτική διαδικασία (πρόχειρο διαγωνισμό) απαιτείται απόφαση της οικονομικής επιτροπής που εγκρίνει και τα συντασσόμενα τεύχη.»

Συναφείς διατάξεις :

«Άρθρο 6 παράγραφος 5 Ν. 4071/2012

7. Οι περιφέρειες, δύνανται να αναθέτουν απευθείας ή με συνοπτική διαδικασία (πρόχειρο διαγωνισμό), παροχή υπηρεσιών, έργα και μελέτες που δεν υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3316/2005 (Α` 42), σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 83 του ν. 2362/1995 (Α` 247), ως προς τα επιτρεπτά χρηματικά όρια, όπως αυτά καθορίζονται με τις εκάστοτε εκδιδόμενες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών. Για την απευθείας ανάθεση απαιτείται απόφαση του περιφερειάρχη, χωρίς προηγούμενη απόφαση του συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή τα συντασσόμενα τεύχη εγκρίνονται από τον περιφερειάρχη. Για τη συνοπτική διαδικασία (πρόχειρο διαγωνισμό) απαιτείται απόφαση της οικονομικής επιτροπής που εγκρίνει και τα συντασσόμενα τεύχη.»

Παρατηρήσεις :

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αναδιατυπώνεται η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 6 του ν. 4071/2012, και, επιπλέον, συμπεριλαμβάνονται ρητά στο πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης διάταξης και οι συμβάσεις προμηθειών, οι οποίες δεν είχαν συμπεριληφθεί στην αρχική ρύθμιση.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση «...με τη συγκεκριμένη ρύθμιση παρέχεται η δυνατότητα στις περιφέρειες να αναθέτουν απευθείας ή με συνοπτική διαδικασία (πρόχειρο διαγωνισμό), εκτός από τα έργα και τις υπηρεσίες που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3316/2005 (Α' 42) και προμήθειες, με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 83 του ν.2362/1995 (Α' 247), ως προς τα επιτρεπόμενα χρηματικά όρια, όπως αυτά καθορίζονται με τις εκάστοτε εκδιδόμενες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών. Η ανωτέρω δυνατότητα δεν είχε συμπεριληφθεί στην αρχική διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 6 του ν. 4071/2012 (Α' 85)».

Σε σχέση με την εν λόγω ρύθμιση, η Αρχή εκτιμά ότι ορθά αυτή προτείνεται, επισημαίνει, ωστόσο, ότι οι διατάξεις τόσο της παραγράφου 7 του άρθρου 6 του ν. 4071/2012 όσο και του άρθρου 83 του ν. 2362/1995, συμπεριλαμβάνονται στις καταργούμενες διατάξεις του σχεδίου Νόμου «Για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου για την ανάθεση δημοσίως συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών» και θα παύσουν να εφαρμόζονται από την έναρξη ισχύος του προαναφερθέντος νόμου, ήτοι από την 1η Ιανουαρίου του 2015, οπότε επαναλαμβάνεται ο προβληματισμός που διατυπώθηκε ανωτέρω στην Ενότητα II ως προς τον προσωρινό χαρακτήρα της προτεινόμενης ρύθμισης.

4.2 Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 63 έχει ως εξής :

«Άρθρο 63

Οι διατάξεις του άρθρου 16 του π.δ/τος 171/1987 αναδιατυπώνονται ως εξής :

Σύσταση επιτροπής παραλαβής.

1. Οι κατά τις διατάξεις των άρθρων 73 και 75 του ν.3669/2008 (Α' 116), επιτροπές παραλαβής των έργων ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο, αφού προηγουμένως η Διευθύνουσα Υπηρεσία ανακοινώσει την περαιώση του έργου και τη σύνταξη της τελικής επιμετρήσεως στην Προϊσταμένη Αρχή και ζητήσει την παραλαβή του. Οι επιτροπές παραλαβής, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του π.δ/τος 171/1987 (Α' 84), αποτελούνται από ένα δημοτικό σύμβουλο

και:

α) Για έργα προϋπολογισμού μέχρι και 1.000.000€ από δύο υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ Μηχανικών ή ενός υπαλλήλου κατηγορίας ΠΕ Μηχανικών και ενός υπαλλήλου κατηγορίας ΤΕ Μηχανικών.

β) Για έργα προϋπολογισμού άνω του 1.000.000€ από τρεις υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ Μηχανικών ή δύο υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ Μηχανικών και ενός υπαλλήλου κατηγορίας ΤΕ Μηχανικών.

2. α) Πρόεδρος της επιτροπής παραλαβής ορίζεται ο αρχαιότερος από τα μέλη των υπαλλήλων αυτής, με την επιφύλαξη των διατάξεων του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 73 του ν.3669/2008.

β) Ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και ο επιβλέπων του έργου δεν δύνανται να είναι μέλη της επιτροπής παραλαβής.

γ) Στην επιτροπή παραλαβής υποχρεωτικά συμμετέχει τεχνικός υπάλληλος αντίστοιχης ειδικότητας με την κύρια κατηγορία του έργου το οποίο παραλαμβάνεται.

3. Για τη συγκρότηση της επιτροπής παραλαβής εφαρμόζεται υποχρεωτικά η διαδικασία της προβλεπόμενης από τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν.4024/2011 (Α' 226) κλήρωσης. Σε περίπτωση όπου οι τεχνικοί υπάλληλοι του φορέα κατασκευής του έργου δεν είναι διπλάσιοι από αυτούς που ορίζονται στη παρ.1 του παρόντος για να διεξαχθεί η προβλεπόμενη από τις ισχύουσες διατάξεις κλήρωση, τότε είναι δυνατή η συμμετοχή και τεχνικών υπαλλήλων του Δήμου της έδρας του Νομού, άλλου Δήμου της οικείας Περιφερειακής Ενότητας ή της οικείας Περιφέρειας έτσι ώστε να εξασφαλιστεί τουλάχιστον ο διπλάσιος αριθμός των απαιτούμενων υπαλλήλων. Οι υπάλληλοι που θα λάβουν μέρος στη κλήρωση και δεν ανήκουν στην Αναθέτουσα Αρχή, υποδεικνύονται από τα αρμόδια όργανα των φορέων στον οποίο ανήκουν. Η κλήρωση διενεργείται από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2(β) του παρόντος άρθρου.

4. Για την επιλογή του προβλεπόμενου στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου Δημοτικού Συμβούλου διεξάγεται κλήρωση μεταξύ του συνόλου των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου.

5. Τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής του συνόλου των μελών της επιτροπής παραλαβής καταβάλλονται με μέριμνα της Αναθέτουσας Αρχής σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις».

Συναφείς διατάξεις

«Άρθρο 16 π.δ/τος 171/1987

Σύσταση επιτροπής παραλαβής

Οι κατά τις διατάξεις των άρθρων 53 και 55 του Π.Δ. 609/85 επιτροπές παραλαβής των έργων συνιστώνται από το Νομάρχη και αποτελούνται από ένα δημοτικό ή κοινοτικό σύμβουλο και α) Για έργα από 300.001 έως 3.000.000 δρχ. από ένα τεχνικό διπλωματούχο ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κατηγορίας ΠΕ οιοιδήποτε βαθμού ή πτυχιούχο ανωτέρων τεχνικών σχολών, κατηγορίας ΤΕ οιοιδήποτε βαθμού.

β) Για έργα από 3.000.001 δρχ. μέχρι 100.000.000 δρχ. από δύο τεχνικούς διπλωματούχους ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κατηγορίας ΠΕ οιοιδήποτε βαθμού του ενός από αυτούς δυναμένου να αντικατασταθεί από πτυχιούχο ανωτέρων τεχνικών σχολών, κατηγορίας ΤΕ οιοιδήποτε βαθμού.

γ) Για έργα από 100.000.001 και άνω από τρεις τεχνικούς διπλωματούχους ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κατηγορίας ΠΕ οιοιδήποτε βαθμού του ενός από αυτούς δυναμένου να αντικατασταθεί από πτυχιούχο ανωτέρων Τεχνικών Σχολών κατηγορίας ΤΕ οιοιδήποτε βαθμού.

Οι ανωτέρω αναφερόμενοι τεχνικοί προέρχονται από το δημόσιο τομέα ή από τους αναφερόμενους στην παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος Δ/τος.

«Άρθρο 26 ν. 4024/2011

Συγκρότηση συλλογικών οργάνων της διοίκησης

Στις περιπτώσεις που, για τη νόμιμη συγκρότηση των συλλογικών οργάνων της διοίκησης για τη διεξαγωγή δημόσιων διαγωνισμών ή την ανάθεση ή την αξιολόγηση, παρακολούθηση, παραλαβή προμηθειών, υπηρεσιών ή έργων, δεν προβλέπεται η συμμετοχή μέλους μετά από υπόδειξη από το αρμόδιο προς τούτο όργανο ούτε η συμμετοχή εκ της θέσεως ή ιδιότητας του (*ex officio*), τότε τα μέλη προκύπτουν μετά από διαδικασία κλήρωσης, μεταξύ όλων όσων πληρούν τις προϋποθέσεις από το νόμο να συμμετέχουν στο εν λόγω συλλογικό όργανο. Η κλήρωση διενεργείται από την αρμόδια για την συγκρότηση του συλλογικού οργάνου υπηρεσία. Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να ρυθμίζονται τυχόν άλλα ειδικότερα θέματα που αφορούν στη διενέργεια της διαδικασίας κλήρωσης».

Παρατηρήσεις:

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 63 του υποβληθέντος σχεδίου Νόμου ουσιαστικά τροποποιούνται και αντικαθίστανται οι διατάξεις του άρθρου 16 του π.δ/τος 171/1987, οι οποίες ρυθμίζουν ζητήματα που αφορούν στη συγκρότηση και στη σύνθεση των Επιτροπών Παραλαβής των δημοσίων συμβάσεων έργων που συνάπτουν οι Δήμοι και παράλληλα προστίθενται νέες παράγραφοι 2,3,4 και 5 που ρυθμίζουν ζητήματα που αφορούν στη διαδικασία κλήρωσης για τη συγκρότηση της Επιτροπής, καθώς και στην κάλυψη των εξόδων μετακίνησης και διαμονής των μελών της Επιτροπής.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του υποβληθέντος σχεδίου Νόμου «Η ανωτέρω ρύθμιση κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να ρυθμιστούν ζητήματα σχετικά με τη συγκρότηση και λειτουργία των επιτροπών παραλαβής των έργων των δήμων και των νομικών τους προσώπων. Ειδικότερα με τη συγκεκριμένη ρύθμιση μεταβιβάζεται η αρμοδιότητα συγκρότησης των επιτροπών παραλαβής των δημοτικών έργων από το Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όπως ισχύει σήμερα, στο Δημοτικό

Συμβούλιο. Επίσης επιλύονται ζητήματα αναφορικά με τη σύσταση των επιτροπών παραλαβής των δημοτικών έργων και ταυτόχρονα εναρμονίζονται οι ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 16 του π.δ/τος 171/1987 (Α' 84) με τις αντίστοιχες των άρθρων 73 και 75 του ν.3669/2008 (Α' 116), όπως ισχύουν. Επιπλέον, λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι διατάξεις του άρθρου 16 του π.δ/τος 171/1987 να προσαρμοστούν με τις προβλέψεις του άρθρου 26 του ν.4024/2011 (Α'226), οι οποίες αφορούν την υποχρεωτική διενέργεια κλήρωσης για την επιλογή των μελών των συλλογικών οργάνων της διοίκησης. Τέλος ρυθμίζονται ζητήματα που είχαν προκύψει σχετικά με την κάλυψη των εξόδων μετακίνησης και διαμονής των μελών της επιτροπής τα οποία θα καταβάλλονται πλέον με μέριμνα της Αναθέτουσας Αρχής».

Αναφορικά με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, η Αρχή διαπιστώνει κατ' αρχάς την αναγκαιότητα θέσπισης τους σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ο αποσπασματικός τους χαρακτήρας γεγονός που δε συμβάλλει προς το σκοπό της απλούστευσης και της ενοποίησης του νομοθετικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων. Προς το σκοπό αυτό στο σχέδιο Νόμου «Για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών», προτείνεται, σε αντικατάσταση όλων των επιμέρους διάσπαρτων ρυθμίσεων του εθνικού δικαίου, μία απλή και ομοιόμορφη ρύθμιση που θα διέπει τη συγκρότηση και τη λειτουργία όλων των γνωμοδοτικών οργάνων όλων των αναθετουσών αρχών (κεντρικών ή μη) και όλων των αναθετόντων φορέων που συμμετέχουν στις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται επίσης ότι η διάταξη του άρθρου 26 του ν. 4024/2011 συμπεριλαμβάνεται στις καταργούμενες διατάξεις του ως άνω σχεδίου Νόμου και θα παύσει να εφαρμόζεται από την έναρξη ισχύος του προαναφερθέντος νόμου, ήτοι από την 1η Ιανουαρίου του 2015, οπότε επαναλαμβάνεται ο προβληματισμός που διατυπώθηκε ανωτέρω στην Ενότητα II ως προς τον προσωρινό χαρακτήρα της προτεινόμενης ρύθμισης.

4.3 Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 64 έχει ως εξής :

«Άρθρο 64

«Οι ΟΤΑ Α' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών που εκτελούν τις προμήθειες τους σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 11389/1993 Απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες - πλαίσιο και να προσφεύγουν σε ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς των άρθρων 26 και 28 αντίστοιχα του Π.Δ/τος 60/2007 και κάτω των προβλεπόμενων κατωτέρων ορίων του άρθρου 6 του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος.»

Παρατηρήσεις :

Η προτεινόμενη διάταξη του παρόντος άρθρου δίδει τη δυνατότητα στους Δήμους και στα νομικά τους πρόσωπα, που εκτελούν τις προμήθειές τους σύμφωνα με τον ΕΚΠΟΤΑ (υπ' αριθμ 11389/1993 απόφαση), να χρησιμοποιούν τα εργαλεία της συμφωνίας - πλαίσιο και των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών που προβλέπονται στην Οδηγία 18/2004/ΕΚ, και στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που συνάπτουν και των οποίων η εκτιμώμενη αξία είναι κάτω από τα προβλεπόμενα κατώτατα χρηματικά όρια του άρθρου 6 του π.δ/τος 60/2007.

Η Αρχή εκτιμά καταρχήν ότι η προτεινόμενη ρύθμιση συνάδει με το πνεύμα του ενωσιακού δικαίου για τις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και δύναται να αξιοποιούνται σύγχρονα εργαλεία, προκειμένου να επιτυγχάνονται βέλτιστα αποτελέσματα και στις

διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, η αξία των οποίων είναι κάτω των προαναφερόμενων χρηματικών ορίων.

Επισημαίνεται ότι η Απόφαση με αρ. 11389/1993 του Υπουργού Εσωτερικών (ΕΚΠΟΤΑ), αποτελείται από ένα πλέγμα διατάξεων, οι οποίες δεν έχουν επικαιροποιηθεί σε σχέση με τις διατάξεις της Οδηγίας 18/2004/ΕΚ και το π.δ. 60/2007 που τη μετέφερε στην εθνική έννομη τάξη και πολλές από τις οποίες δε συνάδουν με το περιεχόμενο της προαναφερόμενης Οδηγίας. Για το λόγο το σύνολο των διατάξεων του συμπεριλαμβάνεται στις καταργούμενες με το σχέδιο Νόμου «Για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου για την ανάθεση δημοσίως συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών» διατάξεις και θα παύσει να ισχύει από την έναρξη ισχύος του προαναφερθέντος νόμου, ήτοι από την 1η Ιανουαρίου του 2015, οπότε η προτεινόμενη ρύθμιση έχει προσωρινό χαρακτήρα.

4.4 Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 65 έχει ως εξής :

«Άρθρο 65

Το ποσοστό έκπτωσης που προβλέπεται στο άρθρο 41 του Π.Δ/τος 173/1990 και στο άρθρο 42 της αρ.11389/1993 Απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών (ΕΚΠΟΤΑ), στους διαγωνισμούς πετρελαιοειδών, υπολογίζεται στη διαμορφούμενη, για έκαστο είδος, μέση τιμή της περιοχής, του Παρατηρητηρίου Τιμών Υγρών Καυσίμων του Υπουργείου Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας, όπως αυτή ορίζεται στη διακήρυξη του διαγωνισμού. Το ανωτέρω ποσοστό μπορεί να είναι και αρνητικό, χωρίς να υπερβαίνει το 5%.».

Συναφείς διατάξεις:

Άρθρο 41 πδ/τος 173/1990

«Υπολογισμός ποσοστού έκπτωσης

1. Στις διακηρύξεις διαγωνισμών για την ανάδειξη προμηθευτών ειδών των οποίων οι τιμές είναι εκτός διατίμησης περιλαμβάνεται όρος, σύμφωνα με τον οποίο:

α. Το ποσοστό έκπτωσης στα εκατό (%) υπολογίζεται στην νόμιμα διαμορφούμενη κάθε φορά μέση τιμή λιανικής ή χονδρικής πώλησης του είδους, την ημέρα παράδοσής του και που αντιστοιχεί στην ποιότητα και σε κάθε άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμά του.

β. Στις περιπτώσεις στις οποίες, τόσο η ανώτερη όσο και η κατώτερη τιμή, βρίσκονται χαρακτηριστικά πέρα από τις τιμές που προσφέρονται στην αγορά (ακραίες περιπτώσεις), αυτές δεν υπολογίζονται στη διαμόρφωση της μέσης τιμής, αλλά λαμβάνεται υπόψη η αμέσως προηγούμενη τιμή (ανώτερη ή κατώτερη).

γ. Στις περιπτώσεις που είναι αδύνατος ο προσδιορισμός κάποιου χαρακτηριστικού γνωρίσματος του είδους (όπως προέλευση, τύπος) από το οποίο εξαρτάται η τιμή, το είδος αποτιμάται στην κατώτερη τιμή, από την οποία και αφαιρείται η έκπτωση.

2. Για τα είδη που τελούν σε καθεστώς διατίμησης το ποσοστό έκπτωσης στα εκατό (%) θα υπολογίζεται στην τιμή διατίμησης που ισχύει κάθε φορά κατά την ημέρα παράδοσης του είδους.»

Άρθρο 42 της υπ' αριθμ 11389/1993 Απόφασης Υπουργού Εσωτερικών (ΕΚΠΟΤΑ)

«Άρθρο 42 Υπολογισμός ποσοστού έκπτωσης

1. Στις διακηρύξεις διαγωνισμών για την ανάδειξη προμηθευτών ειδών των οποίων οι τιμές είναι εκτός διατίμησης περιλαμβάνεται όρος, σύμφωνα με τον οποίο:

α) Το ποσοστό έκπτωσης στα εκατό (%) υπολογίζεται στη νόμιμα διαμορφούμενη κάθε φορά μέση τιμή λιανικής ή χονδρικής πώλησης τού είδους την ημέρα παράδοσης του και που αντιστοιχεί στην ποιότητα και σε κάθε άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμά του.

β) Στις περιπτώσεις στις οποίες τόσο η ανώτερη όσο και η κατώτερη τιμή, βρίσκονται χαρακτηριστικά πέρα από τις τιμές που προσφέρονται στην αγορά (ακραίες περιπτώσεις) αυτές δεν υπολογίζονται στη διαμόρφωση της μέσης τιμής, αλλά λαμβάνεται υπόψη η αμέσως προηγούμενη τιμή (ανώτερη ή κατώτερη).

γ) Στις περιπτώσεις που είναι αδύνατος ο προσδιορισμός κάποιου χαρακτηριστικού γνωρισματος του είδους (όπως προέλευση, τύπος) από το οποίο εξαρτάται η τιμή το είδος αποτιμάται στην κατώτερη τιμή από την οποία και αφαιρείται η έκπτωση.

2. Για τα είδη που τελούν σε καθεστώς διατίμησης, το ποσοστό έκπτωσης στα εκατό (%) θα υπολογίζεται στην τιμή διατίμησης που ισχύει κάθε φορά κατά την ημέρα παράδοσης του είδους.»

Παρατηρήσεις :

Με την προτεινόμενη διάταξη, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του υποβληθέντος σχεδίου Νόμου, «..θεσμοθετείται σαν αναφορά για το προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης στους διαγωνισμούς πετρελαιοειδών, η μέση τιμή που διαμορφώνεται σύμφωνα με τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου Τιμών Υγρών Καυσίμων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας σε κάθε περιοχή της χώρας, η οποία ορίζεται στη Διακήρυξη...»

Με το δεύτερο εδάφιο της προτεινόμενης ρύθμισης προβλέπεται η δυνατότητα υποβολής από τους συμμετέχοντες αρνητικών ποσοστών έκπτωσης μέχρι 5% κατ' ανώτατο όριο. Ουσιαστικά πρόκειται για παροχή δυνατότητας υποβολής οικονομικών προσφορών από τους συμμετέχοντες στους διαγωνισμούς πετρελαιοειδών με τιμές μέχρι 5% υψηλότερες σε σχέση με την αρχικά προϋπολογισθείσα από την αναθέτουσα αρχή αξία.

Ανεξαρτήτως της σκοπιμότητας σύνδεσης των ποσοστών έκπτωσης με τις τιμές του Παρατηρητηρίου Τιμών, που είναι ερευνητέα, **η Αρχή εκτιμά ότι είναι αναγκαίο να διευκρινισθεί ρητά ότι η παρούσα ρύθμιση τυγχάνει εφαρμογής μόνο ως προς τις συμβάσεις, οι διαδικασίες ανάθεσης των οποίων θα ξεκινήσουν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης, ήτοι από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και σε καμία περίπτωση δεν καταλαμβάνει εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος της διαδικασίες ανάθεσης ή τυχόν ήδη υπογεγραμμένες συμβάσεις, διότι στην περίπτωση αυτή θα συνιστούσε ανεπίτρεπτη ουσιώδη τροποποίηση των όρων της αρχικής σύμβασης και συνακόλουθα της υποβληθείσας προσφοράς.**

Για το λόγο αυτό η Αρχή επανέρχεται στις παρατηρήσεις που διατύπωσε ανωτέρω υπό στοιχείο 2.3.

Τέλος επισημαίνεται για ακόμη μία φορά ότι η Απόφαση με αρ. 11389/1993 του Υπουργού Εσωτερικών (ΕΚΠΟΤΑ), συμπεριλαμβάνεται στις καταργούμενες με το

σχέδιο Νόμου «Για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου για την ανάθεση δημοσίως συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών» διατάξεις και θα παύσει να ισχύει από την έναρξη ισχύος του προαναφερθέντος νόμου, ήτοι από την 1η Ιανουαρίου του 2015, οπότε η προτεινόμενη ρύθμιση φέρει προσωρινό χαρακτήρα.

4.5. Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 68 έχει ως εξής:

«Άρθρο 68

«Η παράγραφος 4 του άρθρου 4 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου που δημοσιεύθηκε στις 12-12-2012 (ΦΕΚ 240/Α) και κυρώθηκε με το άρθρο 48 του Ν.4111/2013 (ΦΕΚ 18Α), τροποποιείται ως εξής:

«4. Σύνδεσμοι ΟΤΑ α' και β' βαθμού, οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης-Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) του Ν.1069/80 και του Ν.890/79, καθώς και οι ανώνυμες εταιρείες των άρθρων 265 & 266 του Ν.3463/2006 και του άρθρου 194 του Ν.3852/2010 μπορούν να προμηθεύονται, για τις δικές τους ανάγκες, τα είδη της παραγράφου 1 του παρόντος μέσω της διαδικασίας ανάδειξης προμηθευτών-χορηγητών οιουδήποτε εκ των δήμων ή των περιφερειών που τους έχουν συστήσει έπειτα από αίτησή τους, διαφορετικά η διαδικασία ανάδειξης προμηθευτών-χορηγητών των ειδών αυτών, μπορεί να γίνεται και χωριστά από κάθε νομικό πρόσωπο, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε εξουσιοδότηση».

Συναφείς διατάξεις :

Άρθρο 4 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου που δημοσιεύθηκε στις 12/12/2012 και κυρώθηκε με το άρθρο 48 του Ν.4111/2013 (ΦΕΚ 18Α)

«Ρύθμιση ζητημάτων κατεπείγοντος χαρακτήρα του Υπουργείου Εσωτερικών - Προμήθειες Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού

1. Η διαδικασία ανάδειξης προμηθευτών - χορηγητών, προμήθειες για α. τροφίμων, β. λοιπών αναλώσιμων ειδών παντοπωλείου καθώς και παροχών των σχετικών υπηρεσιών, γ. πετρελαιοειδών και δ. φαρμάκων και αναλώσιμου υγειονομικού υλικού για τις ανάγκες των Δήμων, των Ιδρυμάτων και όλων των νομικών τους προσώπων, πραγματοποιείται εφεξής από τους οικείους Δήμους. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντιτίθεται στο παρόν, καταργείται.

2. Οι ανωτέρω προμήθειες πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Ενιαίο Κανονισμό Προμηθειών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΚΠΟΤΑ), όπως αυτός ισχύει κάθε φορά.

3. Η διαδικασία ανάδειξης προμηθευτών - χορηγητών, για προμήθειες των ειδών της παραγράφου 1 του παρόντος για τις ανάγκες των περιφερειών, των ιδρυμάτων και των νομικών τους προσώπων πραγματοποιείται εφεξής από τις οικείες περιφέρειες. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντιτίθεται στο παρόν, καταργείται.

4. Σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και νομικά πρόσωπα αυτών μπορούν να προμηθεύονται, για τις δικές τους ανάγκες, τα είδη της παραγράφου 1 του παρόντος μέσω της διαδικασίας ανάδειξης προμηθευτών - χορηγητών οιουδήποτε εκ των δή-

μων ή περιφερειών που τους έχουν συστήσει ή συμμετέχουν σε αυτούς, έπειτα από αίτηση τους και απόφαση των οικείων δημοτικών ή περιφερειακών συμβουλίων.

5. Διαγωνισμοί ανάδειξης προμηθευτών - χορηγητών των παραγράφων 1 και 3 του παρόντος, για τους οποίους έχει δημοσιευθεί διακήρυξη ή έχει υπογραφεί σύμβαση κατόπιν διαγωνισμού ή άλλου νόμιμου τρόπου, ή έχει χορηγηθεί σχετική εξουσιοδότηση προς διενέργεια των ανωτέρω, πριν την ισχύ του παρόντος, θεωρούνται νόμιμες και εκτελούνται με τους όρους αυτών, ανεξάρτητα από το όργανο που τις υπέγραψε.»

Παρατηρήσεις :

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του υποβληθέντος σχεδίου Νόμου «Βάσει της παρ.1 του άρθρου 4 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) που δημοσιεύθηκε στις 12-12-12(ΦΕΚ 240Α) και κυρώθηκε με το Ν.4111/2013(ΦΕΚ 18Α), άπαντα τα νομικά πρόσωπα των δήμων, μεταξύ των οποίων οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης-Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) και οι ανώνυμες εταιρείες των ΟΤΑ, οφείλουν πλέον να διενεργούν τις προμήθειες των ανωτέρω ειδών, μέσω του οικείου Δήμου ή της περιφέρειας, προκειμένου για τις αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες των περιφερειών, μέσω ενός ενιαίου διαγωνισμού. Ωστόσο, η θέσπιση της ανωτέρω διάταξης, η οποία δεν εξαιρεί τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των δήμων, όπως Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης-Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) που λόγω της φύσεως τους εμφανίζουν ιδιαιτερότητα, καθώς και ανώνυμες εταιρείες των άρθρων 265 του Ν.3463/2006 και 194 του Ν.3852/2010 που εκτελούν τις προμήθειες τους με κανονισμό εγκεκριμένο από το διοικητικό τους συμβούλιο καθώς και τις μονομετοχικές εταιρείες του άρθρου 266 του Ν.3463/2006 οι οποίες σε αρκετές των περιπτώσεων δραστηριοποιούνται εμπορικά στην εκμετάλλευση των ιδιοκτησιών του Δήμου, (εκμετάλλευση κυλικείων, εγκαταστάσεων κλπ), με αποτέλεσμα η ένταξη της στη διαδικασία αυτή να μην διευκολύνει την εμπορική της δραστηριότητα. Η μη εξαίρεση των παραπάνω νομικών προσώπων, δημιουργεί προβλήματα δυσλειτουργίας σε αυτά. Με την διάταξη δίνεται δυνατότητα στο παραπάνω νομικά πρόσωπα να επιλέγουν κατά την κρίση τους αν και ορισμένες από τις προμήθειες του πεδίου εφαρμογής της ΠΝΠ θα τις διενεργούν μέσω του κοινού διαγωνισμού του οικείου Δήμου ή της περιφέρειας κατά περίπτωση, ή θα τις διενεργούν με ξεχωριστή διαδικασία σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις που ισχύουν για έκαστο νομικό πρόσωπο».

Η καθιέρωση της δυνατότητας των Συνδέσμων ΟΤΑ α' και β' βαθμού, των ΔΕΥΑ του Ν. 1069/1980 και ν. 890/79, των ανωνύμων εταιριών των άρθρων 265 και 266 του Ν. 3463/2006 και του άρθρου 194 ν. 3852/2010, να προμηθεύονται για τις δικές τους ανάγκες, είτε οι ίδιοι τα είδη της παραγράφου 1 του άρθρου 4 παράγραφος 4 της Π.Ν.Π (ΦΕΚ 240/Α/12.12.2013), χωρίς προηγούμενη εξουσιοδότηση, είτε μέσω της διαδικασίας ανάδειξης προμηθευτών – χορηγητών από τους Δήμους ή τις περιφέρειες της χώρας, εντάσσεται και στην πρόβλεψη του ενωσιακού δικαίου περί κεντροποίησης των διαδικασιών ανάθεσης (άρθρο 17 του π.δ/τος 60/2007/ αντίστοιχο άρθρο 11 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ), εφόσον οι ως άνω φορείς είναι αναθέτουσες αρχές, κατά την έννοια του άρθρου 2 του π.δ/τος 60/2007 (και με την προϋπόθεση ότι διαθέτουν ίδιους, χωριστούς προϋπολογισμούς).

Αυτή η υποχρεωτική ομαδοποίηση και ενσωμάτωση των προμηθειών ορισμένων αγαθών, σύμφωνα με την εγκύκλιο 3/26.03.2013 – ΑΔΑ ΒΕ2ΨΝ-Ξ4Β σε ενιαίους δια-

γωνισμούς των δήμων και των περιφερειών, όπου υπάγονται, συνεπάγεται μεν την κεντρικοποίηση των προμηθειών και τη δημιουργία οικονομικών κλίμακος, ωστόσο οδηγεί συχνά στην καθυστέρηση έναρξης των σχετικών διαδικασιών ανάθεσης ή στη μη έγκαιρη και αποτελεσματική ολοκλήρωσή τους και στην, συνεπεία αυτών, πρακτική μη επιτρεπόμενων απευθείας αναθέσεων- κατατιμήσεων δαπάνης, προκειμένου να καλυφθούν οι ανακύπτουσες ανάγκες έως την ολοκλήρωση των σχετικών διαγωνισμών.

Περαιτέρω, η Αρχή διαπιστώνει από νομοτεχνική άποψη ότι η εν λόγω ρύθμιση δεν καταλαμβάνει όλα τα νομικά πρόσωπα των δήμων που καταλαμβάνονται από την παρ. 1 της τροποποιούμενης διάταξης και επισημαίνει ότι για την ταυτότητα του λόγου θα μπορούσαν να καταλαμβάνονται και αυτά πέραν των ρητώς αναφερόμενων στην προτεινόμενη διάταξη.

Τέλος, επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο της αναμόρφωσης του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, περιέχονται στο σχέδιο Νόμου «Για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου για την ανάθεση δημοσίως συμβάσεων έργων, προμηθειών, υπηρεσιών» διατάξεις που ρυθμίζουν ζητήματα συμβάσεων κάτω των χρηματικών ορίων του π.δ/τος 60/2007, στις οποίες θα πρέπει να εφαρμόζονται κανόνες δημοσιότητας για την εξασφάλιση συνθηκών πλήρους και υγιούς ανταγωνισμού.

4 . 6 . Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 69 έχει ως εξής :

Άρθρο 69

«Η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 199 «Κινητά πράγματα των Δήμων και Κοινοτήτων» του Ν.3463/2006 (ΦΕΚΑ΄114/8.6.2006) καταργείται»

Συναφείς διατάξεις:

«Άρθρο 199 παρ. 1 και 2 ν. 3463/2006

Κινητά πράγματα των Δήμων και Κοινοτήτων

«...2. Η εκμίσθωση κινητών πραγμάτων των Δήμων και των Κοινοτήτων γίνεται με δημοπρασία. Αν η δημοπρασία δεν φέρει αποτέλεσμα, η εκμίσθωση μπορεί να γίνει με απευθείας συμφωνία, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου. Η εκμίσθωση κινητών πραγμάτων, για χρονικό διάστημα έως τριών (3) το πολύ μηνών, γίνεται με απευθείας συμφωνία, ύστερα από απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της Κοινότητας.

3. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και στη μίσθωση κινητών πραγμάτων εκ μέρους των Δήμων και Κοινοτήτων.....»

Παρατηρήσεις:

Με την προτεινόμενη ρύθμιση καταργείται η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 199 του ν. 3463/2006, με την οποία επιτρέπεται κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του ανωτέρω άρθρου περί εκμίσθωσης κινητών πραγμάτων των Δήμων και η μίσθωση κινητών πραγμάτων εκ μέρους των Δήμων, με δημοπρασία.

Ως αιτιολογία της προτεινόμενης κατάργησης αναφέρεται στο κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης ότι: «...η ανωτέρω διάταξη, αντιτίθεται στις γενικότερες διατάξεις του Ν.2286/1995 (ΦΕΚΑ'19/1-2-1995) «Προμήθειες του δημοσίου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» και των οδηγιών 2004/17/ΕΚ & 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», που έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία με τα Προεδρικά Διατάγματα 59/2007 (ΦΕΚΑ'63/16-3-2007) & 60/2007(ΦΕΚΑ'64/16-3-2007), σύμφωνα με τις οποίες οι μισθώσεις αγαθών, θεωρούνται δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και οφείλουν να εκτελούνται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί προμηθειών».

Η Αρχή κρίνει ορθή την προτεινόμενη κατάργηση για τους παραπάνω λόγους.

4.7 Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 70 έχει ως εξής :

«Άρθρο 70

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α'), όπως αντικαταστάθηκε αρχικά με την παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 3274/2004 (ΦΕΚ 195 Α') και στη συνέχεια με την παρ. 8 του άρθρου 24 του ν. 3613/2007 (ΦΕΚ Α 263/23-11-2007), αναδιατυπώνεται ως εξής:

«Επιτρέπεται η κατάτμηση των δημοτικών έργων και η σύνταξη των αντίστοιχων μελετών, με αναγραφή στον προϋπολογισμό του Δήμου κατατμημένων πιστώσεων για την εκτέλεση αυτών, ανά δημοτική ή τοπική κοινότητα ή σε οργανωμένους οικισμούς με λιγότερους από 200 κατοίκους των νησιωτικών δήμων με πληθυσμό μέχρι 2000 κατοίκους».

Συναφείς διατάξεις :

Άρθρο 17 παράγραφος 4 ν. 2539/1997 (ΦΕΚ Α/244), όπως ισχύει

« ... 8. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 3274/2004 (ΦΕΚ 195 Α'), αναδιατυπώνεται ως εξής: «Επιτρέπεται η κατάτμηση των δημοτικών ή κοινοτικών έργων και η σύνταξη των αντίστοιχων μελετών, με αναγραφή στον προϋπολογισμό του Δήμου ή της Κοινότητας κατατμημένων πιστώσεων για την εκτέλεση αυτών, ανά δημοτικό "ή τοπικό" διαμέρισμα. Τα αρμόδια όργανα που ενεργούν κατά παράβαση των ανωτέρω διατάξεων, ανεξάρτητο από τυχόν άλλες πειθαρχικές ή ποινικές παραβάσεις, διώκονται πειθαρχικά και ποινικά για παράβαση καθήκοντος.»

Άρθρο 8 παρ 3 και παρ. 5 περίπτωση α' π.δ./τος 60/2007

«...3. Κανένα σχέδιο έργου και καμία σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να κατατμηθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος.

5. α) Όταν ένα σχεδιαζόμενο έργο ή ένα σχέδιο αγοράς υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των τμημάτων.

Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 6, το παρόν εφαρμόζεται στη σύναψη κάθε τμήματος.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να παρεκκλίνουν, προκειμένου για τα τμήματα, των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ είναι μικρότερη των ογδόντα χιλιάδων (80.000) ευρώ για τις υπηρεσίες και του 1.000.000 ευρώ για τα έργα, εφόσον το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων.»

Άρθρο 28 ν. 3669/2008

«Άρθρο 28 Προϋποθέσεις εφαρμογής της απευθείας ανάθεσης ή διαγωνισμού μεταξύ περιορισμένου αριθμούπροσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων

Η απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων, ως τρόπος επιλογής εργοληπτικής επιχείρησης για την κατασκευή δημόσιου έργου, αποτελεί εξαιρετική διαδικασία και επιτρέπεται μόνο:

α) Όταν πρόκειται για σύμβαση έργου που υπάγεται στο άρθρο 118. Η σύμβαση χαρακτηρίζεται ως απόρρητη με απόφαση του Πρωθυπουργού.

β) Όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 57 παράγραφος 1,124 και 125.

γ) όταν πρόκειται για την κατασκευή μικρών έργων και εργασιών συντήρησης τα οποία εκτελούνται από τους Δήμους και τους λοιπούς φορείς της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης της παρ. 1 του άρθρου 1 του ΠΔ 171/1987 (Α` 84) και η προϋπολογιζόμενη δαπάνη τους δεν υπερβαίνει ορισμένα ποσά που καθορίζονται γενικά ή κατά κατηγορίες έργων με απόφαση του Υπουργού Υποδομών. Η ισχύς της περίπτωσης αυτής ανατρέχει στο χρόνο έναρξης ισχύος του άρθρου 35 του ν 4053/2012.»

Άρθρο 4 περ (δ) και άρθρο 116 παρ 3 και 5 του ν. 3669/2008

Άρθρο 4 : Συστήματα υποβολής προσφορών

«Η διακήρυξη για τη δημοπράτηση καθορίζει το σύστημα υποβολής των προσφορών. Συστήματα υποβολής προσφορών είναι [...] (δ) Η προσφορά που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντάλλαγμα για το έργο ολόκληρο ή κατά τμήματα. Στο σύστημα αυτό αξιολογείται πρώτα η ποιότητα της προσφοράς (μελέτη) και στη συνέχεια εξετάζεται η οικονομική προσφορά.»

Άρθρο 116 : Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των δημοσίων συμβάσεων, των συμφωνιών – πλαισίων και των δυναμικών συστημάτων αγορών

«... 3. Δεν επιτρέπεται η κατάτμηση έργου προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος.»

«... 5. Όταν ένα σχεδιαζόμενο έργο μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των τμημάτων.

Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 114 του παρόντος, το παρόν εφαρμόζεται στη σύναψη κάθε τμήματος.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να παρεκκλίνουν, προκειμένου για τα τμήματα, των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ είναι μικρότερη του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ εφόσον το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20 %) της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων.»

Άρθρο 6 παράγραφος 14 ν. 4071/2012

«Άρθρο 6 : Ρυθμίσεις για το σύστημα διακυβέρνησης των δήμων και των περιφερειών.

[...] 14. Ομοιες ή ομοειδείς δαπάνες, δύνανται να εγγραφούν σε ξεχωριστές πιστώσεις, κατά Ειδικό Φορέα και ΚΑΕ, στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό της Περιφέρειας ή του Δήμου και να εκτελεστούν αυτοτελώς, εφόσον αφορούν σε διαφορετικές περιφερειακές ή δημοτικές ενότητες, αντιστοίχως.»

Παρατηρήσεις :

Σύμφωνα με την υφιστάμενη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 17 του ν. 2539/1997, όπως ισχύει, προβλέπεται η δυνατότητα κατάτμησης των δημοτικών ή κοινοτικών έργων και η σύνταξη των αντίστοιχων μελετών, με αναγραφή στον προϋπολογισμό του Δήμου ή της Κοινότητας κατατμημένων πιστώσεων για την εκτέλεση αυτών, ανά δημοτικό "ή τοπικό" διαμέρισμα.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επεκτείνεται η δυνατότητα κατάτμησης των ανωτέρω έργων – μελετών, και ανά οργανωμένους οικισμούς μικρότερους των 200 κατοίκων, στους νησιωτικούς δήμους πληθυσμού μέχρι 2.000 κατοίκους.

Καταρχήν τονίζεται ότι η κατάτμηση των κάθε είδους έργων, τα οποία δεν παρουσιάζουν λειτουργική και οικονομική αυτοτέλεια, καθώς και των μελετών που αφορούν σε αυτά, δεν επιτρέπεται προκειμένου να αποφεύγεται η εφαρμογή των διατάξεων του ενωσιακού και εθνικού δικαίου περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (βλ σχετικές αποφάσεις ΔΕΕ C-574/10 ΕΕ κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, ΣτΕ 180/2011, Ελ Συν. Πράξεις 264/2011 Τμήμα VI, 35/2011 Τμήμα VII, 49/2010 Τμήμα IV, 19/2010 Τμήμα VII, 45/2009 Τμήμα VII, 39/2012 Τμήμα VII, 324/2007 Τμήμα VII,). Η εν λόγω απαγόρευση προβλέπεται ρητά τόσο στη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του π.δ/τος 60/2007 (αντίστοιχο άρθρο 9 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ), σύμφωνα με την οποία «Κανένα σχέδιο έργου και καμία σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να κατατμηθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος» καθώς και στην όμοιου περιεχομένου διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 116 του ν. 3669/2008, σύμφωνα με την οποία «Δεν επιτρέπεται η κατάτμηση έργου προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος». Η εν λόγω απαγόρευση ισχύει στην περίπτωση που επιδιωκόμενος σκοπός της κατάτμησης είναι η αποφυγή εφαρμογής των διατάξεων του π.δ/τος 60/2007, του ν. 3669/2008, και δεν έχει την έννοια απαγόρευσης διαίρεσης ενός ενιαίου έργου/μελέτης και προκήρυξης χωριστών διαγωνισμών γι' αυτά, αρκεί, ασφαλώς, στην περίπτωση αυτή να εφαρμόζονται για την κάθε διακήρυξη από τις αναθέτουσες αρχές οι διατάξεις που θα εφαρμόζονταν για το σύνολο της προϋπολογισθείσας δαπάνης αυτών, για λόγους, πχ οργάνωσης ή/και εξασφάλισης των απαιτούμενων πιστώσεων.

Ταυτόχρονα, αναδεικνύεται ο προβληματισμός ως προς την αναγκαιότητα της προτεινόμενης ρύθμισης, δεδομένου ότι:

α) οι διατάξεις τόσο του ενωσιακού όσο και του εθνικού δικαίου προβλέπουν τη δυνατότητα υποβολής τμηματικών προσφορών, οπότε εμπίπτει στη διακριτική ευχέρεια κάθε αναθέτουσας αρχής να δημοπρατήσει σε τμήματα ένα ενιαίο έργο ή να προκηρύξει τις σχετικές μελέτες αυτών επίσης σε τμήματα (ανά δημοτική ενότητα ή

ακόμη και ανά οικισμό) με δυνατότητα υποβολής χωριστών προσφορών ανά τμήμα και

β) ειδικά όσον αφορά στις δημόσιες συμβάσεις, η συνολική αξία των οποίων υπερβαίνει τα κοινοτικά όρια, προβλέπεται η δυνατότητα παρέκκλισης από τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου και εφαρμογής των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας των κρατών-μελών για την ανάθεση τμήματος ή τμημάτων, των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ είναι μικρότερη του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ για έργα και των ογδόντα χιλιάδων (80.000) για υπηρεσίες μελετών και υπό τον όρο ότι το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20 %) της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων, ρύθμιση η οποία διατύπωνεται ρητά στην περίπτωση α του εδαφίου 3 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του π.δ/τος 60/2007.

Σύμφωνα με το κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης «*Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντιμετωπίζεται επιπροσθέτως το ζήτημα της εκτέλεσης έργων σε μικρούς νησιωτικούς Δήμους οι οποίοι δε χωρίζονται σε δημοτικές κοινότητες. Πολλά νησιά αποτελούν ένα μόνο δήμο μέσα στον οποίο βρίσκονται διάφοροι οργανωμένοι οικισμοί οι οποίοι έχουν χιλιομετρική απόσταση μεταξύ τους. Οι οικισμοί αυτοί είναι αυτόνομοι και έχουν ξεχωριστά και αυτόνομα δίκτυα ύδρευσης ή αποχέτευσης, διαφορετικές λιμενικές εγκαταστάσεις, διαφορετικά οδικά δίκτυα. Με την ισχύουσα ρύθμιση επιτρέπεται η εκτέλεση αυτοτελών έργων σε διαφορετικές δημοτικές κοινότητες όχι όμως σε διαφορετικούς οικισμούς εντός της ίδιας δημοτικής κοινότητας. Αλλά οι ιδιαιτερότητες των νησιωτικών περιοχών και οι ανάγκες της καθημερινότητας δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν για όλους τους οικισμούς σε κάθε νησί με ενιαίο τρόπο. Για το λόγο αυτό κρίνεται αναγκαίο να παρέχεται η δυνατότητα εκτέλεσης ομοειδών έργων προκειμένου για διαφορετικούς μικρούς οικισμούς εντός του νησιωτικού Δήμου κάτω των 2000 κατοίκων ως ξεχωριστά έργα ανά οικισμό».*

Υπό το πρίσμα όλων των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει ότι πρέπει να απαλειφθεί η προτεινόμενη διάταξη, για λόγους συμμόρφωσης με το ενωσιακό δίκαιο δημοσίων συμβάσεων.

Εάν, όμως, παρά τη γραμματική διατύπωση τόσο της προτεινόμενης ρύθμισης όσο και της αιτιολογίας αυτής, η αληθής έννοιά της διάταξης είναι να παρέχεται η δυνατότητα χωριστής λογιστικής απεικόνισης στους προϋπολογισμούς των οικείων δήμων των πιστώσεων που αφορούν σε έργα ή μελέτες έργων μικρών οικισμών εντός των ορίων του Δήμου, ώστε να καθίσταται ευχερέστερη η διαδικασία ενταλματοποίησης και αποπληρωμής των έργων που εκτελούνται σε αυτούς, απαιτείται σε κάθε περίπτωση αναδιατύπωση της και απαλοιφή του όρου «κατάτμηση», ώστε να μην προκαλείται σύγχυση και παρερμηνείες ούτε να εγείρονται υπόνοιες σχετικά με τη δυνατότητα κατάτμησης δημόσιας σύμβασης.

Σε κάθε περίπτωση, από νομοτεχνική άποψη η Αρχή επισημαίνει ότι με την προτεινόμενη διατύπωση/τροποποίηση δεν είναι σαφές εάν η συνδρομή της προϋπόθεσης νησιωτικών δήμων κάτω των 2000 κατοίκων πρέπει να συντρέχει, εκτός από την «κατάτμηση» σε μικρούς οικισμούς, και στις ήδη προβλεπόμενες «κατατμήσεις» ανά δημοτική ή τοπική ενότητα.

4.8 Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 71 έχει ως εξής:

«Άρθρο 71

1. Στο άρθρο 100 του ν. 4182/2013 (ΦΕΚ Α') επέρχονται, με ισχύ από τη δημοσίευσή του, οι εξής μεταβολές:

α) στην παρ.2 μετά τη φράση «οι παρατάσεις γίνονται κατόπιν αποφάσεως του Περιφερειακού Συμβουλίου», προστίθεται η φράση «, η οποία μπορεί να έχει αναδρομικό χαρακτήρα,».

β) προστίθεται νέα παράγραφος, ως εξής:

«6. Δαπάνες μεταφοράς μαθητών, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από την έναρξη του σχολικού έτους στις 11-9-2013 μέχρι την κατά την παράγραφο 1 παράταση των συμβάσεων ή τη σύναψη των συμβάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του παρόντος καταβάλλονται νομίμως κατά παρέκκλιση κάθε ειδικής και γενικής διάταξης εφόσον ο Περιφερειάρχης βεβαιώσει, με σχετική πράξη του, την εκτέλεση της μεταφοράς μαθητών και το ύψος της σχετικής δαπάνης το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο.».

2. Στην παρ. 4 του άρθρου 94 του ν. 3852/2010 (Α' 87) προστίθεται εδάφιο 18, με ισχύ από 1.7.2013, ως εξής: «Η σίτιση μαθητών μουσικών και καλλιτεχνικών σχολείων».

Συναφείς διατάξεις:

«Άρθρο 100 ν. 4182/2013

1. Οι συμβάσεις μεταφοράς μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τον τόπο διαμονής στα σχολεία φοίτησης, περιλαμβανόμενης της μεταφοράς των μαθητών μουσικών και καλλιτεχνικών σχολείων, ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ, καθώς και σχολείων ειδικής αγωγής συνάπτονται για το σχολικό έτος 2013-2014, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 24001/11.6.2013 κ.υ.α. (Β' 1449). Στις περιπτώσεις που οι συμβάσεις αυτές δεν καταρτισθούν μέχρι την έναρξη του σχολικού έτους ή δεν είναι δυνατόν, για οποιονδήποτε λόγο, να εκτελεσθούν, η μεταφορά γίνεται με παράταση των συμβάσεων που έχουν παραταθεί ή συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4089/2012. Στις περιπτώσεις που η μεταφορά μαθητών πραγματοποιούνταν με συμβάσεις δήμων που είχαν καταρτιστεί σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 35415/28.7.2011 κ.υ.α. (Β' 1701), οι οποίες έχουν λυθεί αυτοδικαίως σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4089/2012, αυτές ανασυστήνονται και η οικεία Περιφέρεια υπεισέρχεται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση σε όλα τα ενοχικά και εμπράγματα δικαιώματα και υποχρεώσεις των δήμων της χωρικής της αρμοδιότητας, που είχαν καταρτίσει τις σχετικές συμβάσεις.

2. Οι παρατάσεις γίνονται κατόπιν αποφάσεως του Περιφερειακού Συμβουλίου και μέχρι την υπογραφή των συμβάσεων των διαγωνισμών που έχουν προκηρυχθεί από τις Περιφέρειες σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 24001/11.6.2013 κ.υ.α. (Β' 1449), οπότε με την κατάρτιση των σχετικών συμβάσεων λύνονται αυτομάτως και αζημίως.

3. Οι συμβάσεις που παρατείνονται, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, εκτελούνται μέχρι τη λύση τους με το κόστος που είχε διαμορφωθεί κατά τον Ιούνιο του 2013.

4. Για όσα δρομολόγια εκ των συμβάσεων των προηγούμενων παραγράφων προκύψει αδυναμία των αναδοχών να τα πραγματοποιήσουν, καθώς και για τυχόν νέα

δρομολόγια, οι Περιφέρειες αναθέτουν καθένα από αυτά με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, με κόστος μικρότερο ή ίσο από αυτό που είχε διαμορφωθεί κατά τον Ιούνιο του 2013, για υφιστάμενα δρομολόγια, είτε με το κόστος που προκύπτει από παρεμφερή δρομολόγια, προκειμένου για νέα.

5. Το συμβατικό κόστος δρομολογίου των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μέγιστη αποζημίωση που προκύπτει από την εφαρμογή της υπ' αριθμ. 24001/11.6.2013 κ.υ.α. (Β' 1449)».

Άρθρο 2 παράγραφος 8 ν. 4038/2012

«Άρθρο 2 : Επείγουσες ρυθμίσεις για την εξυγίανση των δήμων και των περιφερειών και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών

... 8. Δαπάνες οι οποίες αφορούν στη μεταφορά μαθητών μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, για τις οποίες δεν τηρήθηκε η διαδικασία των άρθρων 28 παρ. 2 του ν. 3879/2010 (Α' 163), 16 του ν. 3887/2010 (Α' 174), 49, παρ. 6 του ν. 3943/2011 (Α' 66) και του άρθρου 70 του ν. 4002/2011 (Α' 180) θεωρούνται νόμιμες, εφόσον ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης διαπιστώσει με σχετική πράξη του την εκτέλεση του μεταφορικού έργου και το ύψος της σχετικής δαπάνης.»

Άρθρο 8 παράγραφος 8 ν. 4071/2012

«Άρθρο 8 : Αρμοδιότητες δήμων και περιφερειών

... 8. Οι Περιφέρειες είναι αρμόδιες για τη σύναψη νέων συμβάσεων μεταφοράς μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το χρονικό διάστημα από 1.1.2012 μέχρι 30.6.2012, στις περιπτώσεις που προέκυψαν κενά δρομολόγια λόγω αδυναμίας των μεταφορέων που είχαν συμβληθεί με αυτές ως προς την εκτέλεση του έργου της μεταφοράς. Οι νέες συμβάσεις συνάπτονται με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης.

Συμβάσεις μεταφοράς μαθητών που συνάφθηκαν μετά από την 1.9.2011, χωρίς να αποτελούν παρατάσεις των συμβάσεων που είχαν συναφθεί κατά το σχολικό έτος 2010-2011 από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, παρατείνονται μέχρι την 30.6.2012.

Έργο μεταφοράς μαθητών που εκτελέστηκε μετά την 1.9.2011 και μέχρι την ολοκλήρωση και την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων από τους Δήμους, αποτελεί αντικείμενο των συμβάσεων αυτών, οι οποίες θεωρούνται νόμιμες και δύναται να αποζημιωθούν από τους ανωτέρω Δήμους.

Δαπάνες μεταφοράς μαθητών που πραγματοποιήθηκαν καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων, κατά το οικονομικό έτος 2011, δύναται να εκκαθαριστούν σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού των οικείων Περιφερειών τρέχοντος οικονομικού έτους, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης.»

Άρθρα πρώτο, έβδομο και ένατο ν. 4089/2012

«Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου από τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η από 4.9.2012 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Μεταφορά Μαθητών για το σχολικό έτος 2012-2013», η οποία δημοσιεύτηκε στο υπ' αριθμ. 171 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (τεύχος Α/5.9.2012) και έχει ως εξής: 1. Οι συμβάσεις μεταφοράς μαθητών από τον τόπο διαμονής στα σχολεία φοίτησης, περιλαμβανο-

μένης της μεταφοράς των μαθητών μουσικών και καλλιτεχνικών σχολείων, καθώς και σχολείων ειδικής αγωγής, συνάπτονται, για το σχολικό έτος 2012-2013, σύμφωνα με τις διατάξεις της κ.υ.α. αρ. 35415/28.7.2011 (1701 Β'). Στις περιπτώσεις που οι συμβάσεις αυτές δεν καταρτισθούν μέχρι την έναρξη του σχολικού έτους ή δεν είναι δυνατόν, για οποιονδήποτε λόγο, να εκτελεσθούν από τους Δήμους, η μεταφορά των μαθητών γίνεται από τις Περιφέρειες, κατόπιν αποφάσεως του Περιφερειακού Συμβουλίου με παράταση, αναδρομικώς και μέχρι 30.6.2013, των οικείων συμβάσεων, που έχουν καταρτισθεί και παραταθεί, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 8 του ν. 4071/2012 (Α` 85), εφαρμοζομένων αναλόγως. Σε περίπτωση κατάρτισης συμβάσεων μεταφοράς μαθητών από τους Δήμους, οι συμβάσεις που συνάπτονται από τις Περιφέρειες, λύονται αυτοδικαίως και αζημίως, από το χρόνο κατάρτισης και ισχύος των αντίστοιχων συμβάσεων των Δήμων.

2. Οι συμβάσεις που παρατείνονται, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, εκτελούνται μέχρι τη λύση τους με κόστος το οποίο διαμορφώνεται κατόπιν διαπραγμάτευσης, απομειωμένο σε ποσοστό τουλάχιστον 17% σε σχέση με το αντίστοιχο που είχε διαμορφωθεί κατά τον Ιούνιο του 2012.

3. Για όσα δρομολόγια εκ των συμβάσεων των προηγούμενων παραγράφων προκύψει αδυναμία των μεταφορέων να τα πραγματοποιήσουν, καθώς και για τυχόν νέα δρομολόγια, οι Περιφέρειες αναθέτουν καθένα από αυτά με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας, κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, με κόστος το οποίο δεν θα υπερβαίνει τις προβλέψεις της παραγράφου 2 του παρόντος.

Άρθρο έβδομο

1. Στην παράγραφο Η` του Κεφαλαίου ΙΙ του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α` 87) προστίθεται, με έναρξη ισχύος από 1.7.2013, εδάφιο 21 ως εξής: «Η μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς των μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, των μουσικών και καλλιτεχνικών σχολείων, καθώς και των απαιτούμενων ενεργειών σε περίπτωση αδυναμίας πραγματοποίησης αυτής.»

2. Συμβάσεις Δήμων για τη μεταφορά μαθητών που συνάφθηκαν βάσει της κ.υ.α. αριθ. 35415/28.7.2011 (Β` 1701) ή άλλες υφιστάμενες συμβάσεις μεταφοράς μαθητών με διάρκεια πέραν της 1.7.2013 λύονται αυτοδικαίως και αζημίως μετά την ημερομηνία αυτή.

3. Από 1.7.2013 η δαπάνη της μεταφοράς μαθητών βαρύνει τους προϋπολογισμούς των Περιφερειών. Από την ανωτέρω ημερομηνία οι απαιτούμενες πιστώσεις προς κάλυψη της σχετικής δαπάνης, καθώς και των υφισταμένων μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία οφειλών των Περιφερειών για τη μεταφορά μαθητών, μεταφέρονται από πόρους των Δήμων στις Περιφέρειες, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών.

Με προεδρικό διάταγμα, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, καθορίζεται από το έτος 2014 και εφεξής, η αύξηση των ποσοστών των περιπτώσεων α` και β` της παρ. 1 του άρθρου 260 του ν. 3852/2010, σε βάρος των ποσοστών των περιπτώσεων α` και β` της παρ. 1 του άρθρου 259 του ίδιου νόμου και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο ένατο

Οι Περιφέρειες δύνανται να εγγράφουν πίστωση, να δημοπρατούν και να προβαίνουν σε κάθε άλλη ενέργεια για την προετοιμασία της μεταφοράς μαθητών του σχολικού έτους 2013 - 2014 και πριν από την 1.7.2013»

Άρθρο 34 ν. 4053/2012

Οι συμβάσεις που έχουν συνάψει οι περιφέρειες για τη μεταφορά μαθητών και παρατάθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 70 του ν. 4002/2011 (Α` 180) παρατείνονται έως την 30ή Ιουνίου 2012. "Η ρύθμιση δεν αφορά τα δρομολόγια για τα οποία έχει υπάρξει αποτέλεσμα στους διαγωνισμούς των Ο.Τ.Α."

Κατά το άρθρο δεύτερο παρ.1 Ν.4089/2012,ΦΕΚ Α 206/26.10.2012:

1. Στις συμβάσεις μεταφοράς μαθητών που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της πρώτης παραγράφου του άρθρου 1 της από 4 Σεπτεμβρίου 2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Μεταφορά Μαθητών για το σχολικό έτος 2012-2013» (Α` 171) περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις μεταφοράς μαθητών των Περιφερειών που παρατάθηκαν κατά τις διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 4053/2012 (Α` 44), καθώς και αυτές που δεν παρατάθηκαν κατά το σχολικό έτος 2011-2012, οι οποίες παρατείνονται από τότε που έληξαν έως 30.6.2013.»

Άρθρο 70 ν. 4002/2011

«Άρθρο 70

Οι συμβάσεις που είχαν συναφθεί κατά το σχολικό έτος 2010-2011 από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις για τη μεταφορά μαθητών της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παρατείνονται για την περίοδο από την 1η Σεπτεμβρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2011 με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, που λαμβάνει η απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, και αφού προηγουμένως ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης βεβαιώσει με πράξη του ότι οι σχετικοί διαγωνισμοί προκηρύχθηκαν από τους οικείους Δήμους, χωρίς να έχουν ολοκληρωθεί. Οι συμβάσεις παρατείνονται με όρους και κόστος μικρότερο εκείνων που έληξαν, διαμορφώνονται δε μετά από διαπραγμάτευση.

Με την ολοκλήρωση των διαγωνισμών από τους οικείους Δήμους και την ανάδειξη των νέων αναδόχων, οι παραπάνω συμβάσεις, εφόσον δεν έχει συμπληρωθεί ο χρόνος παράτασης, λύονται αυτοδικαίως και αζημίως.»

Άρθρο 16 ν. 3887/2010

Ειδικά για το τετράμηνο από 1.9.2010 έως 31.12.2010, η μεταφορά των μαθητών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, εφόσον με πράξη του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας διαπιστώνεται ότι δεν έχουν ολοκληρωθεί οι σχετικοί διαγωνισμοί μέχρι 13.9.2010, θα πραγματοποιείται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις κατόπιν παράτασης των συμβάσεων που είχαν συναφθεί για το σχολικό έτος 2009-2010, ύστερα από διαπραγμάτευση προς απομείωση του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών. Με την ανάδειξη των νέων μειοδοτών λύονται αυτομάτως και αζημίως οι υπάρχουσες συμβάσεις.

Στις σχολικές μονάδες που θα λειτουργήσουν για πρώτη φορά κατά το σχολικό έτος 2010-2011, καθώς και σε περιπτώσεις που δεν υφίστανται συμβάσεις μεταφοράς μαθητών σύμφωνα με αντίστοιχες διαπιστωτικές πράξεις του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, η μεταφορά των μαθητών ανατίθεται απευθείας με απόφαση

της οικείας Νομαρχιακής Επιτροπής και μόνο για το χρονικό διάστημα από 13.9.2010 μέχρι την ολοκλήρωση των διαγωνισμών που βρίσκονται σε εξέλιξη και την ανάδειξη των νέων μειοδοτών. Με την ανάδειξη των νέων μειοδοτών οι συμβάσεις αυτές λύονται αυτομάτως και αζημίως.»

«Άρθρο 25 του π.δ/τος 60/2007

“Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών:

α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη, ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από αίτημα της,

β) εάν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα,

γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού που αναφέρονται στο άρθρο 24. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

2) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών:

α) όταν τα σχετικά προϊόντα κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης, προκειμένου για ποσότητα που δεν εξασφαλίζει την εμπορική βιωσιμότητα του προϊόντος ή την απόσβεση των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης.

β) όταν αφορούν συμπληρωματικές παραδόσεις που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και προορίζονται είτε για τη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων τρέχουσας χρήσης είτε για την επέκταση υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να προμηθευτεί υλικό με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι ασυμβίβαστα ή προκαλούν δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες ως προς τη χρήση και συντήρηση. Η διάρκεια των εν λόγω συμβάσεων καθώς και των ανανεώσιμων συμβάσεων δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, εκτός αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, η συνδρομή των οποίων θα πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς,

γ) όταν πρόκειται για προμήθειες που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο βασικών προϊόντων

δ) όταν έχουν ως αντικείμενο προμήθεια ειδών, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από έναν προμηθευτή που έπαυσε οριστικά την εμπορική δραστηριότητα του, είτε από τον σύνδικο ή τον εκκαθαριστή μιας πτώχευσης ή αναγκαστικής εκκαθάρισης.

3) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών:

όταν η σχετική σύμβαση έπεται διαγωνισμού μελετών και πρέπει, σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες, να ανατεθεί στο νικητή ή σε έναν από τους νικητές του διαγωνισμού αυτού. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όλοι οι νικητές του διαγωνισμού καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις.

4) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών:

α) όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωση της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης

β) όταν έχουν ως αντικείμενο νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον οικονομικό φορέα ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα ή οι υπηρεσίες είναι σύμφωνες με μία βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης και η οποία έχει συναφθεί σύμφωνα με την ανοικτή ή την κλειστή διαδικασία.

Η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία αυτή πρέπει να επισημαίνεται ήδη κατά την αρχική προκήρυξη διαγωνισμού, και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών ή υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές κατά την εφαρμογή του άρθρου 6. Προσφυγή στη διαδικασία αυτή επιτρέπεται μόνο επί μια τριετία μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.”

Παρατηρήσεις:

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 1 : (α) τροποποιείται η υφιστάμενη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 4182/2013 και παρέχεται η δυνατότητα αναδρομικής ισχύος των παρατάσεων που εκδίδονται από το Διοικητικό των υφιστάμενων ή ήδη παραταθεισών συμβάσεων μεταφοράς μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τον τόπο διαμονής στα σχολεία φοίτησης τους που αφορούν στο σχολικό έτος 2013-2014, μέχρι την υπογραφή των συμβάσεων των αντίστοιχων διαγωνισμών που έχουν προκηρυχθεί από τις Περιφέρειες σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ’ αριθμ. 24001/11.6.2013 κ.υ.α. (Β’ 1449), (β) νομιμοποιούνται αναδρομικά και κατά παρέκκλιση κάθε ειδικής και γενικής διάταξης, οι δαπάνες μεταφοράς μαθητών, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από την έναρξη του σχολικού έτους στις 11-9-2013 μέχρι την παράταση των σχετικών συμβάσεων ή τη σύναψη νέων.

Επί της προτεινόμενης διάταξης της περ. α’ της παρ. 1 του άρθρου 71 του υπόψη σχεδίου Νόμου παρατηρούνται τα ακόλουθα:

Το άρθρο 16 του ν. 3887/2010 προέβλεπε ότι σε περίπτωση που οι διαγωνιστικές διαδικασίες για τη σύναψη των νέων συμβάσεων για τη μεταφορά των μαθητών δεν έχουν ολοκληρωθεί έγκαιρα (μέχρι 13-9-2010) σε σχέση με το νέο ακαδημαϊκό έτος 2010-2011, τότε οι υφιστάμενες κατ' εκείνο το χρόνο συμβάσεις, οι οποίες είχαν συναφθεί από τις Νομαρχίες κατά το προηγούμενο σχολικό έτος (2009-2010) θα παραταθούν έως τις 31-12-2010 το αργότερο ή νωρίτερα με την ολοκλήρωση των διαγωνιστικών διαδικασιών, οι οποίες ήταν εν εξελίξει για την ανάθεση των νέων συμβάσεων. Επιπλέον όσον αφορά στα σχολεία που θα λειτουργούσαν για πρώτη φορά κατά το σχολικό έτος 2010-2011, η νομοθεσία προέβλεπε ότι η μεταφορά των μαθητών ανατίθετο απευθείας στις Νομαρχίες, μέχρι την ολοκλήρωση των διαγωνισμών, οι οποίοι ήταν εν εξελίξει για τη σύναψη των εν λόγω συμβάσεων υπηρεσιών.

Κατ' εξουσιοδότηση του ως άνω νόμου εκδόθηκε η Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών – Οικονομικών – Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων – Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με αρ. 35415/1-8-2011 (ΦΕΚ 1701B), η οποία στο άρθρο 2 όριζε ότι ο δήμαρχος ανέθετε τη μεταφορά των μαθητών με βάση τις διατάξεις του π.δ. 60/2007, ο διαγωνισμός μπορούσε να προκηρύσσεται για χρονική διάρκεια 3 ετών, στο διαγωνισμό προβλέπετο δικαίωμα προαίρεσης έως και το 20% του αρχικού προϋπολογισμού για την ενσωμάτωση νέων δρομολογίων, καθώς και δικαίωμα προαίρεσης για τη δυνατότητα χρονικής παράτασης του αντικειμένου της σύμβασης με αντίστοιχη αύξηση του συμβατικού αντικειμένου μέχρι την ολοκλήρωση του επόμενου διαγωνισμού μεταφοράς μαθητών και όχι πέραν των 3 μηνών. Επίσης περιείχε πρόβλεψη στο άρθρο 5 για απρόβλεπτα και εύλογο κέρδος 15%.

Στη συνέχεια το άρθρο 49 του ν. του ν. 3943/2011 παρέτεινε την ως άνω νομοθετική ρύθμιση έως τη λήξη του έτους 2010-2011 (ήτοι μέχρι τον Ιούνιο 2011). Επίσης οι συμβάσεις για τα νέα δρομολόγια θα αναθέτονταν απευθείας μέχρι την ολοκλήρωση των διαγωνισμών που βρίσκονταν σε εξέλιξη και την ανάδειξη νέων μειοδοτών, κατά παραπομπή στο άρθρο 16 του ν. 3887/2010.

Ακολούθως το άρθρο 70 του ν. 4002/2011 προέβλεπε για παρόμοιες παρατάσεις σε σχέση με τις τότε υφιστάμενες συμβάσεις, έως τις 31-12-2011.

Κατόπιν αυτών το άρθρο 34 του ν. 4053/2012 παρέτεινε περαιτέρω τις εν λόγω συμβάσεις έως τις 30-6-2012.

Με το άρθρο πρώτο του ν. 4089/2012, ο οποίος κύρωσε την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου 'Μεταφορά Μαθητών για το σχολικό έτος 2012-2013' (ΦΕΚ 171A) ορίσθηκε ότι σε περιπτώσεις που δεν ήταν δυνατόν να καταρτισθούν οι συμβάσεις κατά τη διαδικασία της ανωτέρω ΚΥΑ 35415/2011 ή που ο Δήμος δεν μπορούσε να τις εκτελέσει, η μεταφορά των μαθητών θα πραγματοποιούτο από τις Περιφέρειες με παράταση αναδρομικά και μέχρι τις 30-6-2013 των συμβάσεων που είχαν καταρτισθεί και παραταθεί κατά τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 8 του ν. 4071/2012 και με κόστος απομειωμένο κατά ποσοστό 17% τουλάχιστον.

Επίσης, με το άρθρο δεύτερο του ίδιου νόμου, ορίσθηκε ότι στις παρατεινόμενες με τον άνω τρόπο συμβάσεις περιλαμβάνοντο και οι συμβάσεις που παρατάθηκαν με το ν. 4053/2011, καθώς και αυτές που δεν παρατάθηκαν κατά το σχολικό έτος 2011-2012, οι οποίες παρατείνονται από τότε που έληξαν έως 30-6-2013.

Με την παρ. 8 του αρ. 2 του ν. 4038/2012 (μεσοπρόθεσμο) ορίσθηκε ότι οι δαπάνες για τη μεταφορά μαθητών, για τις οποίες δεν τηρήθηκε η διαδικασία των ν.

3870/2010, 3887/2010, 3943/2011 και 4002/2011, θεωρούνται νόμιμες με σχετική πράξη του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης (νομιμοποίηση δαπανών).

Κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων έβδομου και ένατου του ν. 4089/2012 (κύρωση ΠΝΠ) εκδόθηκε, κατόπιν προηγούμενης σύμφωνης Γνώμης της Αρχής (της με αρ. 6/2013) η υπ' αρ. 24001/14-6-2013 Κοινή Απόφαση των Υπουργών (ΦΕΚ 1449B), η οποία στο άρθρο 2 Κεφ. Γ' :

ορίζει ως θεσμικό πλαίσιο τα π.δ. 60/2007 και 118/2007,

προβλέπει δικαίωμα προαίρεσης έως το 50% του προϋπολογισμού της διακήρυξης εφόσον προβλέπεται στη διακήρυξη,

προβλέπει δυνατότητα παράτασης μέχρι την ολοκλήρωση επόμενου διαγωνισμού για διάστημα όχι μεγαλύτερο των 3 μηνών, εφόσον προβλέπεται στη διακήρυξη,

παραπέμπει για τη δυνατότητα της προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης στα άρθρα 24 & 25 του πδ 60/2007 και στο άρθρ.2 παρ.2 περ.γ υποπερ.δδ του ν.4013/2011,

για τυχόν νέα δρομολόγια οι Περιφέρειες αναθέτουν καθένα από αυτά κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης.

προβλέπει δυνατότητα σύναψης συμφωνιών-πλαίσιο

ενώ στο άρθρο 9 αυτής ορίστηκε ότι για το τρέχον σχολικό έτος (2013-2014) ο διαγωνισμός προκηρύσσεται εντός 30 ημερών από τη δημοσίευση της ΚΥΑ (η οποία έλαβε χώρα στις 14-6-2013).

Ακολούθως 3 μήνες μετά (10.9.2013), με το άρθρο 100 του ν. 4182/2013 ορίστηκε ότι:

“ Οι συμβάσεις μεταφοράς μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τον τόπο διαμονής στα σχολεία φοίτησης [...] συνάπτονται για το σχολικό έτος 2013-2014, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ` αριθμ. 24001/11.6.2013 Κ.Υ.Α. (B` 1449/). Στις περιπτώσεις που οι συμβάσεις αυτές δεν καταρτισθούν μέχρι την έναρξη του σχολικού έτους ή δεν είναι δυνατόν, για οποιονδήποτε λόγο, να εκτελεσθούν, η μεταφορά γίνεται με παράταση των συμβάσεων που έχουν παραταθεί ή συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4089/2012. Στις περιπτώσεις που η μεταφορά μαθητών πραγματοποιούνταν με συμβάσεις δήμων που είχαν καταρτιστεί σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ` αριθμ. 35415/28.7.2011 κ.υ.α. (B` 1701), οι οποίες έχουν λυθεί αυτοδικαίως σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4089/2012, αυτές ανασυστήνονται και η οικεία Περιφέρεια υπεισέρχεται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση σε όλα τα ενοχικά και εμπράγματα δικαιώματα και υποχρεώσεις των δήμων της χωρικής της αρμοδιότητας, που είχαν καταρτίσει τις σχετικές συμβάσεις”.

Επίσης με το ίδιο άρθρο ορίστηκε ότι όσα δρομολόγια των παραπάνω παραγράφων δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν για οποιοδήποτε λόγο, καθώς και για νέα δρομολόγια, οι Περιφέρειες αναθέτουν κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση με κόστος μικρότερο ή ίσο από αυτό που είχε διαμορφωθεί κατά τον Ιούνιο του 2013 για υφιστάμενα δρομολόγια και με κόστος που προκύπτει από παρεμφερή δρομολόγια προκειμένου για νέα.

Σχετικά επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 25 του π.δ/τος 60/2007, η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) περι-

πτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ). Συναφώς επισημαίνεται ότι η ανωτέρω διάταξη, στο μέτρο που εισάγει εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να ερμηνεύεται στενά.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της υποπερ. γ' περ. 1 του ως άνω άρθρου και μάλιστα για την περίπτωση του κατεπείγοντος, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

- (i) η ύπαρξη απροβλέπτου γεγονότος,
- (ii) η ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες και, τέλος,
- (iii) η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του απροβλέπτου γεγονότος και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει.
- (iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις πρέπει να νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου, όπως λ.χ. οι θεομηνίες (πλημμύρες, σεισμοί κλπ.), οι οποίες καθιστούν κατεπείγοντως απαραίτητη την παράδοση διαφόρων προμηθειών στους πληγέντες.

Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δε μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. χαρακτηριστικά ΣτΕ 1747/2011). Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΣ), το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008).

Εν προκειμένω, η δυνατότητα διαδοχικών παρατάσεων που δόθηκε κατ' εξακολούθηση με τους νόμους 3887/2010, 3943/2011, 4002/2011, 4053/2012, 4089/2012 4182/2013, καθώς και οι σχετικές προβλέψεις περί απευθείας ανάθεσης των νέων δρομολογίων μέχρι την ολοκλήρωση διαγωνιστικών διαδικασιών, δεν συνάδουν με τις διατάξεις του άρθρου 25 του πδ 60/2007. Αντίθετα η ΚΥΑ 24001/2013, η οποία εκδόθηκε κατόπιν της με αρ.6/2013 προηγούμενης σύμφωνης γνώμης της Αρχής, ενσωματώνει και υιοθετεί τα προβλεπόμενα στο άρθρο 25 του πδ 60/2007. Εντούτοις με

το νεότερο αυτής ν. 4182/2013 δόθηκε εκ νέου παράταση στις υφιστάμενες συμβάσεις, οι οποίες φέρεται να είναι κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 25 του πδ 60/2007.

Τα παραπάνω έχουν επισημανθεί επανειλημμένως στο αρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών με τα έγγραφα με αρ. πρωτ. 5604/18-12-2013 και 409/27-01-2014 της Αρχής, με τα οποία ζητείτο από αυτό η κατάργηση του επίμαχου άρθρου 100 του ν. 4182/2013.

Ωστόσο, η προτεινόμενη από το Υπουργείο Εσωτερικών διάταξη της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 71 του υπό κρίση σχεδίου Νόμου διατηρεί την ως άνω διάταξη του άρθρου 100 του ν. 4182/2013 και δίδει τη δυνατότητα αναδρομικής ισχύος των αποφάσεων παράτασης του Περιφερειακού Συμβουλίου που εκδίδονται δυνάμει αυτής, κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων του εθνικού και ενωσιακού δικαίου ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και παρά την επανειλημμένως διατυπωθείσα αντίθεση της Αρχής στην εν λόγω ρύθμιση.

Πέραν των ανωτέρω, ακόμα και σε περιπτώσεις που η δυνατότητα παράτασης της σύμβασης προβλέπεται νομίμως ήδη κατά την διακήρυξη της αρχικής σύμβασης, τα κριτήρια νόμιμης παράτασης καθορίζονται υπό το πρίσμα των γενικών αρχών της διαφάνειας, του ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης καθώς και των διατάξεων του εθνικού και ενωσιακού δικαίου περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Έτσι τα κριτήρια αυτά, όπως έχουν διαπλασθεί παγίως και από τη νομολογία (ενδεικτικά ΕΣ Τμ. VI 270/2011, 3037/2010, ΣΤ' Κλ. 54/2003) είναι: α) να αναφέρεται σε υπηρεσίες ίδιες με αυτές της αρχικής σύμβασης, των οποίων η παροχή γίνεται υπό τους ίδιους ακριβώς με της αρχικής σύμβασης, όρους -συμπεριλαμβανομένου του τιμήματος, χωρίς δυνατότητα προσαυξήσεων- και β) η διάρκειά της να μην εκτείνεται σε τέτοιο βαθμό ώστε, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου ισχύος της αρχικής σύμβασης, αλλά και του είδους των εκάστοτε παρεχομένων υπηρεσιών, να οδηγεί σε καταστρατήγηση της δυνατότητας διενέργειας δημόσιου διαγωνισμού και ανάπτυξης ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων του οικείου κλάδου παροχής υπηρεσιών. Προκειμένου δε περί βραχύβιων συμβάσεων μονοετούς ή διετούς διάρκειας, η παράταση δεν δύναται να υπερβαίνει το χρονικό όριο ισχύος των αρχικών συμβάσεων (ΕΣ IV Τμ. 15/2008, 1/2008, 162/2007). Σε κάθε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η χρηματική αποτίμηση του δικαιώματος παρατάσεως προσβάλλεται ο ανταγωνισμός (ανεξαρτήτως του αν τηρήθηκαν οι διατυπώσεις δημοσιότητας της οικείας διακηρύξεως) αφενός διότι η χρηματική αποτίμηση προβλέπεται ρητά στις διατάξεις του άρθρου 8 παρ.1 του Π.Δ/τος 60/2007 και συνυπολογίζεται για την εξεύρεση της προϋπολογιστέας δαπάνης, αφετέρου διότι η εκδήλωση ενδιαφέροντος σε συγκεκριμένο διεθνή διαγωνισμό επηρεάζεται τόσο από τη διάρκεια της σύμβασης όσο και από το ύψος του τιμήματος. Η παράταση δημιουργεί δαπάνη πέραν του αρχικού προϋπολογισμού και πρέπει να συνυπολογίζεται για την υπαγωγή της σύμβασης στους κανόνες του κοινοτικού δικαίου (ΕΣ IV Τμ. 162/2007).

Η μη τήρηση ορισμένων εκ των ως άνω κριτηρίων (όπως ο σαφής προσδιορισμός του χρόνου της παρατάσεως και του τιμήματος) καθιστά μη νόμιμη την παράταση διότι κατ' ουσίαν δίνει τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να αναθέσει απευθείας τις υπηρεσίες στον εκάστοτε αρχικό ανάδοχο. Επίσης, η νομολογία έχει κρίνει (ΕΣ Κλ. ΣΤ 54/2003) ότι, με βάση τα οριζόμενα στο ενωσιακό δίκαιο, δεν παρέχεται η διακριτική ευχέρεια στη Διοίκηση να παρατείνει επ' αόριστον την ισχύ της σύμβασης, περιλαμβάνοντας σχετικό όρο στην προκήρυξη του διαγωνισμού και την κατακυρωτική απόφαση, καθόσον τέτοιος όρος ενέχει καταστρατήγηση των διατάξεων περί δημοσί-

ων συμβάσεων, διότι επιτρέπει τη συνεχή ανάθεση του ίδιου αντικειμένου στον ίδιο ανάδοχο χωρίς διενέργεια διαγωνισμού.

Επιπλέον, έχει κριθεί (ΕΣ Τμ. VI 171/2007) ότι, σε περίπτωση κατά την οποία η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της απ' ευθείας ανάθεσης τίθεται υπό τον ερμηνευτικό μανδύα της παράτασης/ανανέωσης της κύριας σύμβασης, τούτη, εφ' όσον δεν βρίσκει νόμιμο έρεισμα στη διακήρυξη του αρχικού διαγωνισμού, δεδομένου ότι τα προβλεπόμενα στην διακήρυξη χρονικά όρια ισχύος της οικείας σύμβασης είχαν ήδη εξαντληθεί, βρίσκεται εκτός των ακραίων νομίμων συμβατικών ορίων, ισοδυναμεί δε κατ' ουσίαν με απ' ευθείας ανάθεση των σχετικών υπηρεσιών, χωρίς να συντρέχουν οι απαιτούμενες προς τούτο προϋποθέσεις, με αποτέλεσμα να καταστρατηγείται η νόμιμη διαδικασία ανάθεσης μέσω διαγωνισμού και να πλήττεται ο ελεύθερος ανταγωνισμός.(ΕΣ VI Τμήμ. 91,105,200/2007, ΕΣ ΣΤ' Κλιμ. 205/2007)

Επί της προτεινόμενης διάταξης της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 71 του υπόψη σχεδίου Νόμου παρατηρούνται τα ακόλουθα:

Κατά πάγια νομολογία τόσο το πρωτογενές δίκαιο των συνθηκών της ΕΕ όσο και το παράγωγο δίκαιο (Κανονισμοί, Οδηγίες, Αποφάσεις, Συστάσεις), υπερισχύουν των αντίστοιχων εθνικών δικαίων και μάλιστα τόσο του Συντάγματος όσο και των κοινών νομοθετικών κανόνων- όπως οι προτεινόμενοι με το παρόν σχέδιο Νόμου. Έτσι το Δικαστήριο στην υπόθεση C-6/64 της 15-07-1964 Costa/ENEL, Συλλογή 1964 έκρινε ότι *“η ένταξη των προερχόμενων από κοινοτική πηγή διατάξεων στο δίκαιο των κρατών μελών, γενικότερα δε το κείμενο και το πνεύμα της Συνθήκης, συνεπάγονται για τα κράτη μέλη ότι αυτά δεν μπορούν να δώσουν προβάδισμα, απέναντι σε μία έννομη τάξη που αποδέχτηκαν στη βάση της αμοιβαιότητας, σε μεταγενέστερο μονομερές μέτρο, το οποίο έτσι δεν μπορεί να της αντιταχθεί. Γιατί θα διακινδύνευε την πραγματοποίηση των κατά το άρθρο 5 παρ. 2 της Συνθήκης και θα συνεπαγόταν διακρίσεις ασυμβίβαστες με την απαγόρευση του άρθρου 7, αν μπορούσε το κοινοτικό δίκαιο, αναλόγως με τη μεταγενέστερη εθνική νομοθεσία, να έχει διαφορετική ισχύ από κράτος σε κράτος.”* Περαιτέρω στην υπόθεση C-11/70, της 17-12-1970 Internationale Handelsgesellschaft, κρίθηκε, για τους ίδιους λόγους, ότι το κοινοτικό δίκαιο υπερισχύει και των συνταγμάτων των κρατών μελών, ενώ στην υπόθεση C-104/86, Επιτροπή κατά Ιταλίας, της 24-05-1988 το Δικαστήριο έκρινε ότι το κοινοτικό δίκαιο υπερισχύει και έναντι προγενέστερων κανόνων του εθνικού δικαίου. Με την απόφαση δε C-106/77, της 09-05-1978 Simmenthal II, έχει κριθεί ότι ο εθνικός δικαστής έχει την υποχρέωση να εφαρμόζει τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου και να φροντίζει για την πλήρη ενέργεια των κανόνων αυτών, αφήνοντας ανεφάρμοστες διατάξεις του εθνικού δικαίου που είναι ασυμβίβαστες με το κοινοτικό δίκαιο.

Άλλωστε, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επικαλούνται διατάξεις της εσωτερικής τους έννομης τάξεως για να δικαιολογήσουν τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης (βλ. μεταξύ άλλων αποφάσεις της 10ης Απριλίου 2003, C-114/02 Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2003, σελ. I-3783 σκέψη 11, της 23ης Απριλίου 2009, C-321/08 Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκέψη 9 και της 27ης Οκτωβρίου 2011, C-601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλογή 2011 σκέψη 41).

Από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι οποιοσδήποτε κανόνας του κοινοτικού (και ήδη ενωσιακού) δικαίου, πρωτογενούς ή παράγωγου, υπερισχύει έναντι οποιουδήποτε κανόνα δικαίου των κρατών μελών.

Επομένως, η Αρχή υπογραμμίζει ότι η συγκεκριμένη διάταξη του σχεδίου Νόμου που προτείνει την εκ των υστέρων “νομιμοποίηση” δαπανών από συμβάσεις μεταφοράς μαθητών οι οποίες κατά τα ανωτέρω μη νομίμως παρατάθηκαν, ακόμα και αν υιοθετηθεί τελικώς από το νομοθέτη, δεν θα θεραπεύσει, σε καμία περίπτωση, τις νομικές πλημμέλειες αυτών που ανάγονται σε λόγους παραβίασης διατάξεων και γενικών αρχών του ενωσιακού δικαίου, κατά τα ανωτέρω αναλυτικά εκτεθέντα.

Κατόπιν των προεκτεθέντων, η Αρχή εμμένει στην άποψή της περί της ανάγκης άμεσης κατάργησης της διάταξης του άρθρου 100 του ν. 4182/2013 και γνωμοδοτεί υπέρ της απαλοιφής της προτεινόμενης διάταξης του άρθρου 71 του υπόψη σχεδίου Νόμου, για λόγους συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, όπως αναλυτικά εκτέθηκαν παραπάνω.

Η παρούσα γνώμη να επισυναφθεί στο σχέδιο νόμου που κατατέθηκε προς συζήτηση και ψήφιση στη Βουλή των Ελλήνων και να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Αθήνα, 08 Απριλίου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Ραΐκος